

Izbeja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 55.—; za in-
samstvo Din 40.—; neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflcova ulica št. 5/L
Telefon št. 5072 in 504, ponoči tudi
št. 5034.

Rekopis se ne vračaja.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištev: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 5034.Inzervat oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2498Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem čez. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843 — Praha čialo 78.180,
Wien, Nr. 105.241.

Radić odklonil mandat za koncentracijsko vlado

Neuspeh Ace Stanojevića. — Vlada je poziv Stepanu Radiću. — Dve dolgi avdijenci Svetozarja Pribičevića. — KDK zahteva izvenstrankarsko vlado in svobodne volitve

Beograd, 5. julija.

Beograjska politična javnost, zlasti pa režimski krogi so danes sprejeli bridke, toda potrebne nauke. 14 dni jih je Svetozar Pribičević opozarjal na razpoloženje v prečanskih krajih in v KDK, oni pa so ga napadali kot hujskača, govorili — mesto da bi spoznali patriotske pobude Svetozarja Pribičevića — nepomirljivo ter se tolažili za naivno mislijo, da bo Radić že pripravljen na kompromise, kakršnih si oni žele, čim le pridejo z njim v stike. Zaman se je beograjske politike svarilo, naj se ne vdajajo naravnost otroško bedastim nadam, da bodo zrahljali popolno solidarnost KDK in da bodo z Radićem mogli napraviti svojo kupčijo. Sedaj bodo menda uverjeni.

Aca Stanojević, šef radikalne stranke, ki je bil predviden, da postane mandatar krone, je po svoji včerajšnji avdijenci zaprosil Stepana Radića za sestanek. Aca Stanojević gotovo ne spada v krog onih radikalov, ki se jih more smatrati za neposredne nositelje krvavega režima. Vendar pa je Stepan Radić najostreje odbil, da bi se z njim sploh razgovarjal, ker mu je nemogoče imeti kakršnih koli stikov, ne samo političnih, nego tudi socialnih in družinskih s predstavniki one vladne večine, katere član je izvršil grozni umor dne 20. junija in ki še sedaj v svojih vrstah trpi ljudi, glede katerih obstoja upravičen sum, da so vedeli za atentat, odnosno glede katerih je ugotovljeno, da so umor pozneje odobraval.

Radićev odgovor na poizkuse režimskih krogov, pridobiti KDK za sodelovanje z okrvavljenimi strankami, ki so nosilce Vukičevićevega režima, je izzval v Beogradu najgloblji vtis in je konsterminiral vse one, ki so doslej opustili računali, da bo mogoče uspešno situacijo prebroditi s priljubljenimi sredstvi medstrankarskega aranžmana z razdelitvijo portfeljev. Sedaj spoznavajo mnogi, kako velikanjska pogreška je bila storjena, da se ni bolj pazilo na Pribičevićeva svarila in opozorila in kako glupa je bila in triga, ki so jo vodili sedaj celih 14 dni.

Na žalost se mora reči, da se poskušajo za rešitev krize vršiti v smeri, ki polajša le še bolj komplicira in slabša. Kot osnova za solucijo je v glavnem vzeto to, da se z raznimi koncesijami pridobi KDK v vlado in nadaljuje tam, kjer so revolverski streli dne 20. junija izzvali zastoj. Le malo je političnih ljudi v Beogradu, ki razumejo, da je ta osnova najnesrečnejša in da mora voditi naravnost v obupne razmere. Vaš dopisnik je imel priložnost, da danes govori z bivšim radikalnim ministrom, ki je eden od onih redkih, ki kažejo nekoliko globlje razumevanje za velik problem, ki je postavljen na dnevni red. Ta politik se je pred par dnevi vrnil iz inozemstva ves obupan, češ izgubili smo zadnji ostanek svojega političnega in moralnega ugleda in naši najboljši prijatelji ne morejo razumeti, da se v Beogradu ne najde sila, ki bi pokrenila državno politiko na čisto nova pota. Naši prijatelji v inozemstvu so konsternirani, da je mogla vlada, ki v očeh vsega kulturnega sveta nosi odgovornost za zločin, ostati le 24 ur na krmilu, kar se v nobeni drugi državi ne bi moglo zgoditi. Ta politik je izjavil, da je duševno globoko pretresen, ko vidi, da tudi danes nikjer med beograjskimi politiki ni razumevanja za to, kar bi bilo treba storiti.

Z ogromno nestrpnostjo se pričakuje v politični javnosti rezultat avdijence Svetozarja Pribičevića. Naravno ni mogoče izvedeti, kaj je Svetozar Pribičević v avdijenci govoril in kaj je vladarju predložil. Sigurno pa je, da je predsednik KDK tolažil kroni ono misljenje, ki je od vsega početka v KDK utrjeno in od katerega koalicijske ne popušta. Zna se, da KDK z vso odločnostjo odklanja sodelovanje z onimi parlamentarnimi skupinami, ki so politični sokrivci 20. junija. Nikakor se ona ne more spuščati niti v razgovore z Vukičevićevim radikalom, ravno tako ne s Korošcem in njegovim klubom, katerega sodelovanje je omogočilo grozni hegemonistični režim, ki je tudi še po umoru na najbolj ciničen in brezvesten način branil moriški sistem ter je dr. Korošec kot notranji minister v mnogočem prekosil najbolj divjega

BEograd, 5. julija p. Kakor smo včeraj poročali, je bil Aca Stanojević ponujen mandat za sestavo koncentracijske vlade. Aca Stanojević si je izprosil pomislek, da stopi najprej v stike s Stepanom Radićem. Ker pa je Radić kategorično odklonil vsak stik s predstavniki krvavega režima, je Aca Stanojević danes dopoldne v dveurni avdijenci na dvoru sporočil vladarju, da je ostala njegova mislija brezuspešna.

Popoldne ob 1. je dobil Stepan Radić z dvora poziv, naj pride ali sam, ali pa kak njegov pooblaščenec ob 5. v avdijenco. Ker Radić še ne more zapustiti bolnice, je odšel k vladarju Svetozar Pribičević, ki je ostal na dvoru dve uri. Po avdijenci je novinarjem izjavil, da nosi važno sporočilo za Radića, podrobnosti pa še ne more povedati nikakih.

Pribičević se je zvečer dolgo posvetoval s Stepanom Radićem in drugim voditelji KDK. Nato je odšel ob 9. zopet v avdijenco, iz katere se je vrnil šele po 11. Novinarjem je sporočil, da je bil Stepanu Radiću ponujen mandat za sestavo koncentracijske vlade, da pa on mandata ni sprejel, ker stoji KDK na stališču, da so neobhodno potrebne nove volitve. Te naj izvede ali vlada dosedanje opozicije, ali pa izvenstrankarska vlada nevtralnih strokovnjakov.

Beograd, 5. julija. p. Zdi se, da je krenila danes situacija z mrtve točke ter da bo kljub temu, da brzokone ne bo prišlo do koncentracije, s čimer je Vukičevićev režim motiviral svojo mnogo prepozno ostavko, kriza vlade vendarle rešena prej, kakor se je splošno pričakovalo. Danes sicer še ni mogoče napovedati, v kateri smeri bo najden izhod, vendar pa se da po raznih okoliščinah sklepati, da do obnove Vukičevićevega režima v stari formi ne bo prišlo.

V političnih krogih se je v zvezi s tem danes zlasti podčrtavalo in komentiralo dvoje dejstev:

1. da kralj ni konzultiral predsednika Narodne skupščine, kakor je to običajno pri reševanju vladnih kriz in
2. da je bil prvi mandatar krone osebnost izven parlamenta (Aca Stanojević ni poslanec).

Iz tega zaključujemo, da se že iz vsega početka ni iskalo rešitve na parlamentarnih tleh, kar v naprej onemogoča obnovo Vukičevićevega režima. Zdi pa se, da je na to najbolj vplivalo spoznanje, da se KDK tokrat ne bo dala premamiti z obljubami, niti s formalno rešitvijo krize.

Brezuspešna mislija Ace Stanojevića

V političnih krogih so že sinoči, ko se je izvedelo, da je bil ponujen Aca Stanojeviću mandat za sestavo koncentracijske vlade, zelo skeptično sodili o njegovem uspehu. Kakor se je pozneje izkazalo, Aca Stanojević tudi sam ni bil prepričan, da bo uspel, in je zato prošil za pomislek, da bi mogoče, predno se definitivno odloči, proučiti situacijo. Predvsem pa je pripomnil, da mora najprej stopiti v stike s Stepanom Radićem, da izve njegovo mnenje.

Aca Stanojević je res tudi po konferencah s svojimi ožimi somišljeniki skušal najprej priti v stike s Stepanom Radićem. Kakor pa poročamo na drugem mestu, je Stepan Radić odločno in najostreje odklonil vsak stik ne samo z Aco Stanojevićem, marveč tudi

radikala. Zna se tudi to, da koalicijske ne more pristati na nobeno osnovo za rešitev krize, ki bi temeljila na tem, da se zopet skliče sedanja Narodna skupščina in nadaljuje svoje delo. To sta dve nesprenemljivi točki, katere se mora vzeti za izhodišče v razčistevanju situacije, ako se hoče sodelovanje KDK. Nobena tajnost tudi ni, da bi bila po mišljenju vseh, ki znajo ceniti težino problema, edino zdrava solucija ta, da se ureditev prilik izroči KDK, odnosno njenemu predsedniku Stepanu Radiću, ki bi s sodelovanjem poštenih, treznih in energičnih Srbov, Hrvatov in Slovencev iz vseh krajev države sestavil vlado, ki bi pripravila načrt za neizbežno revizijo ustave in celokupnih gospodarskih, socialnih in kulturnih odnosov v državi ter razpustil Narodno skupščino pozvala narod na svobodne volitve, da dobi

z vsemi ostalimi člani dosedanje vladne večine. S tem pa je tudi že mislija Aca Stanojevića propadla, ker je jasno, da bi bile dosedanje vladne stranke brez nadaljnega pripravljenosti sodelovati, če bi na to pristala KDK.

Stanojević vrača mislijo

Zato je g. Aca Stanojević danes opustil vse nadaljnje poskuse ter odšel ob 9. dopoldne na dvor, kjer je bil takoj sprejet v avdijenco. Njegova avdijenca je trajala do 11.20, torej nad dve uri. Pri tej priliki je Aca Stanojević izjavil kralju, da ne more sprejeti mandata za sestavo koncentracijske vlade, ker Stepan Radić v imenu celokupne KDK že vnaprej odklanja vsak razgovor s predstavniki dosedanje vladne večine. Zato smatra, da je njegova mislija končana.

Novinarji so z največjo nestrpnostjo čakali na povratek Ace Stanojevića z dvora. Stanojević pa je bil zelo rezerviran in jim ni hotel ničesar izjaviti, temveč je takoj odšel na sestanek z dr. Lazo Markovićem, nato pa v vladno predsedstvo, kjer je v krajši konferenci obvestil Veljo Vukičevića o poteku svoje mislije.

»Situacija je v bolnici«

Medtem so se novinarji obrnili na Božo Maksimovića, ki se je včeraj in danes udeleževal konferenc z Aco Stanojevićem, ter ga prosili za informacije. Božo Maksimović pa jim je le kratko izjavil: »Situacija je sedaj v sanatoriju in v bolnici. Več vam ne morem povedati.«

Tudi dr. Laza Marković je po svojem sestanku z Aco Stanojevićem na vprašanje novinarjev le kratko odvrnil: »Aca Stanojević je bil danes dve uri v avdijenci pri kralju. Zaenkrat vam ne morem drugega povedati, več boste izvedeli iz komunikeja, ki bo izdan popoldne.«

Res je kmalu nato izdalo predsedstvo vlade sledeči, vsekakor precej tendenciozno pobarvani

komunike:

»G. Aca Stanojević je bil v sredo 4. t. m. popoldne prvi pozvan na konzultacijo v imenu radikalne stranke.

parlament, ki bi bil resnični izraz ljudske volje. Proti vsaki soluciji pa, ki bi hotela obdržati kompromitirano beograjsko družbo in njene pomagače na državnem krmilu, bo KDK z najbrezobzirnejšo odločnostjo vodila borbo. Kajti vsaka taka solucija pomeni napoved morilskega boja proti pravici in interesom celokupnega prečanskega naroda. Kot kompromis je mogoče samo še provizorij, ki bi se napravil po direktnem dogovoru med kraljem in narodom, odnosno njega predstavnikom KDK, da se iz najodličnejših strokovnjakov, gospodarskih predstavnikov, vseučilišnih profesorjev priznanih administrativnih funkcionarjev Slovencev, Hrvatov in Srbov sestavi nevtralni kabinet prehodnega značaja z nalogo, da pripravi atmosfero za revizijo ustave in razpustitvi Narodno skupščino zaseda svobodne volitve.

G. Aca Stanojević je v razgovoru o situaciji izjavil, da želi prei, predno poda svoje mnenje, stopiti v stike s Stepanom Radićem. G. Aca Stanojević je še istega dne prošil za sestanek z g. Radićem, dobil pa je odgovor, da g. Stepan Radić ne želi razgovarjati niti z Aco Stanojevićem, niti s katerim drugim predstavnikom sedanje skupščinske večine. V avdijenci, ki jo je imel danes dopoldne na dvoru, je Aca Stanojević obvestil Nj. Vel. kralja o svojih poskusih, da pride v stike z Radićem, kakor tudi o odgovoru, ki ga je dobil na to. G. Aca Stanojević je izjavil, da pod takšnimi okoliščinami ne more sprejeti ponudene mislije za sestavo koncentracijske vlade. Po tem sporočilu Ace Stanojevića se bodo konzultacije na dvoru nadaljevale.

Avdijenca dr. Marinkovića

Takoj za Aco Stanojevićem je bil ob 11.40 sprejet v avdijenco zunanji minister dr. Voja Marinković. Dr. Marinković je ostal na dvoru do 12.30, nakar se je vrnil v demokratski klub, kjer so bili danes skoraj permanentno zbrani demokratski prvaki.

Konferenca voditeljev KDK

Opoldne so se sestali pri Stepanu Radiću v bolnici voditelji KDK, da razpravljajo o politični situaciji. Konferenca so se udeležili gg. Svetozar Pribičević, dr. Kramer, Vilder in dr. Krnjević. Na konferenci so obširno razpravljali o politični situaciji ter ponovno ugotovili stališče KDK, da odklanja vsako sodelovanje z okrvavljenim Narodno skupščino in predstavnikih režima, ki nosi politično in moralno odgovornost za krvavi čin.

Stepan Radić pozvan v avdijenco

Med posvetovanjem je okrog 13. prišel v bolnico tajnik ministra dvora ter izročil Stepanu Radiću pismo, v katerem ga obveščajo, da ga kralj za popoldne ob 5. poziva v avdijenco, če mu to dopušta zdravstveno stanje. Če pa ne more priti sam, naj pošlje svojega namestnika, ki bo sprejel mesto njegova. Ko je Stepan Radić pismo prečital, je smeje se vzkliknil: »E, pa tu je naš Svetozar! On me zastopa vselej in povsod.«

V odgovoru, ki ga je poslal nato Stepan Radić ministru dvora, je sporočil, da ne more priti osebno, ker še ne sme zapustiti bolniške sobe. Kar pa se tiče namestnika, je tu drugi predsednik KDK Svetozar Pribičević, ki prav tako predstavlja in zastopa celokupno KDK, kakor Stepan Radić sam.

Vest o pozivu Stepana Radića v avdijenco se je bliskovito razširila v vseh političnih krogih. V vrstah režimskih strank je vzbudila razumljivo nervoznost in zlasti med demokratami je bilo opažati bojazen, da ostanejo popolnoma ob strani.

Dveurna avdijenca Svetozarja Pribičevića

Točno ob 5. je odšel na dvor Svetozar Pribičević ter bil od kralja takoj sprejet v avdijenco. Njegova avdijenca je trajala do 7. zvečer. Z dvora se je Pribičević takoj odpeljal v bolnico, da obvesti o poteku in rezultatu avdijence Stepana Radića. Novinarji so s tem računali in so ga zato pričakovali pred bolnico. Čim je Pribičević stopil iz avtomobila, so ga takoj obkolili in obsuli s celo kopico vprašanj. Pribičević je bil vidno dobro razpoložen in novinarji so že iz tega sklepali, da prinaša ugodne vesti.

Vladarjevo sporočilo Radiću

Na vprašanje novinarjev je Pribičević izjavil:

»Grem s posebno mislijo k g. Stepanu Radiću. Med 9. in 10. uro zvečer grem zopet na dvor v avdijenco.«

»Izgleda torej, da nosite mandat za g. Radića?«

»Da, v gotovem smislu imam mandat za g. Radića. Toda najprej moram sporočiti to g. Radiću in vedeti, ali hoče mandat sprejeti. Več vam bom povedal, ko se vrnem od njega.«

Pri Stepanu Radiću je ostal Pribičević do 8. zvečer. Novinarji so ves ta čas naravnost oblegali bolnico in z največjo nestrpnostjo pričakovali nadaljnjih vesti. Ko je Pribičević zapušal bolnico, pa jim je le kratko izjavil: »Zaenkrat vam ne morem povedati še nič natančnejšega. Ob 9. grem ponovno v avdijenco in se bom vrnil okrog 10. Takrat vam bom povedal morda že kaj več.«

Iz bolnice je odšel g. Pribičević na svoje stanovanje, kjer ga je pričakovalo večje število poslancev, ki jih je informiral o situaciji.

Nočna Pribičevićeva avdijenca

Točno ob 9. zvečer je odšel Pribičević v avdijenco, ki ob času, ko to poročamo (ob 10. zvečer) še ni končana. Beograd, 5. julija ob 23. p. Do tega trenutka se Svetozar Pribičević še ni vrnil s svoje druge avdijence.

V Narodni skupščini in po drugih lokalih, kjer se zbirajo poslanci in drugi ljudje, ki se zanimajo za politiko, je še vse pokonci. Vsi nervozno pričakujejo rezultatov izredno dolgih avdijenc predsednika KDK. Kakor poročajo iz bolnice, še tudi Stepan Radić ni odšel iz počitku, temveč čaka tudi on na Pribičevićev povratek.

Radić odklonil mandat

Beograd, 5. junija p. Kmalu po 11. uri se je g. Pribičević vrnil z dvora. Na ulici ga je pričakovalo nad 100 novinarjev. Na njihovo prošnjo je šel g. Pribičević z njimi v bližnjo slaščičarno in jim podal daljšo izjavo, v kateri jim sporoča da je vladar ponudil Stepanu Radiću sestavo koncentracijske vlade, da pa Radić mandata ni sprejel, ker smatra, da je sodelovanje z dosedanjim skupščinsko večino, kakor tudi nadaljnje delo s Sedanjim Narodno skupščino nemogoče. KDK zahteva, da ali ona sestavi volilno vlado po svoji uvidenosti ali pa da prevzame vladne posle izvenstrankarska vlada odličnih in neoporečnih strokovnjakov, ki naj pripravijo vse potrebno za izvedbo res svobodnih volitev. (Izjavo g. Pribičevića priobčujemo na drugi strani. Op. ur.)

Komunike vlade

Beograd, 5. junija p. Opolnoči je bil iz kabineta predsedstva ministrskega sveta izdan naslednji službeni komunike:

Na poziv Nj. Vel. kralja je bil namesto g. Stepana Radića danes ob 5. popoldne sprejet v avdijenci g. Svetozar Pribičević. Ob tej priliki je ponudil Nj. Vel. kralj g. Radiću mandat za sestavo koncentracijske vlade. G. Svetozar Pribičević je odšel k Stepanu Radiću in ko se je z njim sporazumel, je bil ob 9. zvečer sprejet ponovno v avdijenci ter predložil Nj. Vel. kralju naslednje poročilo:

»Gosp. Stepan Radić izjavlja, da ne more sprejeti mandata za sestavo koncentracijske vlade. Njegovo stališče je, da se s sedanjo Narodno skupščino ne more delati in da bi bilo treba opoziciji poveriti mandat za razpust Narodne skupščine in izvedbo svobodnih volitev. V bodoči Narodni skupščini naj bi se po rešitvi aktualnih in neodložljivih vprašanj pristopilo k razmotrivanju ustavnih izprememb po doseženih izkušnjah in po narodni in državni potrebi. Stališče Stepana Radića je, da se more sprejeti tudi rešitev, da se sestavi strankarsko nevtralna vlada, ki b razpustila Narodno skupščino in izvedla svobodne volitve.«

„Neprobojna fronta“

Zagreb, 5. julija. n. Včeraj se je vršila v veliki dvorani Hrvatskega seljaškega doma spominjska svečanost za pokojnima Pavlom Radićem in dr. Gjurmom Basaričkom, ki so jo priredile ženske organizacije HSS. Na svečanosti je imel podpredsednik HSS Josip Pređavec daljši govor, v katerem je naglašal, da je Puniša Radić ki je streljal na hrvatske zastopnike, streljal obenem na ustavo in težko ranil državo za dolgo časa. Ta krvavi zločin pa je na drugi strani tako zedinil narod, da med njim danes ni več posameznih strank, temveč obstoji samo edinstven hrvatski narod. Tudi bratje prečanski Srbi in napredni Slovenci so danes z nami v neprobojni fronti, v borbi za isto idejo.

Zakaj je Radić odklonil mandat

Pribićević o svojih avdiijencah in o stališču KDK

Nadaljevanje dela s sedanjo Narodno skupščino je nemogoče. — Svobodne volitve naj izvede vlada dosedanje opozicije ali pa vlada nevtralnih strokovnjakov.

Beograd, 5. julija, ob 23.30. p. Svetozar Pribićević je bil v drugi avdiijenci pri kralju skoro do 11. ponoči. Pred dvorom ga je pričakovala velika množica novinarjev, nad 100 po številu, domačin in inozemskih. Pribićević je stopil z avtomobila in odšel z novinarji v bližnjo slaščičarno, kjer jim je diktiral naslednjo izjavo:

«Okoli poldneva je prejel gosp. Stepan Radić poziv od Nj. Veličanstva kralja, naj določi svojega zastopnika za avdienco, ako sam ne more priti, in sicer za danes ob 5. popoldne. Gosp. Stepan Radić, ki je bil pozvan kot predsednik KDK, je naprosil mene, naj grem k Nj. Vel. kralju in obrazložim naše stališče glede na politični položaj. V avdiijenci je ponudil Nj. Vel. kralj gosp. Radiću mandat za sestavo koncentracijske vlade. Jaz sem smatral za umestno, da se o tem ne izjavim brez sporazuma z gosp. Radićem. Zato sem po avdiijenci takoj odšel k gosp. Radiću, da ga obvestim o razgovoru z Nj. Vel. kraljem in da mu sporočim ponudbo mandata.»

«Po sporazumu z gosp. Radićem sem se po kraljevem pooblastilu ponovno prijavil v avdienco ob 9. zvečer in ob tej priliki predložil Nj. Vel. kralju poročilo o stališču gosp. Radića. Gosp. Radić je izjavil, da ne more sprejeti mandata za sestavo koncentracijske vlade. Njegovo stališče je, da se koncentracijska vlada ne more sestaviti in da je v sedanjem trenutku neoportuna. Politični položaj je tak, da vsiljuje razpust sedanje Narodne skupščine in razpis novih svobodnih volitev.»

«Gosp. Radić smatra, da bi bilo treba mandat za sestavo nove vlade poveriti opoziciji, ki bi razpustila sedanjo Narodno skupščino in izvedla nove, popolnoma svobodne volitve. V novi Narodni skupščini naj bi se najprej rešila vsa aktualna vprašanja, potem pa bi se pristopilo k reševanju vprašanja ustavnih sprememb po doseženih izkušnjah ter po potrebah naroda in države.» «Gosp. Radić pa se ni zadržal samo na tej soluciji, temveč sprejema tudi rešitev, po kateri naj bi se sestavila strankarsko-nevtralna vlada visokih državnih funkcionarjev, univerzitetnih profesorjev, sodnikov in sličnih notorno strankarsko nevtralnih ljudi z nalogom, da ta vlada razpusti Narodno skupščino in izvede svobodne volitve. Nova Narodna skupščina naj bi imela isto naloge, o kateri se govori pri prvi alternativni, t. j. ako bi se vlada poverila opoziciji. V moji poslednji avdiijenci je bilo pismeno formulirano to stališče gosp. Radića, s katerim se jaz popolnoma identificiram in ki bo izraženo tudi v posebnem oficijelnem komunikatu.»

Vaš dopisnik je vprašal Svetozarja Pribićevića: «Ali upate, gosp. predsednik, da se bo položaj razvijal v smeri vaših predlogov?»

Svetozar Pribićević je odgovoril: «Ne vem in nečem se spuščati v nobeno prorokovanje, ker bi se mogel prevarati.»

Eden izmed novinarjev je vprašal: «Pa vi, gosp. predsednik, ste jako dobro razpoloženi?»

Svetozar Pribićević je odvrnil: «Moje razpoloženje ni v zvezi s političnim položajem.»

«Ali ne bi bil Radićev mandat volilni? V mestu se je o tem mnogo govorilo.»

«Tudi ta možnost ni bila izključena, če bi se stranke za to sporazumele. Toda g. Radić stoji na stališču, da je politična situacija takšna, da imperativno zahteva, da se poveri mandat opoziciji. Dosedanje vladne stranke so za časa svojega sodelovanja v vladi pokazale, kaj znajo, a sedaj je na vrsti opozicija, da tudi ona pokaže, kaj zna. To pa ni rešitev, ki bi jo predpostavljali drugi rešitvi, to je strankarsko nevtralni vladi, da bi ta izvedla volitve. Nam ni potrebna vlada za to, da mi vodimo volitve. To bi bilo le s parlamentarnega stališča primernejše. Za to imamo tudi že precedens iz leta 1924, ko je manjšina izvedla volitve. Tak primer imamo tudi na Angleškem, kjer je dobil mandat za volitve Macdonald, predstavnik manjšine.»

«Ali upate, da bo vse dobro končalo?»

«Imamo vedno upanje, ker mislimo, da je to za državo edino zdrava in koristna rešitev ter edini način, da se sestavi vlada. Sedaj pa lahko greste domov, nočoj ne bo nič več novega, kar bi vas moglo zanimati.»

«Gosp. predsednik, v vladnih krogih naglašajo, da sedaj ni primeren čas za volitve ter da bi se lahko nadaljevalo delo s sedanjo Narodno skupščino.»

«Če bi se s sedanjo Narodno skupščino skušalo nadaljevati, bi bila to nova nepopravljiva napaka. Ne samo, da mi v nobenem slučaju ne gremo več v to okrvavljeno skupščino, marveč bi lahko imelo to tudi za posledico, da ne pride mo niti v prihodnje. Razumemo pa, da vladna večina iz strankarskih razlogov smatra volitve sedaj za neoportune.»

«Bilo pa bi vsekakor neugodno, če bi se sedaj takoj vršile nove volitve,» je pripomnil eden izmed novinarjev,

«Saj tudi ni treba, da so volitve že danes ali jutri,» je odvrnil gosp. Pribićević. «Sicer pa imamo tudi že tukaj ustvarjen precedens. Gosp. Vukičević je z ukazom razpustil Narodno skupščino in šele dva meseca pozneje so bile razpisane nove volitve. Ni treba, da bi bile volitve razpisane takoj, glavno je, da se razpusti Narodna skupščina. Če pa bi se kljub temu poskušalo nadaljevati s sedanjo Narodno skupščino, bi nastala tako strahovita agitacija, ki se ne bi dala niti primerjati s protiagitacijo v slučaju razpusta Narodne skupščine, zakaj ves prečanski narod bi bil potem prepričan,

da je bila prelita hrvatska kri v Narodni skupščini le zato, da je režim mogel nadaljevati delo z Narodno skupščino.»

Gosp. Pribićević je končno še najodločneje demantiral vest nocojšnje «Pravde», češ da je Stepan Radić na prigovarjanje Svetozarja Pribićevića odklonil sestanek z Aco Stanojevićem. Pribićević je naglasil, da z Radićem ni govoril niti takrat, ko je Radić prejel Stanojevićev poziv, niti takrat, ko je odklonil sestanek. V ostalem pa Stepan Radić ni človek, ki bi si dal nekaj sugerirati, kar ne odgovarja njegovim intencijam.

Kako je Radić zavrnil Stanojevićev obisk

Ne more imeti stikov ne z njim ne s kakim drugim predstavnikom krvavega režima

— Zagreb, 5. julija. Opoldne je izšla posebna izdaja «Narodnega Vala», ki objavlja pod naslovom: «Prva odločna odločitev predsednika HSS in KDK» iz Beograda sledečo vest:

Včeraj, dne 4. julija ob 7. zvečer je dobil prof. dr. Kostić, ki je operiral predsednika Radića iz dvora nalog, naj sporoči, ali predsednik Radić lahko govori z g. Aco Stanojevićem. Dr. Kostić naj sporoči, ali lahko Stepan Radić govori brez škode za svoje zdravje. Dr. Kostić je nato odgovoril, da zdravstveno stanje Stepana Radića to dopušča, če bo le Radić sam voljan in razpoložen za razgovor z Aco Stanojevićem.

Predsednika Radića je ta predržnost enega izmed šefov vladnih skupin, iz kojih vrst poteka tudi morilec Puniša Račić, silno razburila. Zato je s svoje strani poslal sledeči odgovor:

«Aco Stanojević je prvi podpredsednik glavnega odbora radikalne stranke, ki je držala in še drži Vukičevića in ki je glavna zasloba ene večine, iz katere poteka morilec in vsa njegova or-

ganizirana družba. Zato z Aco Stanojevićem ne morem razgovarjati niti sedaj niti pozneje. Ne morem stopiti z njim sploh v nobene stike. Da pa ne bodo prihajali več s sličnimi ponudbami jim sporočam, da ne morem in nečem niti sedaj, niti pozneje imeti nobenih stikov z nobenim članom dosedanje vladne večine, ki je zakrivila strahoviti zločin v Narodni skupščini dne 20. junija.»

Ko je prof. dr. Kostić videl, kako silno se je g. Radić razburil radi zahtev, da se sestane z Aco Stanojevićem, kar znači, da mora ostati sedanja okrvavljena Narodna skupščina in ves dosedanj politični sistem, kakor da se 20. junija ni zgodilo ničesar, je poslal Stepana Radića, naj smatra, da mu ni ničesar sporočil, ker je njegova (prof. Kostića) edina in prva dolžnost, da ga (Stepana Radića) čimprej ozdravi in ga odpusti iz bolnice. Dr. Kostić je še dodal: «Pomirite se g. predsednik, gre samo še za en ali dve desetinki stopnje temperature, pa boste lahko odpotovali v Zagreb.»

Najogabnejši drukarji za g. Vukičevića

V nedeljskem uvodniku smo zapisali, da bi bila moralna in nacijska dolžnost dr. Korošca, da po umoru v Narodni skupščini v vladi prvi demisijski torija. Tembolji bi človek to od doktorja Korošca pričakoval, ker je bil baš on tisti, ki je svojčas neprestano in širokoustno zatrjeval, da je nekak zastopnik zapadne demokracije, ki se bistveno razlikuje od orientalskih politikov v Beogradu. Preteklo pa je 14 dni od groznega zločina v Narodni skupščini, a vlada, ki bi v enaki situaciji tudi med Culukafri demisijsnila, se je še vedno skušala vzdržati na krmilu. In baš zapadnoevropski doktor Korošec je bil oni brezsrčni in brezobzirni avtokrat, ki je v kabinetu g. Vukičevića najbolj pritiskal, da se vzdrži krvavi hegemonistični režim.

Še v terek je «Slovenec», očividno inspiriran od dr. Korošca, ki je bil v nedeljo v Ljubljani, spustil uvodnik, v katerem skuša s pravih ključnih jezuizmom dokazati, da «zaradi države» hegemonistični režim ne more in ne sme iti.

«Ni bolj škodljivega in državi bolj nevarnega početja kot zahtevati v takih usodnih trenutkih, naj odstopi vlada.»

«Vlada je sklenila, da vztraja. Mi vidimo, da bi kaj drugega ne mogla v takem slučaju storiti nobena vlada. Država v takih razmerah, kot so naše sedaj, niti trenutke ne sme biti brez odgovornega demokratičnega, parlamentarnega vodstva.»

«To je razlog, ki ne le opravičuje zadržanje vlade in njene večine, ampak izključuje vsako drugo možnost.» Tako in na enak način je Koroščevo glasilo še v terek zjutraj «drukalo» za krvavi hegemonistični režim ter v tem dopolnjevalo satansko početje, ki se je uganjalo ves čas po umoru.

Brezvestna, amoralna in povrh še bedasta je bila vseh štirinajst dni pisa-va «Slovenca» tega najogabnejšega «drukarja» za Vukičevića in njegov okrvavljeni hegemonistični režim. Zlasti se je odlikoval po svoji hudobiji in gluposti zadnje dneve in zadnji teden, ko je hujskal proti Pribićeviću v navnem pričakovanju, da se bo posrečilo razbiti koalicijo KDK ter da bo njegovi katoliški hujskariji uspelo napraviti razkol med Pribićevićem in Hrvat-ji. Zato njegovi trapasti naslovi:

«Pribićević — proč od Hrvatov.»

«HSS odbija Pribićevića.»

«Le za Pribićevića se ne zmenijo.»

«Pogajajo se samo z Radićem.»

«Pribićevićove solze so prazne.»

«Pod Pribićevićem jarem?»

«Pribićević naj vodi Hrvate?»

In tako dalje in tako dalje.

Še v nedeljo je «Slovenec» z mastnimi črkami zapisal: «Vladi ni treba dati ostavke,» z demisijsko demokratičnih ministrov pa se je dvignil prvi penetrantni oblak nad krvavim režimom, ki je potegnil za seboj celokupno vlado.

Radić se pride zdraviti na Bled

Beograd, 5. julija. p. Stepan Radić je nocoj izjavil novinarjem, da bo mogel čez par dni odpotovati v Zagreb, odkoder bo odšel v gore, ker po mnenju zdravnikov ne sme iti na morje. Najprej bo prišel na Bled, kjer bo gost postal dr. Shveglja in kjer bo za prihodnje tedne središče političnih dogodkov, nato pa bo odšel na Plitvička jezera. Novinarje je povabil, naj ga obiščejo.

Hrvatska se pripravlja za sprejem Stepana Radića

Beograd, 5. julija. p. Po vsej Hrvatski se vrše velike priprave za čim svečanejši sprejem Stepana Radića, ko se bo vračal iz Beograda v Zagreb. Prečanski narod mu toče ob tej priliki ponovno dokazati svoje spoštovanje in svoje neomajno zaupanje ter manifestirati solidarnost KDK in svojo odločnost v borbi za visoke cilje enakovrednosti in pravo svobodo.

Še vedno hujskajo

Beograd, 5. julija. p. Danes je izšla zopet nova številka režimskega pamfleta «Jedinstvo», ki zopet objavlja celo serijo najostudnejših napadov na Svetozarja Pribićevića. Značilno je, da so danes v radikalnem klubu napravili zbirko za vzdrževanje tega lista, ki je pristna podoba krvavega Vukičević-Koroščevega režima.

Kasno spoznanje

Beograd, 5. junija. p. Nocojšnja «Pravda» ugotavlja, da Aca Stanojević s svojim mandatom za sestavo koncentracijske vlade ni uspel, ter pri tem naglašja, da so bili izgledi za sestavo koncentracijske vlade že od vsega početka minimalni. Prav tako bi se bila izjavila tudi akcija vsakega drugega političnega prvaka. Z največjim obžalovanjem pa «Pravda» ugotavlja, da je Stepan Radić proti vsemu pričakovanju zavzel enako stališče, kakor ga je že ves čas zastopal Svetozar Pribićević. Končno domneva «Pravda», da bi sedaj dobil mandat dr. Marinković. Če pa bi tudi on ne uspel, pa bo vlado sestavil bržkone general Pera Živković.

Ukinjeni okrožni uradi za zavarovanje delavcev

Subotica, 5. julija. 6. Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu je izdelal nov pravilnik o organizaciji zavarovalne službe. Ta pravilnik je dospel pred dnevi tudi v Subotico ter je iz njega razvidno, da se z njim ukinito okrožni uradi v Subotici, Somborju in Vršcu, namesto njih pa bodo poslovala samo izpostave. Proti tej reformi se pojavljajo množični protesti, zlasti med gospodarskimi organizacijami in velikimi mestni, kakor sta Subotica in Sombor, in se je zaradi tega že vršila protestna skupščina v Subotici. Iz načrta omenjenega pravilnika je nadalje razvidno, da se ukinito okrožni uradi v Mostarju, Varaždinu, Bjelovarju, Brodu in Zemunu. V Sloveniji ostane okrožni urad v Ljubljani. V Srbiji se imata ustanoviti okrožna urada še v Kragujevcu in v Skoplju, kjer ju doslej sploh ni bilo.

Inozemske vesti so na 7. strani

Zločin Puniše Račića je bil skrbno pripravljen

Senzacionalne izjave novih od preiskovalnega sodnika zaslišanih prič — Morilec je imel sokrivce

Beograd, 5. junija p. Preiskovalni sodnik je danes zaslišal zopet več narodnih poslan- cev, ki so bili navzoči v Narodni skupščini, ko je Puniša Račić izvršil krvav zločin. Med drugimi je bil danes zaslišan posl. Večeslav Vilder, ki je preiskovalnemu sodniku opisal zlasti prizor med njim in Luno Jovanovićem. Posl. Vilder je videl, kako je silil Luna Jovanović v osprede k žrtvam in odobravajoč početje Puniše Račića vzklikal: «Tako se pere čast!»

Sele, ko ga je posl. Vilder prijel za rame in potresel ter mu zaklical: «Ali ne vidite mrtvih in prelite krvi?» se je Luna Jovanović odstranil. Posl. Vilder je nadalje izjavil, da se točno spominja, kako je Luna Jovanović pred atentatom silil v osprede ter da ima utis, da je Luna Jovanović bil pripravljen stopiti v odločilnem trenutku v akcijo, če bi bila opozicija na enak način reagirala na Račićev zločin.

Posl. dr. Dragičević je opozoril preiskovalnega sodnika na zanimiv incident, ki se je pripetil v odboru za prošnje in pritožbe dne 18. junija med njim in Punišo Račićem. Na seji odbora se je Puniša Račić ostro sporekel s poslanecem KDK Jelašićem. Ko ga je predsednik zavrnil, se je obrnil Puniša Račić k dr. Dragičeviću ter mu kazaje na Jelašića ogorčeno zaklical: «Na tega-le bom streljal.»

Dr. Dragičević je opozoril preiskovalnega sodnika tudi še na drugo doslej neznano okoliščino, ki so jo ugotovili stro-

kovnjaki. Kakor znano je Puniša Račić streljal z revolverjem sistema Parabellum. Z revolverjem tega sistema ni mogoče neposredno streljati, marveč jih je treba poprej šaržirati. Dr. Dragičević je natančno opazil, da Puniša Račić tega ni storil na govorniškem odru neposredno pred streljanjem, marveč si je moral samokres pripraviti že poprej, za kar govori tudi dejstvo, da samokresa ni potegnil iz žepa, kjer se navadno nosi samokres, marveč iz desnega hlačnega žepa.

Še bolj senzacionalna pa je izpoved glavnega tajnika SDS dr. Gjermanovića. Dr. Gjermanović je opozoril preiskovalnega sodnika na dogodek, ki se je pripetil soprogi posl. dr. Krizmana, Ga. Krizmanova je bila na dan umora ravno pri brivcu, ko se je razširila vest o krvavem zločinu Puniše Račića. V sosedni kabini je bila neka gospa, ki je na to vest izjavila, da je že prejšnji dan vedela, da bo Puniša Račić danes, to je na dan umora v Narodni skupščini, streljal. Dr. Gjermanović je izročil preiskovalnemu sodniku pismeno izjavo ge. Krizmanove, ki bo sedaj tudi osebno zaslišana.

Nadalje je dr. Gjermanović pokazal preiskovalnemu sodniku anonimno pismo, podpisano od «uslužbenca Narodne skupščine», v kateri neznani pisec navaja, da so pri načrtu za umor v Narodni skupščini sodelovali nekateri imenoma navedeni radikal-ski poslanci in celo neki minister.

Kdo je kriv?

Zločin je pripravila opozicija s svojim večmesečnim kliničnim provokatorskim postopanjem.

«Slovenec», 22. junija 1928.

Pod gornjim naslovom in motom odgovarja posl. dr. Smoljan v zagrebškem «Narodnem Valu» na «slovenčev» lopovski zavijanje resnice sledeče:

«Tako piše list hlapca Božjega in duhovnika vere, ki je ustanovljena na ljubezni in ki išče resnico.»

In ako tako piše bo pač kaj resnice na stvari. Samemu hudiču ne bi prišlo na misel, da bi se kaj takega brez vsake podlage izmisliš.

In res ni brez podlage.

Zločin je v resnici pripravljen z večmesečnim kliničnim provokatorskim postopanjem. To ve prav dobro tisti, ki to trdi v «Slovencu». V tem se z njim strinjamo.

Ne strinjamo se samo v trditvi, kdo ga je pripravil.

Pred trditvijo pa je treba točno vedeti, kateri čini so pripravljali zločin. In šele kadar so ti znani, se šele lahko delajo zaključki. In šele tedaj se lahko izrače trditve.

Cesar noče napraviti hlapca Božji, bom napravil jaz, da pomagam najti resnico.

Kaj je bilo, naj govori preteklost.

Sredi političnega miru napove vlada že 25. februarja spremembo poslovnika. Opozicija ostro odgovarja in napoveduje ogorčeno borbo.

Kdo tu izziva?

29. februarja stavi opozicija nujni predlog o Glavnjači. Predlog nima uspeha.

Kdo tu izziva?

Istega dne izziva Vlačko Kocić Pernarja na pretep. Parežanin pa preti predsedniku Radiću. Toma Popović in Luna Jovanović deljansko napadeta Pernarja. Rezultat vsega: Radića izključijo s treh sej.

Kdo tu izziva? Kdo je tu cinik?

7. marca zahteva koalicija, da se sprejme zakon o agrarnem vprašanju v Dalmaciji.

Ali je to izzivanje?

13. marca razburja Stepana Radića Čeda Radović, ki razdeli dve tretjini državne pomoči na Srbijo in eno tretjino na prečanske kraje. Perić izključi Radića zopet za tri seje.

Kdo je tu cinik?

16. marca pristane koalicija, da pride v razpravo proračun.

Najbrž je to tudi izzivanje.

30. marca predlaga Korošec zakon o nošenju orožja. Po tem zakonu se dele državljani v dve vrsti: eno privilegirano (Srbija in Crna gora) drugo zapostavljeno (vsi prečani).

Kdo tu izziva?

28. aprila poroča vlada o tofmačenju čl. 108 invalidskega zakona; tudi tu se dele državljani v dve kategoriji.

Kdo izziva s tem?

5. maja izključuje Perić Radića za 10 sej zaradi spopada s Čedo Radovićem. Vse, kar je rekel Radić Radoviću, mu je ta vrnil Perić ne kaznuje Radovića.

Kdo je tu cinik?

23. maja sklene vlada, da se dajo na glasovanje netunetske konvencije. Ves narod se vznemiri.

Kdo je tu izzival?

31. maja teče kri v Beogradu. Policija pleni časopise opozicije, sodišče zaplemb ne potrjuje.

Od tega dneva dalje nastane ostra obstrukcija.

Kdo je tu izzivač?

8. junija izključuje Perić 8 poslancev opozicije.

9. junija mečejo žandarji izključene poslance iz skupščine. Demokrat Luna Jovanović grozi Čubriloviću s krvjo. Perić ga ne kaznuje.

Kdo je tu cinik? Kdo je tu izzivač?

15. junija žali minister Kujundžić Pavla

Radića. Nekdo drugi mu grozi s krvoprelitjem. Dragičević protestira in kliče: Vi nam grozite z umorom. Perić ministra ne kaznuje.

Isti dan je vse pod vtisom članka lista «Jedinstvo», kjer se zahteva smrt za Radića in Pribićevića.

Kdo je tu izzivač?

16. junija se poskuša pomirjenje. Koalicija zahteva anketo o krvavih dogodkih v Beogradu. Vlada zahteva odklanja.

Ali je tudi to izzivanje?

18. junija žali Parežanin vse vprek. Perić ga ne kaznuje.

Kdo je tu cinik?

19. junija Kobasica grozi Radiću. Zmerja ga s ciganom. Toma Popović grozi z umorom. Perić jih ne kaznuje.

Kdo je tu cinik?

20. junija strelja Račić.

To so dejstva. To je preteklost.

Kdo je izzivač?

Korošec noče urediti uprave v Glavnjači.

Korošec z zakonom o nošenju orožja razburja duhove.

Korošec je notranji minister, ko teče kri v Beogradu.

Čeda Radović razburja opozicijo z razdelitvijo pomoči za gladujoče.

Čeda Radović pri tofmačenju invalidskega zakona izziva prečane.

Vlada z netunetskim konvencijami ne razburja po cel državi.

Koalicija vedno samo reagira.

Koalicija je pripravljena na mir, ako se izvoli anketa za beograjske dogodke.

Kdo je tu izzivač?

Odgovarjamo z imeni: Korošec in Čeda Radović.

Perić izključuje Radića za tri seje. Poslancev večine ne kaznuje.

Perić zopet izključuje Radića za tri seje. Čeda Radovića ne kaznuje.

Perić izključuje osem zastopnikov opozicije in meče one, ki so prišli na sejo, z žandarji iz skupščine.

Perić pri vsakem spopadu sliši samo opozicijo in samo njo kaznuje. Večine nikoli ne sliši. In je nikoli ne kaznuje.

Kdo je tedaj cinik?

Perić!

Tu so zaključki, tu so trditve!

Ako naj vse spravimo v zvezo, ali ni takole:

Cele mesece razburja vlada opozicijo. Cele mesece izziva Korošec prečansko koalicijo. Cele mesece razburja Perić opozicijo. In ko je razpoloženo despo do vrhunca, izide članek v «Jedinstvu».

Ali ni to vstvarjanje razpoloženja za zločin, ali ni to dajanje ideje da se izvrši zločin?

Tako je in nič drugače!

In ko je vstvarjeno razpoloženje in je ideja za zločin dana, kaj se zgodi?

«Jedinstvo» nihče ne preganja!

Naši kraji in ljudje

Kongres učiteljstva meščanskih šol v Mariboru

Maribor, 5. julija.

Danes so zborovale delegacije vseh poštarskih društev. Zastopniki so prišli polnoštevilno iz Vojvodine, Bosne, Dalmacije in Hrvatske, da pokažejo, kako radi imajo Slovenijo, da vidijo, kake so slovenske šole, ki so ob tej priliki napravile veliko propagandno razstavo vseh šolskih izdelkov. Ob 9. je otvoril predsednik Saveza g. Mita Djordjević delegacijski zbor, pozdravil polnoštevilno zbrane delegate in izrazil nado, da bo tudi letošnji kongres rodil za meščansko šolo tako lepe uspehe, kakršne je imelo lansko osesko zborovanja. Delo Saveza je bilo v preteklem letu silno plodono, obenem pa jako težavno. Savez je s pomočjo vseh v poštev prihajajočih faktorijev med drugim dosegel, da se ni uknilo 7 vojvodinskih meščanskih šol. Da se jim preje donese pred Narodno skupščino zakon za meščanske šole, so storili vsi koraki in v komisijo za končno rediziranje tega zakona je imenoval minister 4 zastopnike izmed učiteljstva meščanskih šol. Velik korak smo storili za odpravljanje novih šol. Pred prehodom na dnevni red se je predsednik globoko ganjen spominjal žalostnih dogodkov v Narodni skupščini.

Tajniško poročilo navaja: V nič manj ko 33 zadevah je Savez interveniral v raznih ministrstvih vedno uspešno. Da so se uvedla tromesečna, dijaška knjižnica v meščanske šole, je zasloga Saveza, da se imenujejo za ravnatelje učitelji, ki imajo najmanj 10 službenih let in teh 4 na meščanski šoli, je uspeh Saveza, da se šolske zgradbe namenjene od vsega začetka meščanskim šolam, ki pa se sedaj uporabljajo v druge namene, zopet izročijo meščanskim šolam, da se je v ministrstvu osnoval poseben oddelek za meščanske šole itd. — pri vseh teh rešitvah je Savez storil svojo dolžnost. Z družbi ali obratno je bil Savez v najvišjih stikih. Pregled šol in njihovega učiteljstva, ki je vključeno pri posameznih društvih in v Savezu, je ostal tudi v tem letu povprečno na isti višini kakor lani. Najboljše stanovanje organizacijsko zavednost izkazuje Slovenija, ki ima 95% vsega učiteljstva v društvih, katerih se oklepa v vso ljubeznivost. Pri debati o tajniškem poročilu se je posebej protestiralo proti temu, da se učiteljstvo med šolskim letom premešča in celo upokojuje. Tako je bil predsednik Saveza g. Mita Djordjević baš sredi največjega dela upokojen.

Kot hiša gospodinja je izrekla dragim gostom dobrodošlico ravnateljica I. deklishe meščanske šole ga. Stupica, ki so jo delegatje iskreno aklamirali. Nato so prišli na vrsto predlogi odsekov, ki so zborovali v sredo ves dan. Do prihodnjega kongresa naj se izpremeni pravilnik Saveza v smislu demokratizacije. Onim učiteljem, ki so dovršili 3 leta pedagoške šole v Budimpešti, naj se to šteje v službo. Ukinejo naj se vsi dopolnilni izpiti, ki jih morajo polagati absolventi meščanskih šol ob prehodu v strokovne šole. Izvoli se stalna deputacija za intervencije v ministrstvu, obstoječa iz treh članov. Slovence bo zastopal ravnatelj Hočevar iz Ljubljane. Časopis »Gradjanska škola« se bo izpopolnil in dobil boljše obliko, če bodo dopuščala sredstva. Po vseh pokrajinah naj se ustanove slične namestiline komisije, kakršne že ima Slovenija, kjer je zastopnik učiteljstva, ki sodočuje, kadar se stavijo tropredlogi. Članarina za prihodnje leto ostane ista.

Medtem se je pomaknil kazalec na urli na 11. in morala se je izvršiti otvoritev razstave. K otvoritvi so prišli zastopniki državnih, oblastnih in mestnih uradov, tudi obrtniške organizacije so poslane svoje predsednike. V imenu velikega župana je s kratkim nagovorom otvoril razstavo prosvetni šef dr. Kotnik, nakar se je vršil ogled vseh razstavnih prostorov.

Delegatje so se nato zopet zbrali v telovadnici in nadaljevali prekinjeno delo. Sprejet je bil proračun za bodoče leto, ki izkazuje 60.000 Din dohodkov in malo manj izdatkov. Odobrili so se računi za preteklo leto z 81.501 Din dohodki in 60 tisoč 701 Din izdatki. Dalje je bil sprejet predlog, naj ministrstvo prosvete razpiše natečaj za spisovanje posebnih knjig za meščanske šole. Načelo se je prevzelo vprašanje moralne vzgoje naše mladine in se je ugotovilo, da bodo uspehi v tem pogledu toliko časa izostajali, dokler ne pridejo vsi poklicani faktorji do potrebnega prepričanja, da je moralna vzgoja produkt vsega javnega življenja in dokler se to ni v morali prerodilo, toliko časa tudi mladina ne bo krenila na boljša pota. Lep primer nesodelovanja oblasti pri vzgoji se je pokazal v Zagrebu, kjer je bil član komisije za cenzuriranje filmov g. ravnatelj Oster, ki je s svojim glasom večkrat povzročil, da se je po par sto metrov filma odrezalo, ker je spoznal, da je kvara na mladino. Kino-podjetniki pa so napravili

na ministrstvo vloge in dosegli, da je bil g. Oster odstranjen iz komisije, na njegovo mesto pa imenovan tak, ki je kino-podjetnikom pogodu.

Ob prevodu učiteljstva meščanskih šol v I. kat. naj se prevedeta v njo tudi prezaslužna člana seniorja gg. Djordjević in Dominković. Za posebne zasluge za meščanske šole v Sloveniji je izrekel kongres svojo najtoplejšo zahvalo ustanovitelju slovenskih meščanskih šol g. dr. Leopoldu Poljancu, katerega je imenovalo društvo za ljubljansko in mariborsko oblast za svojega častnega člana. S tem je bil dnevni red delegacijskega zborovanja izčrpan in je predsednik zaključil zborovanje s pozivom, da si zbrano učiteljstvo ogleda popoldne mariborske znamenitosti.

Zborovanje srednješolskega dijaštva

(X. kongres S. I. S. U. župe za Slovenijo.)

Ljubljana, 5. julija.

V dne 2. in 3. julija se je vršil X. redni kongres Saveza jugoslovenskih srednješolskih društev, župe za Slovenijo, v areni Narodnega doma pod pokroviteljstvom ravnatelja prof. Jurga. Kongresa so se udeležile po svojih zastopnikih vse družine iz Slovenije. Zbor je pozdravil v imenu pokrovitelja prof. dr. Lah, za ZKD prof. Jeran in v imenu jug. akademskih društev jur. Iskra.

Dnevni red kongresa je otvoril tovariš predsednik s lepim nagovorom. Po otvoritvi je predaval tov. Bojan Santel o »Svo-

bodni šoli«, za njo pa tov. Lenart o »Zasedenem ozemlju«. Oba govora sta bila sprejeta z navdušenim odobravanjem. Popoldne se je kongres nadaljeval. Poročilo župne uprave je bilo izčrpno. Iz poročila je razvidno, da je bilo delo v poslovnem letu 1927/28. jako plodono. Sledila so poročila posameznih društev, ki nam jasno kažejo njihovo kulturno, nacionalno in samolozbraževalno delo med srednješolci.

Drugi dan se je vršil občni zbor župe. Celotni stari odbor je dobil absolutno, nakar je bil izvoljen nov odbor, o katerem pričakuje dijaštvo po dosedanjem udeleževanju v društvih, da bo združil vse jugosl. srednješolce v skupni organizaciji. Po kongresu so se odšli delegati pokloniti manom padlih borcev za svobodo in uedinjenje. Na kongresu je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija:

Jugoslovski napredni srednješolci iz Slovenije, zbrani na svojem rednem letnem kongresu, žele: 1. da se spremenijo srednješolska vzgoja, ki je zastarela in za današnje čase neprimerna. Naj se ustvari nov učni sistem, ki bi dal poleg splošne izobrazbe dijaku tudi nacionalno izobrazbo, ki je danes žal v šoli popolnoma preglašena. Zahtevamo vzgojo strogo v jugoslovenskem duhu in odklanjamo vsak plemenski separatizem.

2. Zabranjuje se nam čitanje časopisov. Ker mladina samo iz časopisov zaznava, kakšen je notranji in zunanji politični položaj naše države, odklanjamo to prepoved, ker mladina mora biti natančno o tem informirana. Mi smo bodočnost naroda in domovine in kot taki energično odklanjamo

mo sramotno ponižanje našega naroda. Katero bi nam prinesel sprejem nettunskih konvencij. Kot nacionalna omladina bomo vedno čuvali koristi našega naroda, po sebo pa pazili na naše morje in za nas tako dragoceno Dalmacijo z Istro, Primorjem in Korško. Stojimo na stališču, da je treba čimprej osvoboditi naše zaslužene brate in bomo vedno propagirali kulturno in nacionalno zblizanje Slovanov, zlasti pa južnih Slovanov.

3. Vsak stan ima svoja združenja, ker vsak človek priznava, da je le v skupnosti moč. Zato zahtevamo tudi mi srednješolci, da se nas ne ovira pri organiziranju dijaštva in pri našem društvenem delu. Tem potom se obračamo na vse merodajne faktorje s prošnjo, da nam kredejo v tem pogledu na roko in nam pomagajo.

Novo moderno kopališče ob Poljanščici

Škofja Loka, 5. julija.

Ko je pred leti narasla Selska odnesla stavbo javnega kopališča Olepševalnega društva v Škofji Loki, je stalo društvo pred alternativo, ali preneha z delovanjem ali da v najboljšem primeru s pičlimi dohodki živi skromno življenje. Vsi zavedni Ločani, posebno letoviščarji, ki v poslednjih letih prihajajo v vedno večjem številu na letovanje, so upravičeno kritikovali, da mesto Škofja Loka, ki je obdana na dveh straneh s tako idealno vodo, nima svojega javnega kopališča. Šele po preteku 3. let se je na vzpodbudo Prometnega odseka novi odbor Olepševalnega društva pod vodstvom predsednika g. V. Zahradnika odločil, da postavi novo kopališče. In zamisel je le udeistvila.

Na lepem in ravnem prostoru nad županovim jezero ob Poljanščici je zrasla na stebrih postavljena lična 40 m dolga lesena stavba, ki ustreza vsem modernim higienskimi zahtevam. V stavbi sami je poleg bufeja in garderobe še 30 prostornih kabin, ob katerih vodi lep širok hodnik. Pred stavbo samo je velik prostor za solnčenje. Kamor seva sonce od zore do zataja. Ne manjka niti izgršča, kjer otroci lahko do mili volji uganjajo svoje burke. Tudi za žogobcarje in balinarje je dovolj prostora in sipe je toliko, da se lahko zakopije največji debeluhar. O vodi sami pa je vsako govorenje odveč, kajti kdor se je le enkrat kopal v Poljanščici nad županovim jezero, ta ne sili več na morje.

Samo en nedostatek je še, kateremu pa ni nihče drugi kriv kakor oblastni odbor, ki ne more potrditi že pred tremi meseci predloženega načrta za napravo nove »Hudičeve brvi«. Radi tega je dohod pred kopališkega mosta. Pričakuje pa, da bo oblastni odbor vendarle rešil načrt, da bomo vsaj letos se dobili novo brv.

K otvoritvi novega kopališča, ki se bo vršila to nedeljo, so vabljeni vsi prijatelji solnca, vode in zraka. Najemnik bufeja in oskrbnik kopališča, gostilničar g. I. Trdina je dal Olepševalnemu društvu jamstvo, da bo po očetovsko skrbel za lačne in žejne žolodce. Kdor torej hoče biti židane volje, dobro okopan in črn kakor zamorec, naj se prihaja kopat v Škofjo Loko in predvsem naj ne zamudi nedeljske otvoritve novega modernega kopališča ob bistri Poljanščici.

Beograd naj dobi italijansko šolo?

Tržaški fašistični listi poročajo iz Beograda, da je novi italijan, poslanik v Beogradu g. Galli preteklo nedeljo povabil v palačo italijanskega poslanstva beograjsko italijansko kolonijo. V svojem nagovoru je izjavil, da hoče ostati v trajnem najožjem stiku z Italijani, ki so naseljeni v Beogradu. Pri tem pa je izrazil svoje obžalovanje, da v tako velikem mestu kakor je Beograd, ni niti italijanske šole, kjer bi otroci mogli slišati materino besedo in vzljubiti svojo domovino. Poslanik je obljubil, da bo odprl temu obžalovanja vrednemu nedostatu in zaključil svoj govor s trikratnim vzklikom Italiji, italijanskemu kralju in Musoliniju.

Tako beograjska vest v fašističnih listih. Italijanski poslanik v Beogradu ima gotovo pravico, da vabi k sebi italijansko kolonijo in ji govori o italijanskih stvarih, o veri v italijanstvo, fašizem in slično. Gotovo ima tudi vso pravico, da s svojimi so državljani na eksteritorialnih tleh svojega poslanstva vzklika »evviva« svoji državi, svojemu kralju in svojemu fašističnemu diktatorju. Nekaj drugega pa je vprašanje italijanske šole v naši prestolnici!

Beograd naj torej dobi po obljubi in prizadevanju novega italijanskega poslanika v kratkem italijansko šolo. Za začetek pač eno, menda ljudsko, potem pa postopno tudi še kaj več, kako strokovno, trgovsko, kakor io poleg ljudske vzdržuje italijanska vlada n. pr. v Sofiji, z dijaškim konviktom, ali pa tudi kako drugo srednjo šolo, gimnazijo in kaj podobnega.

Italijanske kolonije v srednji in vzhodni Evropi niso nikjer tako močne, da bi potrebovale svojih šol. Kljub temu pa italijanska vlada v zadnjem času na vse mo-

Danes ob 4., pol 8., in četrt 10.

Vladimir Gajdarov

in

Paul Richter

v razkošno opremljenem filmu ljubezni in moškega transtva

Ukročni markiz

Zalžane letne čene!

KINO IDEAL

MAGNA PURGA

Urejuje najbolje prebavilo!

Cisti želodce in čreva brzo in ugodno!

1 omot pa vseh lekarnah Din 4.—

goče načine pospešuje ustanavljanje italijanskih šol vsepovsod. V te šole, ki bi ostale prazne, ako bi zahajali vanje samo otroci italijan, državljani, vabijo potem z vsemi možnimi sredstvi drugorodne otroke. Pouk in učna sredstva, vse brezplačno, dragocene nagrade za dober napredek v italijanski, razne prireditve in zabave, izleti v Italijo, preživljanje počitnic v najlepših italijanskih krajih, gmojne podpore staršem, ako niso imoviti in se nahajajo v gospodarski zadregi, naročila za stara dela zagotovila, da bodo njihovi otroci, ko dovrše šole v domovini, mogli brez stroškov nadaljevati nauke v Italiji in si potem ustvariti lepo zažameno trdno bodočnost itd. itd. S takimi vabami se lovi deca za take italijanske šole, v katerih se od začetka do konca poje slava Italiji, italijanski dvatisočlet, kulturi in civilizaciji. Italijanskemu nedosegljivemu junaštvu in v prvi vrsti ter vedno in vselej seveda onemu edino poveličanemu fašizmu z njegovim nesmrtnim Ducejem, ki je božanski vzor vse državljske in vladarske modrosti. S takimi idejami prepolna drugorodna mladina naj bi bila potem med svojim narodom nositeljica italijanske fašistične propagande za italijansko politično in gospodarsko ekspanzijo in penetracijo!

Tako gnezdo italijanske propagande dobi kakor je obljubil novi italijanski poslanik, gospod Galli, v kratkem naša prestolnica, naš Beograd! Za Beogradom pride potem pač Zagreb, za njim pa morda celo — Ljubljana! Če ne prej, pa vsaj po ratifikaciji nettunskih konvencij!

Zagonečno izginutje mlade Srbkinje

Beograd, 4. julija.

Že več dni vrši beograjska policija preiskavo o zagonečnem dogodku, ki se je nedavno odigral v Belgiji. Mlada Srbkinja Ljubica, hčerka uglednega čuprijskega trgovca in milijonarja Mihovana Ristića, je na zagonečen način izginila v Belgiji, kamor so jo starši poslali pred dvema letoma obenem z njeno mlajšo sestro Stano v svrhu nadaljnjih študij.

Obe sestri sta bili gojenki v dekliskem zavodu v Louvainu. Obe sta se dobro učili in so jih vzgojiteljice hvalile kot marljiv in dober deklet. O njunem obnašanju so vzgojiteljice redno obveščale njeno mater go. Ristićevu. Pisma so vsebovala vedno najlepše pohvale o mladih Srbkinjah, ki so zlasti dobro uspevale v učenju francoskega jezika.

Pred tremi meseci pa so starši mladih deklet nenadoma prejeli od zavoda pismo, ki jim je povzročilo mnogo skrbi. Vodstvo zavoda jim je namreč javilo, da je Ljubica začela bolehati in da bi bilo dobro, če bi prišla za nekaj časa v kak sanatorij, kjer bi se pozdravila in okrepla.

G. Ristiću ni bilo žal za denar, ko je šlo za zdravje njegovega otroka. Zato je takoj dovolil, da gresta lahko obdedve hčerki v sanatorij, katerega mu je predlagala sama uprava zavoda, ki se nahaja v neposredni bližini Louvainu.

V sanatoriju sta obe Ristićevi bili že več dni, ko se je zgodilo nekaj nepričakovane. Neko popoldne je Ljubica šla v park sanatorija, medtem pa se je paznica zadržala še nekoliko minut v sobi, da vzame neke stvari in jih nese deklici. Malo minut pozneje je šla za deklico tudi paznica in jo začela iskati. Ohodila je ves park, toda Ljubice ni bilo nikjer. Vrata na dvorišče so bila zaprta in vratar ni videl nikogar, ki bi zapustil dvorišče. Zenska je vsa preplašena zaman iskala deklico vse popoldne. Ko je videla, da je ni nikjer, se je vrnila in obvestila o dogodku upravnika sanatorija.

Vprašali so tudi Ljubicino sestro Stano, ali morda ona ve, kam se je podala Ljubica, a tudi njej ni bilo nič znano. Pričakovani so, da se bo Ljubica tekmo noč vrnila nazaj v sanatorij, kar se pa tudi ni zgodilo. Ker se po več dneh Ljubica ni vrnila, je bil dogodek javljen policiji, ki je začela preiskavo. Zaslili so vse osebe v sanatoriju, pa tudi v dekliskem zavodu. Za dekleto je izginila vsaka sled. Zagonečen dogodek so javili takoj tudi njenim staršem.

Belgijska oblastva so se z vso vmeno lotila reševanja zagonečnega in so dala po policijskih direkticah nalepiti njeno fotografijo z natančnim osebnim popisom. Če le tri mesece si je belgijska policija prizadevala, da pride zagonečki do dna, a brez uspeha.

Obupani starši so obljubili veliko nagrado onemu, ki bi jim vrnil izgubljeno hčerko, ter dali javiti dozodek tudi policijam v Pariz, Berlin, Dunaj, Madrid in London. Vendar vse zaman. O Ristićevi Ljubici ne ve nihče ničesar. Tri mesece so starši nestrpno dan za dnem čakali na vest, da se je hči zopet vrnila, obenem da jo je policija našla. Sedaj je g. Ristić poizkusil svojo srečo tudi z beograjsko policijo, ki na skuša po možnosti rešiti zagonečko, pri kateri se ne ve, ali gre za zločin, ali za kako prostovoljno dejanje dekleta.

Sin božji je trpel za druge in krvavel pod trnjevo krono. To je bilo v Judeji.

V Jugoslaviji pa drugi trpe zaradi namestnika božjega, ki krvavi od policijskega pendreka.

Kulturni pregled

Operna predstava na Markovem trgu v Benetkah. Na Markovem trgu v Benetkah bodo imeli letos v juliju operno predstavo »Bajazzaz« in »Cavallerie rusticane«. Sodelovalo bo 150 pevcev in pevki, 160 godbenikov, dirigiral bo P. Mascagni.

Torinska založba »Slavia«, ki je izdala precejšnjo število prevodov iz ruščine, je sedaj sklenila, da razširi svoj delokrog in svojo zbirko »Ruski genij« izpremeni v »Slovenski genij«. Zbirka se bo delila na pet oddelkov: ruskega, poljskega, češkoslovaškega, bolgarskega in srbo-hrvatsko-slovenaškega, in bo tako nudila italijanski javnosti prevode iz vseh slovenskih jezikov. Skupno »Zavodom za vzhodno Evropo« (Istituto per l'Europa Orientale) pa bo izdajala zbirko monografij z naslovom »Slovenski pisatelji«, v kateri bo govora o slovenskih pisateljih, katerih dela se bodo objavljala v italijanskem prevodu.

Letopis Maticе Srpske o Ksaverju Mešku. V junjskem zvezku »Letopisa Maticе Srpske«, odlično urejene literarne revije, ki v poslednjem času poroča tudi o slovenski književnosti, je izšla biografska skica dr. Iv. Grafenauerja o Franu Ksaverju Mešku. Hkrati so izšli v srbskem prevodu Meškovi

mladostni spomini »Mladost«. V tej številki so priobčeni mimo obsežnega pregleda članki in razprave Milana Kasanina, Sv. Banice, dr. I. Hlapec - Gjorgjević, F. Nikića, M. Milankovića in pesmi Dušana Vasiljeva, Gvide Tagaglia in drugih.

»Die literarische Welt« o češki literaturi. Znani berlinski tednik »Die literarische Welt« je posvetil številko minulega tedna češki literaturi. Prispevali so O. Pick, Fr. Werffel in drugi.

Jaroslav Kocjan postane profesor na konservatoriju v Leningradu. Iz Praga poročajo, da se tamkaj mudi znani ruski kompozist Glazunov, ki je prišel tja na razgovor v violini. virtuozom Jaroslavom Kocjanom. Ruska vlada bi rada angažirala Kocjana za profesorja na leningrajskem konservatoriju. Pomudbe, ki jih je slavil odposl. Kocjanu so sijajne. Vendar si je violinist izprosil rok za premislek in bo naznanil svojo odločitev v nekaj dneh.

Kaj so sklenili PEN-klubi v Oslu. Na letošnjem kongresu PEN-klubov v Oslu se je razpravljalo o ustanovitvi literarne nagrade, ki naj bi jo vsako leto razpisalo Društvo narodov. Tozadevni predlog je stavila

poljska delegacija. Zborovanje je zavzelo tudi stališče k vprašanju prevodništva. Sklenjeno je bilo, da se sestavi seznam knjig, ki so vredne, da se prevedejo v druge jezike. Matica PEN-klubov bo tudi izdala seznam prevajalcev, ki se jim sme zaupati prevajanje iz tujih literatur. Vsako leto izide tudi bibliografija vrednih prevodov.

Dirigent Klemperer zapuščina vodstvo Državne opere v Berlinu. Dirigent berlinske Državne opere je prošil za razrešitev službenih poslov, ki jih mora izvrševati ravnatelj na njegovem mestu. Svojo prošnjo je utemeljeval z razlogom, da se namerava posvetiti nalogam, ki jih mora obvladati generalni ravnatelj za glasbo. Kakor se čuje, je berlinsko prosvetno ministrstvo Klempererju ugodilo in prošnjo sprejelo, na njegovo mesto pa imenovalo kasselskega dirigenta Ernesta Legala.

Mednarodno združenje gledališč in Unija gledaliških umetnikov. V drugi polovici junija sta se vršila v Parizu dva pomembna kongresa: zborovanje Mednarodnega združenja gledališč in Unije gledaliških umetnikov. Na prvem je sodelovalo blizu 900 oseb — gledaliških ravnateljev, režiserjev, igralcev, dramskih pisateljev, kritikov in lastnikov bioskopov. Vlade evropskih držav so bile zastopane po posebnih delegatih. Kongres je zbral podatke o gledaliških, glasbenih, kinematografskih razmerah po celem

Domače vesti

* **Odkritje spomenika Franji Račkemu.** V nedeljo, dne 29. julija bo v Fužinah odkrit na svečan način spomenik tamkajšnjemu rojaku dr. Franji Račkemu, slavnemu hrvatskemu zgodovinarju. Ker je letos tudi stoletnica rojstva tega znamenitega znanstvenika, bo ta slavnost v njegovem rojstnem kraju Fužinah zadobila splošen nacionalni značaj. Odkritju spomenika bodo prisostvovali zastopniki vseh hrvatskih znanstvenih, kulturnih in nacionalnih institucij in društev, v prvi vrsti Jugoslovenske akademije, koje prvi predsednik je bil dr. Rački. Na rojstni hiši Račkega bo vzidana spominska plošča.

* **Povabilo slovenskim turistom in izletnikom.** Srbsko planinsko društvo v Beogradu organizira več zanimivih izletov, h katerim vabi tudi slovenske izletnike. Predvsem se bo dne 21. julija vršil izlet na Durmitor (2534 m). Odhod bo ta dan ob 18. v vlakom proti Stalaču. Izlet je večje obsega in bo trajal do 1. avgusta. Skupni stroški so preračunani na okroglih 700 Din za posameznika. Udeležijo pa se lahko tega izleta samo dobro izveščani in opremljeni turisti. Prenočevalo se bo v planinah v pastirskih kočah na trdih ležaiščih. — Lep bo drugi izlet po Črni gori. Udeleženci tega izleta se bodo odpeljali do Žabljaka, od koder bodo med 25. in 29. julijem prirečali večje in manjše dnevne izlete. V ponedeljek, 30. julija, se bo prvi oddelek teh izletnikov vrnil v Beograd, drugi oddelek pa bo krenil peš na Savnik, kjer bo prenočeval. Naslednji dan se odpravijo izletniki po možnosti z avtomobilom do Nikšića. V sredo se z avtomobilom odpeljejo do Podgorice in Plavnice, odtod pa eventualno z ladjo po Skadarskem jezeru in bodo lahko obiskali Skader. Albanski vizum stane 62 Din. Od Plavnice se bodo okrog 10. avgusta vrnili čez Kotor, Dubrovnik in Sušak v domače kraje. Stroški za ta izlet so preračunani na okroglih 100 Din dnevno. — V začetku avgusta pridejo srbski planinci pod vodstvom G. Rybára v Slovenijo. Dan odhoda in točni spored bo SPD še objavilo. — Počitnice na Turi so se pričele. Nova skupina odide 9. t. m. — Za vse navedene izlete naj se zainteresirani prijavijo v društveni pisarni Srbskega planinskega društva v Beogradu, (Dobračina ulica), ki radi volje daje vsa potrebna pojasnila.

* **Podaljšanje roka za inozemske delavce.** Ministrstvo za socialno politiko je vsem aktivnim inspektorjem dela poslalo razpis, s katerim dovoljuje, da se izdaja dovoljenja za zaposlenje inozemskih delavcev s končnim rokom do 30. junija avtomatično podaljšajo do 31. julija t. l. brez prošnje interesentov. Inspektorji dela pa lahko v lastnem delokrogu podaljšajo izdane dovoljenja za zaposlenje inozemskih delavcev tudi v onih primerih, ako se prekorači rok enega leta, zaključno do 30. septembra 1928.

* **V zagrebški oblasti 19.315 otrok brez pouka.** Zagrebški oblastni odbor je predvčerajšnjim razpravljal o zanimivem vprašanju: o šolstvu v tej oblasti. Referent za šolstvo je navajal točne podatke o številu otrok, ki bi morali obiskovati šolo, a je ne obiskujejo. V vsej zagrebški oblasti je takih otrok 19.315, največ v zlatarskem okraju, kjer 47 odstotkov šolobveznih otrok ne obiskuje šolo. Odbor je naročil referentu, naj izdela načrt, kako bi se dvignil šolski obisk.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrl po daljši mučni bolezni šofer g. Jože Reš. Pogreb bo jutri 7. t. m. ob 17. uri iz hiše žalosti v Koritnikovi ulici 26. Pokojniku blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Ureditev mariborske vojaške bolnice.** Ministrstvo vojske in mornarice je odobrilo večji kredit za ureditev mariborske vojaške bolnice. Uvedla se bo tudi električna razsvetljava v poslopih te bolnice.

* **Promocija.** Doktorji izpit iz filozofije je položil g. Leopold Benko. 1233

* **Politični okraj Preko.** Vlada je odredila, da se izpremeni v splitski oblasti okrajna ekspozitura Preko v politični okraj, ki ga bodo tvorile občine Preko, Sali, Veliki Iz, Božava, Silba, Rab, Pag in Novalja. Ta okraj se bo imenoval »prečanski«, sedež okrajnega glavarja bo v Prekem. Okraj. ekspozitura na Rabu z občinami Pag, Rab in Novalja pa ostane še nadalje, in sicer kot ekspozitura prečanskega okraja.

* **Mesto jetniškega upravitelja** se odda v jetniški deželni sodišča v Ljubljani, obenem pa se oddajo tudi vsa mesta jetniških uradnikov, ki bi se izpraznila tekom razpisa. Prošnje naj se vložijo do konca julija pri predsedništvu deželnega sodišča v Ljubljani.

* **Sprejem gojencev v zrakoplovno podčastniško šolo.** V zrakoplovno podčastniško šolo v Petrovaradinu se sprejme letos do 100 gojencev iz civilnega prebivalstva in iz vojske. Kandidati iz civilnega prebivalstva v starosti 17 do 21 let, ki so dovršili vsaj osnovno šolo, se morajo prijaviti s svojerodno spisano prošnjo, izročeno osebno ali po pošti v priporočenem pismu komandantu zrakoplovnih strokovnih šol v Petrovaradinu do 1. septembra. Sprejemni pogoji so objavljeni v 63. številki »Uradnega lista«. Solski tečaj bo trajal dve leti. Absolventi imajo pravico, da opravijo pozneje kot naredniki izpit za častniški čin in čin tehničnega poslovođa.

* **Tovariši iz vojnih let!** Letos bo dne 12. avgusta glavni sestanek na Brezjah. Polovična vožnja pod običajnimi pogoji. — Glavni odbor ZSV.

* **Zrakoplovna pošta.** Ministrstvo pošte in brzojava razglasa, da se od 1. tm. vrši zrakoplovni mednarodni poštni promet na progah: Beograd - Budimpešta - Dunaj - Praga - Nürnberg - Strasbourg - Pariz, Praga - Varšava - Beograd - Bukarešta - Carigrad in Beograd - Sofija - Carigrad. V

Sofijo vozijo avijoni samo trikrat na teden, in sicer ob torkih, četrtkih in sobotah. Od 1. julija dalje sprejemajo lahko naše pošte avijonske pošiljke za vse evropske države in za Zvezo sovjetskih socialističnih republik (Rusijo). Pripominjamo, da je pošta Zemun zbiralna pošta vseh avijonskih pošilk za inozemstvo.

* **Zadnji poskusi z Božičevim kočnico.** V Zagreb je prispela komisija bernske mednarodne železniške unije, da izvrši zadnje poskuse s kočnico inženjerja Borivoja Božiča. Komisija ima 21 članov iz Francije, Nemčije, Italije, Rumunije, Švice in Madžarske. Božičev epohalni izum, ki je pri nas že patentiran, je zainteresiral tudi mednarodno železniško unijo, ki je že lani vršila poskuse. Komisija je zahtevala še nekatera izboljšanja, ki jih je inž. Božič izvršil v delavnicah zagrebške železniške direkcije. Sedaj se bodo vršili zadnji poskusi. Praktični poskusi se bodo vršili dne 11. julija na progi. Funkcioniranje kočnice na ravni progi se bo preiskovalo na posebnem tovornem vlakcu s 100 vagoni na progi Zagreb - Karlovac, na strmini pa na posebni garnituri, kateri bo dodan dinamometrični vagon s potrebnimi aparati, na progi Lič - Sušak.

* **Neprijetna letoviščarka.** Po deželi se kladi neznana, 24letna ženska, oblačena v temno modro krilo, križasto bluzo, sive nogavice in rjave, nizke čevlje. Obraza je polnega in ima črne oči in temne pristrižene lase. Zateka se najraje v razne letovišcarske kraje, kjer se nastani za par dni, nato pa izgine, ne da bi poravnala dolg. Pred nekaj dnevi je prišla tudi v gostino Viktorja Malenška v Bisteršči in se izdala za Ivanko Skubčevico, bolničarko v ljubljanski splošni bolnici. Ostala je tamkaj 4 dni, peti dan pa izginila brez slovesa in ne da bi poravnala gostilniški račun, obenem pa vzela s seboj še 200 Din gotovine, ki jih je ukradla Mariji Belantičevi v Stahovcih, in par rjavih nizkih čevljev, ki jih je našla v gostini.

* **Proti tihotapstvu žganja iz Hrvatske v Slovenijo.** Dne 11. julija se bo v Zagrebi vršila konferenca oblastnih zastopnikov zagrebške, krajiško-primorske, ljubljanske in mariborske oblasti, na kateri bodo razpravljali o ukrepih, ki jih je treba podvzeti proti tihotapstvu. Zelo važno je to vprašanje za Slovenijo, kamor se iz Hrvatske vtihotapja žganje. Da je to tihotapstvo zelo dobičkonosno, dokazuje dejstvo, da se na Hrvatskem plača za žganje po 5 Din za hektolitersko stopnjo, v Sloveniji pa 17 Din.

* **Aretiran kolesarski tat.** Orožniki v Vojnici so aretirali 25 letnega brezposelnega hlapca Martina Podgorška, ki je bil delj časa na sumu, da se peča s tatvinami koles. Kar so orožniki doznali, je Podgoršek v par mesecih pokradel nad 10 koles, ki jih je prodal v okolici Konjic. Šest koles se je posrečilo orožnikom zapleniti in jih imajo sedaj spravljena na postaji v Vojnici. Ukradena kolesa so znamke Cyrus štev. 5688, »Läufer«, »Puchl«, »Nero« »Ramler«, eno pa je brez znamke.

* **Strasna nesreča ob birmi.** V senjskem rudniku se je zgodila prejšnji četrtak Hranstičanu Stanku Sterniši naslednja nesreča: Mladi rudar Sterniša je bil birmanski boter svojemu bratranču. Popoldne je kazal svojemu birmancu v sobi revolver. Po nesreči se je sprožil in krogla je zadela birmanca naravnost v srce. Birmanec je bil na mestu mrtve, Sterniša pa se je v obupu ustrelil skozi spodnjo čeljust v glavo in se bori s smrtjo.

* **Iskra iz lokomotive povzročila požar.** Kakor poročajo iz Osjeka, je predvčerajšnjim povzročila pri sarvaški mitnici iskra iz lokomotive požar žita na polju Mirka Menziča. Delavci, ki so bili v bližini, so končno preprečili, da se požar ni razširil tudi na sosedne njive. Škoda je znatna.

* **Požar v Ogulinu.** V Ogulinu je nastal v terek ponoči požar v hiši posestnika Hiberla sredi mesta. Čim se je pojavil plamen, so začele žvižgati tovarniške sirene in lokomotive. Ogenj se je tako naglo širil, da so prebivalci hiše odnesli le golo življenje in se komaj rešili. Pogorelo je tudi poslopje, v katerem se nahaja ključavničarska delavnica bratov Novak. Gasilcem se je le z velikim trudom posrečilo, omejiti požar na omenjena objekta.

* **V reki Bosni utonil.** Pri Dobou je reka Bosna naplavila mrtvo truplo delavca Petra Jakšića, rodom iz Grahova v livanjskem okraju. Jakšić je živel v veliki bedi. Ni znano, gre li za nesrečo ali za samomor.

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Avtomobilska vožnja v Logarsko dolino.** Kakor sporoča Savinjska podružnica Slovenskega planinskega društva, vozi poštini avto z železniške postaje Šmartno ob Paki do vasi Solčave. Voznina znaša 45 Din. Avto odhaja s postaje redno ob devetih dopoldne in se vrača ob 14. uri; ob nedeljah in praznikih pa je povratek ob

18.15 k vlakcu, ki pride v Celje ob 22. Cesta v Logarsko dolino je pripravna za vožnjo z avtomobilom do Tillerjeve kočice.

* **Avtomobilistom, ki vozijo na Bled!** Župan Bleda opozarja vse avtomobiliste in motocikliste, da morajo mimo kraljevega dvora Svobora, in sicer že od hotela Petrana do dvorne kuhinje, voziti počasi in previdno ter z zaprtim izpuhom. Največja dovoljena brzina je 15 km. Prestopki se bodo najstrožje kaznovali.

* **Hoteli, gostilničarji i. dr. tujsko-prometni interesi v Zasavju,** blagovolite mi čim prej poslati zaprosene podatke, da se vodnik, ki je že v tisku, ne zakasni! R. B.

* **Kupujte srečke v korist ureditve »Zupanove jame« pri Grosuplem,** ker je čas žrebanja pred durmi. 1239

Dne 8. julija kam? — Vsi na šmarješki »Domovinski dan«!

* **Pri zaprtju,** motenju prebave, neenačkomernem valovanju krvi, glavobolu, obči onemoglosti, vzemi zjutraj na tešče čašo naravne grenčice »Franz-Josef«. Na klakah za notranje bolezni so se prepričali, da je »Franz Josef« grenčica najboljša odvajalno sredstvo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Obledelo obleke barva v različnih barvah** in plisira Jos. Reich.

Iz Ljubljane

u— **Izvidniški odred strelske družine Ljubljana.** Izvidniki, ki so se prijavili za taborene na Sušaku, naj pridejo jutri, v soboto ob 14. do 15. v vojašnico vojvode Mišića in prinesejo potrebne stvari, ker drugi teden odidemo. Denar naj mi vsak takoj pošlje! — Zdravo! — Vodja odreda.

u— **Rožnodolška proslava 30 letnice** postanka naselbine s staroslavim sejmom se bo vršila v največjem obsegu v nedeljo 8. julija po vsej vasi. Ob pol 11. bo koncert rožnodolškega moškega pevskega zbora z bogatim sporedom na velikem senčnem vrtu restavracije Gustava Ravnihara.

u— **Ljudski kino (Matica)** predvaja še danes v spomin druge obletnice smrti prvaka ljubavnika zadnji veličim Rudolfa Valentina »Črni orel«. Glavne vloge so v rokah Rudolfa Valentina in dražestne Vilme Banky. Priporočamo publiko najopoleje, da si ogleda ta prekrasni spored. Predstave ob pol 5. in 9.

u— **Moška in ženska Ciril Metodova podružnica v Šiški** sta nabrali mesto veselice v proslavo praznika sv. Cirila in Metoda znesek 1295.50 Din Hvala!

u— **Zobni atelje — dentist F. Palovec,** Kongresni trg 14, zopet redno ordinira. 1236

u— **Iz Most nam pišejo:** Po vseh glavnih cestah predmestja, na Viču in v Šiški se v tej neznosni vročini škropi, le pri nas, ki je največji kraj v okolici in kjer leže za ped debele plasti prahu, se to ne vrši. Opozarjamo na ta higijski nedostatek merodajne faktorje, ker oblaki prahu, ki se dvigajo ob vožnji vozov in avtomobilov po glavni cesti skozi Novi Vodmat in Moste uničujejo zdravje pasantom in prebivalstvu. Baje že obstoji tozadevni sklep občinskega odbora, a se do sedaj še ni ničesar ukrenilo v odpravo uničujočega zadrževanja nečistoč.

u— **Popravek.** V terek smo poročali, da si je ključavničarski mojster Luka S. iz Rožne doline v samomirnem namenu porazil žile na roki. Vest se je izkazala kot pogrešna; S si je poškodoval roko na ta način, da si jo je po nesreči obrezal na steklu.

u— **Drobna policijska kronika.** Od srede na četrtek so bili prijavljeni policiji naslednji dogodki: 3 tatvine koles, 1 tatvina rib, 1 tatvina obleke in goljufija, 1 prestopke nevarne grožnje, 2 poškodbi tuje lastnine, 1 popadljiv pes, 1 poročilo o tihotapstvu saharina, 1 neugoda, 1 prestopke zglaševalnih predpisov, 3 prestopki obrtnega reda, 1 prijava glede prevažanja kruha, ki nasprotuje zdravniškemu predpisu, 3 prestopki avtomobilskih predpisov in 15 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretacije so bile izvršene 4, in sicer zaradi prepovedanega krošnjarenja.

u— **Nepreviden voznik.** Ko je vozil hlapec Rudolf Berčič predvčerajšnjim dopoldne z dvoprežnim vozom po Sv. Petra cesti, je na vogalu Prečne ulice zavil tako nerodno, da je prevrnil mlekarski voziček s katerega so se vsula jajca in se je v prahu pavaljalo več masla. Mlekariji Franji Strukeljici iz Lukovice je napravil neprevidni voznik okrog 100 Din škode.

DAMSKÉ LETNE OBLEKE

perilne od Din 70 naprej, volneni delen in popelin od Din 220 naprej, bluze bele in barvaste od Din 70 naprej, otroške in damske predpasnike v veliki izbiri nudim!

F. in I. GORIČAR, Sv. Petra cesta 29

Oglejte si razstavo v izložitbi! 6508

STENICOL

najboljše sredstvo proti stenicam dobite v drogeriji: KANC, Ljubljana, Židovska ulica.

u— **Kar tri tatvine koles.** V sredo se je vtihotapil med mesarje v mestno klavnico držen kolesarski tat, ki je napravil dober posel. Dočim so se mudili mesarji pri delu, se je vtihotapil »kolesar« kar dvakrat v prometno dvorano ter odpeljal najprvo 800 Din vredno kolo, znamke »Puchl«, mesarskemu pomočniku Avgustu Rodetu iz D. M. v Polju, nakar je prišel po kolo mesarskega mojstra Franceta Anžiča iz Hradeckega vasi št. 66. Obe kolesi sta bili ukradeni okrog 11. Tatu pa nista bili dovolj samo ti dve kolesi, marveč si je pokiskal še tretje, ki ga je našel v veži na Starém trgu št. 28., last privatnega uradnika Ludovika Dekleve, stanujočega v isti hiši. Deklevo kolo je znamke »Fera« in je vredno 200 Din. Na poslu brzokone ni

bil samo en tat, marveč je imel s seboj pomočnika, s katerim sta ukradena kolesa še istega dne odpeljala na deželo, kjer jih bosta skušala spraviti v denar.

Iz Maribora

a— **Dijaški dom v Mariboru** je imel ob koncu šolskega leta 19 gojencev iz realke, 3 iz gimnazije, 8 iz učiteljske, 4 iz meščanske, 2 pa iz trgovske šole. Mesečina je bila redno 600 Din. 10 gojencev je uživalo olajšave. Razen enega, ki je prišel šele proti koncu šolskega leta v dom, so vsi gojenci svoje nauke dobro dovršili. Za prihodnje leto bo oskrbnina s perilom vred mesečno 500 Din, za mesece od novembra do marca pa 550 Din. V zavodu so dobivali obede in večerje tudi podpiranci dijaške kuhinje. Bilo je povprečno 60 obedov in 40 večerij na dan.

a— **Zdravljenje raka.** Celjski učitelj g. Poljšak, o katerem se je po listih že mnogo pisalo, bo zdravil težke slučaje raka in neozdravljivih kožnih bolezni v mariborski bolnici. V terek je pregledala zdravniška komisija 26 najtežjih primerov raka, kostne jetike in dosedaj brezuspešno lečenih kožnih bolezni. Ti bolniki bodo predani g. Poljšaku v zdravljenje. V Maribor je prišlo osebno nad 500 bolnikov, med njimi celo iz Srbije, Banata in najbolj oddaljenih krajev države. Komisija je natančno ugotovila stanje bolezni in bo pregledala napredek zdravljenja po poteku 10 dni.

a— **Izsledene tatvine.** V terek je neki tatinski predrež sredi belega dne ukradel s hodnika stavbnega podjetja inž. Jelenca in Slajmerja nad 300 Din vredno cinkasto banjo za izlivanje heliografskih kopij. To je že druga banja, ki je bila ukradena na tem mestu. Policija, ki je bila o tatvini takoj obveščena, je posvetila vso pozornost raznim sumljivim elementom in se ji je res že včeraj posrečilo izslediti tatu. K izsleditvi je pripomogel tudi spor med tatiji samimi. Bili so štirje tatinski prijatelji, trije še začetniki in priložnostni umizovci, četrti pa je očitno že avanziral za tatinskega profesionala ter se je pri tovariših bahal, da si upa krasti tudi podnevi. Tovarišem samoljupa ni prijala in so profesionala izdali. — Nadalje je policija zalotila tatu kolesa v Samostanski ulici. Tat je neki 17-letni fantje iz Kamnice, ki se izgovarja s priložnostjo in skušnjavami. Našli so pa pri njem tudi kovnato nabiralnik Slovenske Straže 77, iz česar se da sklepati, da se fant že deli časa bavi s tatinskim poslom.

a— **Prijet vlomilec.** Kakor smo že poročali, je bil izvršen v noči od sobote na nedeljo vlom v pisarniške prostore mestne klavnice. Vlomilec je železno blagajno že navrtal, potem pa je svoj namen opustil, ker je najbrž imel preslabo orodje. Izkazal se je vsekakor kot strokovnjak, ker je pred odhodom skrbno obrisal blagajno in pobral vse kosčke razbite šipe, da ga oditi prstov ne bi izdali. Ali v naglici je prezrl kosček stekla in na njem je bil tudi odtis njegovih prstov, tako da je policija sedaj s pomočjo daktiloskopske evidence našla zločinca v osebi starega znanca, ki je že precej časa presedel v ječah zaradi tatvin in drugih zločinov.

Iz Celja

e— **Uradni dan »Sreskega gremlja trgovcev v Celju«**, za člane trgovce v kozjanskem sodnem okraju se bo vršil danes dne 6. t. m. ob 10. dopoldne v gostilni g. Koželja v Kozjem. — Načelstvo.

e— **Pri podružnici javne borze dela v Celju** je v času od 25. do 30. junija 1928. iskalo dela v 59 moških, 18 ženskih, skupaj 77 delovnih moči. Proštev mest je bilo na novo prijavljenih za moške 54, za ženske 24, skupaj 78. Posredovalo se je za 39 moških, 16 ženskih, skupaj 55 brezposelnih. Odpotovanja, oziroma iz evidence je odpadlo 38 moških, 5 ženskih, skupaj 43 brezposelnih.

e— **Deca na morje.** Kolo jugoslovenskih sester v Celju je poslalo pod vodstvom g. Cilenšek in gđ. Kern 36 otrok na morje v Bakar pri Kraljevi. Deloma je poslalo društvo deco brezplačno, deloma po znižani ceni, deloma pa za ceno 600 Din za 3 tedne z vožnjo vrt. Prva partija je odšla v ponedeljek zjutraj ob 7., druga odide dne 23. julija zvečer.

e— **Umrli so** tekom meseca junija: v mestu Celju 3, v vojaški bolnici 1 in v celjske okolice ter 2 iz ostalih krajev mariborske in ljubljanske oblasti 14 oseb.

e— **Savinjska podružnica SPD v Celju** poroča, da vozi poštini avto z železniške postaje Šmartno ob Paki do vasi Solčave. Voznina znaša Din 45. Avto odhaja izpred postaje redno ob 9. dopoldne in se vrača ob 14. ob nedeljah in praznikih je povratek ob 18.15 k vlakcu, ki pride ob 22. v Celje. Cesta v Logarsko dolino je že popravljen in pripravna za vožnjo z avtom do Tillerjeve kočice.

e— **Izginil je iz Celja** neki Konstantin Ilić, ki je stanoval na Glavnem trgu št. 16, pri gospe Mariji Coklin. Lepega dne ji je rekel, da mora oditi takoj v Zagreb na predavanje in jo je prosil za posojilo. Gospa mu je dala 1500 Din. Čez par dni se je vrnil brez denarja in zatrjeval, da ima na programu še eno predavanje, nakar bo dobil honorar skupaj za obe predavanji. Par dni nato je izginil brez slovesa.

Iz Zagorja

z— **Pogrebni zavod.** V terek se je vršil komisijsalni ogled lokalov »ogrebnega zavoda, ki ga bo otvoril posestnik g. Franc Globokar iz Zagorja. Prostori ustrezajo le deloma namenu; potreben bo dogovor z novo izolirnico glede desinfekcijskih prostorov. Ker se bo vršil 7. t. m. ogled nove izolirnice, se bo eventualno skupaj lahko rešilo to vprašanje.

z— **Dober lov.** V potoku Mediji je ujel ribič g. Rudolf Lenekar 3 kg težko postrv.

Iz Trbovelj

t— **Uradni dnvi okrajnega sodišča** so bodo vršili v Trbovljah: 7. julija, 11. avgusta, 6. septembra, 13. oktobra, 10. novembra in 15. decembra; v Hranstniku: 14. julija, 25. avgusta, 15. septembra, 27. oktobra, 24. novembra in 22. decembra.

t— **Trboveljska podružnica SPD** je novo markirala pot na Mrzlico in obnovila markacijo na Ku i. Povsod je nabila potrebno število kazipotnih tablic. Ker se je že, žal, dogodilo, da so neznani ljudje mnogo markacij namenoma zamazali oziroma celo izsekali, opozarja podružnica vse planince, da pazijo na naprave SPD in naznanijo krivce orezobirno podružnici, da jih ta naznani oblasti.

Iz Laškega

l— **Drobiž iz Laškega.** Vročna nedelja, Zelo živahna je bila. Sonce je pripekalo in žgalo, v Savinji je mrgolelo kopalcev, pa je bila mlačna (26 stop.), da ni mogla ohladiti razgrete krvi. Grla so bila suha, v posameznih žepih pa cvenk, saj je bila prva nedelja v mesecu, in na take dneve je preneseta Laško in okolica po par veselici. — Naši sportaši so imeli svoj sportni dan, ki je nudil nadebudni mladini mnogo zabave. Bili so žogo, tekali po ulicah, da so se ljudje nasmejali iz srca, in dirkali s kolesi proti Rimskej toplicam. Neki Celjan se je kot prvi blizal cilju, kar je njegovega zasledovalca tako užijelo, da se je pognal v njegovo kolo in prevrnil Celjana; zadobil je precej občutne poškodbe. Po tekmah je bila veselica v restavraciji »Savinjac«. Pa je bilo tam tudi nekaj sportašev iz Celja in Maribora, ki so intonirali nekaj nemških in baje tudi onov: Wir halten fest und treu... To pa že ni bilo drugim prav in prišlo je do hudih izgovorov, ki jih je končalo orožništvo. Našim sportnikom bi svetovali, naj prireajo svoje sportne dneve v drugem letnem času, ko smo sami med seboj, da se ne draži gostov, ki prihajajo na oddih in zdravljenje. — Gasilsko društvo v Račici je imelo slavnostno blagoslovljenja motorne brigade in seveda veselico, ki je pričela s sv. mašo, končala pa z grdim pokoljem, kakor je to tako lepo običajno na deželi. Spoprijeli so se fantje radi ženske — kakor zmerom — in je rudar Vinko Gorobinka obkralj z nožem strgarskega pomočnika Alojzija Zanotka, ki je dobil hude poškodbe na roki hrbtu in ledjih. Ponoči so ga pripeljali k zdravniku dr. Cedeju, ki mu je nudil prvo pomoč, nato pa so ga odpeljali v celjsko bolnico. — Na eni strani zabava in veselje, na drugi resno delo. V sosednjem Breznem se je vršil sestanek SDS, ki ga je posetil g. dr. Bohinjec. Prostori so bili prenapolnjeni zaupnikov, ki jih je dr. Bohinjec obširno informiral o stanovskih in političnih vprašanjih. Naprej v delu za narod, državo in stranko!

Iz Kranja

r— **Preprečena nevarnost požarne katastrofe.** V sredo okrog 16. ure so s kranjskega kolodvora telefonično prosili gasilno društvo za takojšnjo pomoč. Nastal je ogenj v strojem oddelku parne žage tvrdke K. Sinder, ki se nahaja nasproti postaji nemu poslopu. V rekordnem času treh minut so bili kranjski gasilci z motorno brigado na mestu požara. Vendar ni bilo več povoda za njihov nastop, ker so delavci sami v kali zadušili ogenj, ki je objel strojno strojno oddelka. Grozila pa je velika nevarnost, da se ogenj razširi in bi povzročil katastrofo, kakršna še ni zadela našega mesta. Poleg žage se nahajajo ogromna lesna skladišča, vredna milijone.

r— **Zadeva policijskih ur v mestnih goštinah.** Zaradi neredbe sreskega poglavarja je pričelo orožništvo izvajati z vso strogostjo odredbe glede policijskih nočnih ur v tukajšnjih goštinah in kavarnah. Ne dvomno je ta korak oblasti pozdravili, ker bo mnogo pripomogel k večjemu miru v nočnem času in k pobujanju ponočnega razgrajanja, ki se je razvilo samo zato, ker so bile nekatere gostilne odprte toliko časa, dokler je bil gost za mizo. Toda ukrep, da morajo biti gostilne že ob 11. uri in kavarne ob 12. uri ponoči zaprte, je prester. Nahajamo se ravno v dnevih, ko se v našem mestu najbolj razvija tujski, turistikovski in letoviščarski promet; preprečiti ne smemo dejstva o ogromnem razmahu industrije in trgovske »agentskega prometa« v našem mestu. Radi tega bi bilo povsem na mestu, da se podaljša v poletnem času policijska ura za gostilne do polnoči, za kavarne pa do 1.

r— **Tudi rekord!** V današnjem času rekordov vseh vrst je treba zabeležiti rekord v neki domači panogi, ki nima olimpijskega značaja in se je dosegel na vrtu neke tukajšnje gostilne v Roženski ulici, kjer ob nedeljah in ponedeljkah marljivo balinajo. Preteklo nedeljo je neki znani »balinovec« čevljarski mojster igral 14 ur nepretrgoma, ne da bi se kaj spočil in za užil.

Iz Litije

l— **Čoln so mu razbili.** Visokošolec g. Josip Brezan iz Gradca si je nabavil enosedežni čoln »Seelentränker«. Ko je hotel s čolnom do tovarišev na Savo, je opazil z žalostjo, da so mu ponoči razbili čoln. Zadevo je prijavil orožnikom.

l— **Darilo pogorelcem.** Člani litijskega SPD v Zagorju so zbrali za pogorelece v Potoku pri Vačah in v Lazah pod Svetu goro 225 Din. G. veletrgovca Korenčan iz Ljubljane je poslal zavitek obleke in perila. Vsem darovalcem iskrena hvala! Tajništvo SPD v Litiji.

l— **Izlet hrvatskih turistov v poljske dolomite.** Nad vse razveseljivo je dejstvo, da bratski hrvatski turisti prav radi zahajajo v naše planine in gošnje prijateljske stike s slovenskimi planinarji. Iskreno razpoloženje vlada zlasti med litijsko podružnico SPD in vsemi zagrebškimi planinarskimi organizacijami. Hrvatska turistična društva: HPD-središnica, Rumo list, Prijatelj Prirode in Klub Sljeme so bili že opetovano v posetih pri litijskih planinarjih

Mamola pod Gradiščem v Jablansko dolino. V kristalno čistem potoku Jablanici se bo vsa družba okopala, kakor se bo napotila v Smartno, kjer bo prijateljska večerja in sestanek vseh turistov. Tura je brez opasnosti, dolga 6 ur. Vso pot je bil razgled na posavske vrhove: Kum, Sv. Planino, Sv. Goro, na Karavanke, Kamniške in Juljske Alpe. Pa tudi razgled na dolensko stran je izredno lep. Vabimo slovenske turiste, da se priključijo nadeljskim izletnikom! Odhod z zagorske postaje po prihodu zagrebškega vlaka ob 8.50. Povratek z večernim vlakom, v Zagreb s posebnim nedeljskim turistovskim vlakom ob 22.07 iz Litiže.

Kraljica Marija na razstavi čipk na Bledu

Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani je priredil na Bledu res lep, reprezentativno razstavo slovenskih čipkarskih del. Razstava je v osnovni šoli in je odprta od 15. tega meseca. Za večer je bil napovedan obisk Nj. Vel. kraljice Marije. Malo pred 12. uro je prispel pred isto dvorni avto z adjutantom majorjem G. Pogačnikom. Kmalu nato je prispel drugi avto, v katerem je bila kraljica Marija v spremstvu neke dame in polkovnika. Pričakoval je visoko goščo ravnatelj zavoda g. Božo Račič, ki je podrobno razkazal razstavljene predmete in razložil organizacijo zavoda in važnost čipkarstva za naše kraje. Kraljica je z izrednim zanimanjem opazovala razstavljena dela in se podrobno zanimala tudi za tehniko čipk, ki jih je delala strokovna učiteljica I. Gnezdova v pričo nje. Ugajali so tudi belokranjski predmeti na pletenem polištvu, ki ga je izvršila zelo lepo drž. učna delavnica za košarstvo v Radovljici. Nekaj miljejev je kraljica odkupila. Po polurnem obisku se je kraljica poslovila z željo, da napreduje po tej poti zavod tudi v bodoče. Vžlic temu, da je bil obisk inkognito, se je vendar nabralo precej občinstva pred šolo, da vidijo svojo kraljico. Med navzočimi je bil tudi neki nemški novinar, ki je prizor fotografiral in se potem tudi zanimal za razstavo.

Z novim avtobusom iz Poljčan do Ptuja

Makole, v juliju. Nedavno je bila otvorjena avtobusna zveza iz Poljčan v Ptuj, ki bo nedvomno velikega gospodarskega pomena za vse prebivalce ob tej progi. Odkrila bo obnem tujcem lep predel naše domovine, ki je bil doslej le malo znan. Ob sedmih zjutraj sedež v Poljčanah pod veličastnim Bočem v elegantni novi avtobus, popelješ se za neznamno ceno 28 Din do Ptuja in vso pot strme občuduje ta krasni svet! V Spodnjih Poljčanah ob Dravinji obratuje velika žaga in električna centrala, ki oskrbuje Poljčane s svetlobo. Na levi strani nas spremljajo prijazni griči, na desni pa se razprostira rodovitna dolinica tja do podnožja impozantnega Boča. Skozi dolino se vije bistra pohorska reka Dravinja. In tam na desni strani v gorskem zatišju glej idilični trg Studenice z velikim samostanom Magdalenk, ki ga je ustanovila Žofija Rogaska, z zanimivo cerkvijo in modernim šolskim poslopjem. Pri samostanu izvira izpod Boča potokček, ki goni takoj milin na dve kolesi. Voda ima vedno približno isto toplino: poleti se ti dočezda mrzla, a pozimi topla. Megla se takrat dviga iz nje in perice bi lahko bose prale v njej. Pri izvirku pridejo na dan čisto velike slepe postvri, iz česar sklepajo, da mora biti v osrčju Boča jezero.

Mimo posameznih kmotij in lepega mlina z žago in lesno trgovino ter lastno električno napravo drvi avtobus skozi vasico Globoko. Pred seboj ugleda na planoti na koncu nizkega gričevja prekrasni srednjeveški grad Stattenberg, na desni pa na neznatni višini trg Makole z impozantnim, že nad 50 let starim šolskim poslopjem in lepimi domovi. Tukaj je več trgovin in gostiln, kjer se toči dobra mokoška kapljica. Daleč naokrog je znana tukajšnja usnjarna. Ob železnem mostu sta dve žagi, kojih ena ima lastno električno luč ter je združena z velikim lesnim podjetjem. Razvaline starega gradu Stattenberg se nahajajo na višini južno od Makol. Stattenberg je bil svoj čas last slovenskih grofov. Tachijev, ki so s svojim krutim postopanjem baš tukaj povzročili začetek onega nesrečnega kmečkega upora, ki nam ga je Askerc v svojih pesnitvah tako živo naslikal. Sedajni Stattenberg je ogromno poslopje s prekrasnimi reliefi in slavnimi freskami. Kakor se čuje, nameravajo grad preurediti za letovišče.

Pri Makolah zavije cesta na levo. V vasi Pečke premosti avtobus Ložnico, ki pritoka od Slovenske Bistrice ter se malo nižje izliva v Dravinjo. Cesta zavije zopet na desno ter se spoji z ono, ki veže te kraje s Slovensko Bistrico. Se malo zagnano mimo sela Stopno, pa smo iz območja mariborskega sreza zdrceli v ptujskega... Naglo se bližamo Majšpergu. Na desni strani samuje ob Dravinji nekdanji samostan Hamre, ki je združen s velikim

industrijskim podjetjem za pridobivanje tanina. Tovarna je zvezana po žični železnici z Medvečami na Ptuijskem polju, končno postajo normalnotirne stranske proge Pragerskega, ki služi za dovažanje kostonjevega lesa in za odvažanje tovarniških izdelkov. V nadi na bogate premovalne zaklade v Medvečah so zgradili to stransko progo imenovati ruski emigranti, ki pa so zaradi neuspehov — izkravali. Sedaj ima progo v najemu podjetje na flamskih.

Majšperg leži ob vznožju Ptuijske gore ter ima razen čednih domov lepo novo šolsko poslopje in renovirano staro cerkev. Odtod pelje okrajna cesta mimo Hamrov skozi Stopce v Rogatec in Rogaske Slatino.

V Majšpergu zapusti avtobus Dravinjsko dolino, ki ostane na desni. Cesta se vije po krasno izpeljanih serpentinah na Ptuijsko goro. Ko se pripeljejo na vrh, se nam odpre na levo diven razgled na široko Ptuijsko polje z njegovimi lepimi naselbinami. Proti zapadu ga omejuje ogromno Pohorje, proti severu pa lepe Slovenske gorice, ki ob njih šumi mogočena Drava. V kotu med Pohorjem in Slovenskimi goricami se blesti naš procvitajoči Maribor, niže Sv. Barbare pa gospodari na višini pravilni grad Vurberg. Na vzhodu pokolno počiva pod gričem s starodavnim gradom mesto Ptui.

Ptujska gora te lep kralj, sloveča božja pot. V starinski gotiki cerkvi nas predvsem zanima umetniški relief »Pod plaščem Matere božje«, darilo slavnih celjskih grofov, ki nam kaže oblike teh mogočnikov. S Ptujske gore se vije cesta zopet po serpentinah nizdol na Ptuijsko polje. Mimo žita bozatega Sv. Lovrenca in po zgodovinskih izkopih znane Haidine privozi avtobus po pilih dveh urah v Ptui, na cilj prelepega izleta. Prijatelj, prav odkrito in navdušeno boš delal: »In ni še bilo zadnjikrat, da tukaj sem se vozil!«

Zaupniška zborovanja KDK

V nedeljo, dne 8. julija se bodo vršila zaupniška zborovanja KDK:

Gorenji Logatec ob 10. uri dopoldne v Sokolskem domu.

Stari trg ob 15. uri popoldne v Sokolskem domu.

Žirovnica ob 19. uri zvečer v gostilni g. Remžgarja.

Vabimo vse zaupnike in odbornike organizacij KDK k polnoštevilni udeležbi. Na sestankih bosta govorila narodna poslanca gg. dr. Kramer in Pučelj, ki bosta podala izčrpno poročilo o sedanjem političnem položaju.

Treznostno gibanje v Ljubljani

Ljubljana, 5. julija. Nedavno se je vršil na moškem učiteljsku III. redni občni zbor Treznosti ob lepi udeležbi članov. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik nadučitelj Rudolf Horvat. Očrtal je delo v minulemu letu, zlasti boji proti žganjeku. Povdaril je dejstvo, da se je število žganjar. kotlov v dobi, ko imamo prosto žganjekuho, pomnožilo od 500 na 10.000. V Sloveniji se porabi večina, namreč celih 50 do 55% sadja za izdelavo žganja, ki ga ljudstvo v strašnih količinah spije doma. To je glavno zlo našega kmečkega prebivalstva, proti kateremu se je treba boriti že iz gospodarskega stališča. V lepih besedah se je predsednik spominjal umrlega učiteljskega Vladimira Tomca, čigar spomin so navzoči počastili s klicem »Slava«.

Tajniško poročilo je podal Cvetko Krstan. V preprotni borbi proti največjemu škodljivcu našega naroda društvo ne najde zadosti razumevanja za svoje intencije pri oblastvih. Šolah, občinah itd. Novih članov je pristopilo 19, odpadla sta 2, društvo je imelo na dan občnega zbora baš 200 članov. Članski sestanki, ki so se razen v počitnicah vršili redno vsakih štirinajst dni, je bilo 19. Na njih se je obravnaval več treznostni pokret, vršila so se redna predavanja. Med sekcijami delujejo najbolj kola Trezne mladine, združena v Oblastnem središču T. M. Od 2. do 5. julija 1927. se je vršil v Ljubljani II. abstinentni kongres, ki je zadovoljivo uspel. Treznost sodeluje z vsemi sorodnimi gibanji, tako s Sveto vojsko, Uduženim gozdnikom in Zvezo skavtov. Treznostni teden je uspel zlasti v Ljubljani. Vendar je odbor tudi tu našel zlasti pri oblastnem odboru premalo razumevanja.

Blagajniško stanje, o katerem je poročal Angelo Cerkenik, je precej ugodnejše kakor lani. Ker plačujejo člani redneje članarino po 1 Din mesečno. Za nadzorstvo je poročal Vika dr. Kraigherjeva, ki je pohvalila vzorni red v knjigovodstvu in blagajni. Predlagana odvzeta načelstvu je bila sprejeta. Za Oblastno središče T. M. je poročal Anz. Cerkenik o vedno lepših uspehih tako v Ljubljani kakor izven nje.

V upravni odbor in nadzorstvo so bili izvoljeni večina dosedajni člani s pred-

sednikom R. Horvatom na čelu. Pri raznoterostih so bili sprejeti razni predlogi, med drugimi ta, da se bodo vršili sestanki odslej mesto ob 19. ob 20. zvečer. S pozivom na neumorno delo je predsednik zaključil lepo uspešni občni zbor.

Majka in dete sijeta radosti, ker je mesto zopernega r-bjega olja okusni JEMALT, prava rešitev. Jemlje se s slastjo tudi poleti.

Sport

Službene objave LNP.

(Iz seje posl. odbora dne 4. VII. 1928.)

Za nedeljo dne 8. t. m. se določi na igr. Ilijirje ob 9.30 prvenstvena tekma Hermes rez. : Slavija rez. Službo opravila g. Sterle in po trije redilci vsakega kluba.

ZSK Hermes se poziva, da javi do sobote 7. t. m. LNPu in SK Slaviji, ako bo nastopil v gornji tekmi. Ker se bo v slučaju, da tega ne stori in tudi ne javi, postopalo proti njemu po § 52 kaz. pravilnika JNS.

Verificirajo se prv. tekme Jadran rez. : Slovan rez. 3:0 (p. f.), Slavija rez. : Hermes rez. 3:0 (p. f.); dalje se verificira finale za pokal LNP Ilijirja : Rapid 5:0.

Verificirajo se s pravom nastopa dne 13. VII. 1928 za SK Ilijirja: Thuma Maks.

Odobri se prijateljska tekma SK Svoboda Lb. : SK Svoboda Mb. dne 14. t. m. v Mariboru.

Tajnik II.

Novo igrišče v Mariboru

Prihodno nedeljo bo SK Železnica v Mariboru s primerno slovesnostjo otvoril svoje novo igrišče pri kadetnici in ga izročil njegovemu namenu. S tem poda novi klub, ki obsoja komaj dobro leto, dokaz o svoji eksistenčni upravičenosti in krepki življenjski sposobnosti, saj je v resnici malo klubov, posebno pri nas, ki bi se v tako kratki dobi mogli povzpeti do lastnega igrišča.

Novo igrišče je povsem regularno in je zaenkrat prirejeno samo za nogomet. V načrtu pa so tudi priprave za lahko atletiko, v prvi vrsti tekašnice, ki se bodo realizirale, čim bodo to sredstva dovolila. Igrišče je bilo postavljeno z razmeroma skromnimi sredstvi, kar je omogočilo zdravo navdušenje in neomahljiv idealizem vsega članstva, ki je v svojem prostem času prostovoljno stavilo klub na razpolago svoje moči in krepko pomagalo pri graditvi igrišča — sverel primer kolegijske požrtvovalnosti, ki bi jo marsikje zamažali. Vsa pohvala gre tudi vodstvu kluba, ki je prevladno in smoteno vodilo del in tako postavilo delu mariborske mladine vzporedno, kjer si bo mogla uriti svoje sportne sposobnosti.

S tem igriščem dobi Maribor svoje drugo igrišče, in ko bo dogotovljeno še Rapidovo igrišče, jih bo imel Maribor kar trije in tako prekosil Ljubljano, ki ima samo dve igrišči sposobni za javne prireditve.

Za otvoritev je izdelan čeden program, kakor je za take prilike običajno. Med drugim je klub pridobil prvaka ljubljanskega nogometa podsaveza, ASK Primorje, ki bo gostoval s svojim prvim moštvom. Tako bo imel Maribor v nedeljo prvovrstno sportno prireditev, ki bo gotovo vzbudila mnogo zanimanja med sportno publiko, zlasti ker bo imela priliko videti novega podsaveznega prvaka, ki je imel v borbi za prvenstvo zelo ostrega konkurenta v mariborskem prvaku.

SK Grafika. Pozivljam vse redno članstvo nogometne sekcije, da se sigurno udeleži sestanka, ki se bo vršil v petek, č. 6. t. m. ob 18. uri v društvenem lokalu. Dnevni red: Določitev dveh moštvev za tekme, ki se bodo vršile v soboto in nedeljo dopoldne. Slučajnosti. Načelnik.

SK Svoboda. Danes ob pol 19. trening na dva gola s SK Ilijirje. Točno do navedene ure naj bodo naslednji igralci v naši garderobi: Fuzina Zore, Habicht, Batič, Gabrček, Korbar, Novak, Potrato, Koser, Boncl, Ozebek. Rez. Breznik, Sušnik. Igralce II. skupine vabim istočasno na igrišče. — Načelnik.

Glavna skupščina J. Z. S. S. se bo vršila v nedeljo v Ljubljani v damskem salonu kavarne Emona. Pričetek ob 9. uri, v slučaju nezadostne udeležbe pol ure kasneje istotam. Dnevni red obsega poročila predsednika, tajnika, načelnikov smuškega, drsnega in sankarskega tehn. odseka, blagajnika in preglednikov. Nato sledi določitev sedeža Saveza in volitve. Končno določitev tekem za državno prvenstvo 1929, predlog za prireditve mednarodne smuške tekme v l. 1930, predlog za ustanovitev saveznega smuškega znaka in slučajnosti.

ASK Primorje, nogometna sekcija. Danes ob 17. uri trening predvsem za sledeče igralce: Janžigaj, Svečič, Pečnik, Piš-k, Zemljak, Windiš, Jug I., Erman II., Čebolin, Vrhovnik, Slamič Uršič, Anžlovar, Jež, Vovornik, Sočan, Jug II., Pišek II., Privšek, Corradini, Slapar Terček, Zalar, Šenica, Kariž. — Načelnik.

SK Ilijirja (nogometna sekcija). Danes ob 18.15 trening na dva gola za I. moštvo. Obvezno za igralce Kreč, Pleš, Verovšek, Dekleva, Košenina, Jenko, Kirbiš, Černe I., Šiška, Oman, Bergles, Doberlet. — Točno! — V soboto ob 18. trening za juniorsko skupino. — Načelnik.

SK Ilijirja (ženska sekcija). Nocoj važen sestanek vseh članic na igrišču. Udeležba strogo obvezna. Sestanek se vrši ločeno za prvo skupino, za rezervno in za vse ostale članice. Odsotnost se ne vzame v nobenem slučaju na znanje. K sestanku je prinesiti vso opremo, katero imajo poedine igralke še doma. Istočasno je poravnati vso zaostala članarino. Po sestankih trening v hazi za vse članice razen za one, ki startajo na mitingu za državno prvenstvo v lahkoatletiki. — Načelnik.

Službene objave JHS. (Iz seje u. o. z dne 22. junija). Predlog ZHP, da se spoji hazena s tako zvanim Handballom, se preloži na prihodnjo sejo. ZHP pa se naprosi, da stavi v tej zadevi konkretnije predloge. ZHP se opozarja na sklep u. o. glede pobiranja saveznega davka (zapis. 21. redne seje u. o.). Sklepe se, da se v smislu § 7. društvenega zakona začne poslovanje po novih pravilih, sprejetih na glavni skupščini dne 16. in 17. decembra 1928. Pravila stopijo v veljavo z dnem objave v službenem glasilu. Vsi posavezi se opozarjajo, da izpolnjujejo svoje obnore v smislu teh pravil. Istočasno s temeljnimi saveznimi pravili stopijo v veljavo tudi temeljna podsavezna in pravila zbora hazena - sodnikov. — Tajnik.

Službeno iz JHS. Seja upravnega odbora se vrši danes zvečer ob 20.30 v damskem salonu kavarne Elona. Prosi se polnoštevilna udeležba. — Tajnik.

Gospodarstvo

— Trgovinska pogajanja s Avstrijo. Iz Dunaja poročajo, da je pri pogajanjih za revizijsko trgovinsko pogodbo prišlo v najvažnejših točkah do načelnega sporazuma. Naša delegacija je glede carin na živino in meso pristala na gotove koncesije Avstriji. Na drugi strani pa je avstrijska delegacija pripravljena pristati na želje jugoslovenske delegacije glede možnosti povečanja nekaterih naših industrijskih carin (na papir in izdelke iz papirja, na izdelke iz železa in drugih kovin, na izdelke iz usnja itd.). V poučenih krogih se pričakuje, da bodo pogajanja v doglednem času povoljno končana.

— Povečanje železarne v Zenici s sodelovanjem nemške tvrdke Krupp. Nedavno smo poročali, da je bil med našo vlado in nemško tvrdko Krupp (Essen) dosežen sporazum glede razširjenja in modernizacije železarne v Zenici. Ta vest se sedaj potrjuje. Po informacijah iz Sarajeva, bo tozadeven dogovor podpisan v par dneh. Tvrdka Krupp, ki je kakor znano eno največjih podjetij železarske in strojne stroke v Nemčiji, se je obvezala, da bo v svrhu povečanja obratov v Zenici investirala 54 milijonov Din. Tvrdka bo tudi preskrbela potrebne strojne naprave. Povečani obrati v Zenici bodo po izvršenem razširjenju lahko krili vso domačo potrebo. Podrobnosti o finančnem aranžmanu se niso znane. Železnara v Zenici je delniška družba, pri kateri ima naša država večino delnic. Sodelovanje tvrdke Krupp se bo skoro gotovo izvršilo na ta način, da se bo delniška glavnica povečala in da bo tvrdka Krupp prevzela nove delnice.

— Gigantski spor v svetovni petrolejski industriji poravnani. Iz Newyorka poročajo, da je bil te dni poravnani dolgotrajni spor med največjima petrolejskima koncernima Standard - Oil in Royal - Dutch. Konkurenčni boj, ki se je zaradi spora razvil med obema koncernima je zahteval na obeh straneh velike denarne žrtve. Predmet spora je bila pogodba, ki jo je newyorkski Standard - Oil Co. sklenila s sovjetsko vlado glede monopola za prodajo ruskih proizvodov mineralnega olja v Egiptu, na obrežju Sredozemskega morja ter v Carigradu, Port Saidu in Colombu. Voditelj angleško - nizozemskega petrolejskega koncerna Royal - Dutch Sir Henry Deterding je v tej pogodbi videl napad na interese svojega koncerna ter pričel oster boj proti koncernu Standard - Oil. Deterding je izjavil, da so delničarji njegovega koncerna investirali pred vojno v ruski petrolejski industriji okrog 100 milijonov holandskih guilderjev (2290 milijonov Din), za katero vsoto so sedaj oškodovani. Zato je bilo tudi toliko govora o ukrađenem petroleju. Deterding je hotel onemogočiti izvoz ruskega petroleja in tako prisiliti Rusijo, da prizna obveznosti napram koncernu Royal - Dutch. Te načrte pa je prekrizala pogodba družbe Standard Oil. Po sedaj sklenjenem sporazumu, do katerega je prišlo, ker sta obe strani spoznali, da jim konkurenčni boj povzroča preveliko škodo, bodo Američani dalje kupovali ruski petrolej, vendar bodo iz dobička te kupitve deloma oškodovani delničarji koncerna Royal-Dutch. Tudi konkurenčni boj v Indiji bo likvidiran.

— Začasno dolarsko posojilo mesta Zagreb. Glede na sklep mestnega sveta v Zagrebu, da se za financiranje investicij sklene začasno posojilo pri zagrebških bankah (prvotno je občina računala, da bo dobila posojilo od države iz velikega zunanega posojila), je zagrebška občina dobila dve ponudbi, in sicer od Jugoslovenske eskomptne in hipotekarne banke za 400.000 dolarjev (22.7 milijona Din) izplačljivih v 4 obrokih (obrestna mera 7.75 %, plačlj. vnaprej vsake 3 mesece) ter od Jugoslovenske splošne bančne družbe za 500.000 dolarjev (28.4 milijona Din; obrestna mera 8 %, plačlj. za nazaj). Posojilo je bilo ponudeno v dolarjih, ker sta imenovani banki stavili ponudbe v imenu izmnozinskih finančnih skupin. V poučenih krogih se pričakuje, da bo mestni odbor za posojilo sprejel ponudbo.

— Državni dohodki od neposrednih davkov. Po podatkih generalne direkcije davkov so v aprilu dosegli državni dohodki od neposrednih davkov 99.9 milijona Din (v aprilu pre. leta 28.6) napram 94 milijonom v marcu (v marcu pre. leta 87.2). V obeh mesecih so bili torej državni dohodki od neposrednih davkov večji kakor v odgovarjajočih mesecih pre. leta.

— Sekcija hmeljskih trgovcev pri Sreskem gremiju trgovcev v Celju sklicuje za soboto, 7. t. m. sestanek vseh članov sekcije, ki se vrši ob oem uri predpoldne v kavarniški sobi restavracije »Celjski dom« v Celju. Na dnevnem redu je vprašanje o načrtu pravilnika za osnivanje hmeljarskega sveta. Udeležba vseh članov, trgovcev s hmeljem dolžnost! — Načelnost.

— Alzaško hmeljsko poročilo. Iz Strasbourg nam poročajo: Kakor skoro vsako leto se opažajo v hmeljskih nasadih stenice, bolne in peronosporne, vendar zaradi pridnega brizganja ne bo večje škode. Nekatere nasade je toča pobila, poškodovane rastline pa so se več ali manj opomogle. Kljub deloma neugodnim poročilom je verjetno, da bo pridelek, ako ne bo vremenskih neprikl, isti kakor lani. Rastline so v splošnem za dva tedna zaostale. Ponudba v hmelju je znatna, ker hočejo trgovci pred novo sezijo likvidirati stare zaloge. Zivahnjeje povpraševanje pa je le za dobre kakovosti. Slabejša blaga je dovolj na trgu. Poljsko blago se ponuja po 11 dolarjev za stari stot (12.50 Din za kg), baško iz Nürnberga po 35 — 45 mark (9.50 — 12.25 Din za kg), savinjski hmelj pa se trguje po 300 — 400 frankov tranzit (13.40 — 17.80 Din za kg).

— Vpis v zadrudni register. V zadrudni register so se vpisale naslednje zadruge: Kmetijska hranilnica in posojilnica v Brezovcih pri Murski Soboti, r. z. z. n. z.; Kmetijska strojna zadruga v Horjulu, r. z. z. o. z.; »Čeliteljski dom« v Ljubljani, r. z. z. o. z.; Kmetijska hranilnica in posojilnica v Martjanjcih, r. z. z. n. z.; Gradbena zadruga »Dom in vrh« r. z. z. o. z. v Trbovljah.

— Franjeja je tudi Českoslovaški priznala največje ugodnosti. Iz Prage poročajo, da so bila te dni pogajanja za revizijsko francosko-českoslovaško trgovinsko pogodbo uspešno končana in da je v novi pogovbi Frančija tudi Českoslovaški dejansko priznala največje ugodnosti za uvoz českoslovaških proizvodov v Francijo. Dosedaj se je za českoslovaško blago pri uvozu v Francijo računala minimalna carinska tarifa le za gotove vrste blaga, dočim je za drugo blago veljala vmesna ali generalna tarifa.

— Nazadovanje brezposelnosti v Avstriji. V zvezi z zboljanjem gospodarske konjunktore je letos število brezposelnih v Avstriji občutno nazadovalo. V prvi polovici junija je bilo 124.025 brezposelnih, kar predstav-

lja najnižje stanje od l. 1925. naprej. Napram februarju preteklega leta, ko je znašalo število brezposelnih 244.000, je letos stanje padlo na polovico.

— Dobave. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. t. m. ponudbe glede dobave žičnikov, cinkove pločevine, cina in cementne mase, do 13. t. m. pa glede dobave plohov, pocinkane žice, žičnikov, štukaturnega trsja, lepenke, karbolinje, katrana, terovega asfalta za strehe, šip, mila, oglja in koka. Strojni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 13. t. m. ponudbe glede dobave bakrenih drogov, železnih mrež in bakrenih zagostk. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 13. t. m. ponudbe glede dobave osov. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 15. julija t. l. ponudbe glede dobave marmornih plošč in sponk, do 17. t. m. glede dobave signalnih svetilk, enopolnih razklopičev, voltmetrov, ampermetrov itd., do 21. t. m. pa glede dobave trolnega sklepa in električnega instalacijskega materiala.

Borze

5. julija.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet precej živahen. Največji je bil v devizah na Berlin, Curih in Prago. Potrebno v devizah na Newyork in Trst je krila privatna ponudba, vso ostalo potrebo pa Narodna banka. Tečaj deviz so ostali v glavnem nespremenjeni, edino deviza na London je ponovno nekoliko popustila.

Na zagrebškem efektom tržišču je bila tendenca v Vojni škodi nespremenjena. Pri slabem prometu je promptna notirala 435 do 436, zaključena pa je bila za november po 445 — 446 in za december po 458. Investicijsko je bilo zaključeno po 90. Tudi v zasebnih vrednotah je bil promet slab. Med bančnimi papirji so bili zaključki v Poljo-delski po 59.5 — 60, v Jugobanki po 88, v Praštedioni po 95.25 in v Srpski po 145. Med industrijskimi papirji so bile zaključene samo Vevče po 105. Trboveljska je pri črstejši tendenci notirala 482.5 — 490, lesnoudstrijske vrednote pa so popuščale.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0 — 22.9175, Berlin 13.5625 — 13.5925 (13.5775), Bruselj 0 — 7.9375, Budimpešta 0 — 9.918, Curih 10.941 — 10.971 (10.956), Dunaj 7.995 — 8.025 (8.01), London 27.674 — 27.754 (27.714), Newyork 56.75 — 56.95 (56.85), Pariz 0 — 22.2, Praga 168.1 — 168.9 (168.5), Trst 297.75 — 299.75 (298.75).

Zagreb. Dunaj 7.995 — 8.025, Berlin 13.5625 — 13.5925, Budimpešta 9.93 — 9.933, Milan 297.55 — 299.55, London 27.674 — 27.754, Newyork 56.74 — 56.94, Pariz 22.2 — 22.2, Praga 168.1 — 168.9, Curih 10.941 — 10.971.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 12.86, Newyork 51.88, London 25.2875, Pariz 20.355, Milan 27.255, Praga 15.3725, Budimpešta 90.485, Bukarešta 3.175, Sofija 3.745, Varšava 58.15, Dunaj 7.911.

Dunaj. Beograd 12.46375 — 12.50375, Berlin 169.11 — 169.61, London 34.53 — 34.63, Milan 27.2375 — 27.3375, Newyork 70.835 do 71.055, Pariz 27.795 — 27.895, Praga 20.98375 do 21.06375, Curih 136.53 — 137.13.

Trst. Beograd 33.375 — 33.675, Dunaj 265.25 do 271.25, Praga 56.25 — 56.55, Pariz 74.55 do 74.85, London 92.66 — 92.86, Newyork 18.955 — 19.015, Curih 365.75 — 364.75; dinarji 33.375 — 33.875.

Effekt.

Ljubljana. Celjska 158 — 0, Ljubljanska kreditna 128 — 0, Kreditni vavod 170 — 175, Vevče 105 — 0, Kranjska industrijska 300 — 0, Ruše 265 — 285, Stavbna 56 — 0, Šešir 105 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 435 — 436, kasa 435 — 436, za julij 439 do 440, za november 445 — 446, za december 458.5 — 460, investicijsko 89.5 — 90.5, agrarne 55 — 56; bančne vrednote: Poljo stara emisija 17.5 — 18, Poljo nova emisija 16 — 16.5, Hipo 59.5 — 60, Jugo 88 — 88.5, Ljubljanska kreditna 126 — 130, Narodna 0 — 6900, Praštediona 950 — 960, Srpska 145 do 147, Zemaljska 140 — 150; industrijske vrednote: Narodna šumska 16 — 30, Našička 0 — 1900, Nihag 2 — 10, Gutmann 205 do 215, Slaveks 100 — 110, Slavonija 11 do 12, Danica 142 — 148, Drava 385 — 0, Sečera Osiječ 465 — 482.5, Tivornica vagonov 0 — 98, Uni n 240 — 280, Vevče 105 — 106, Isis 30 — 35, Dubrovačka 450 — 480, Trbovlje 482.5 — 490.

Beograd. Vojna škoda 434.5 — 435.5, investicijski 8

Iz življenja in sveta

Kako je na „Krasinu“

Ponesrečena ekspedicija na severni tečaj zanima ljudi samo v toliko, v kolikor še ni dosegel ruski lomilec ledu „Krasin“ hrabrega Lundborga in ponesrečenec na ledu. Z velikansko težavo si „Krasin“ utira pot skozi ledeno mase in mukoma prodira proti svojemu cilju. Kako in kdaj bo dospel tja, ni mogoče povedati. Upajmo pa, da se z vztrajnostjo to posreči, nakar bo svet doznal popolno resnico o prikrivani katastrofi „Italije“.

„Krasin“ je največji ledolomec na svetu, opremljen s tremi stroji, ki razvijajo skupno 10.500 konjskih sil. Ladjo so zgradili l. 1915. na Angleškem in Rusi so plačali zanjo 5 milijonov dolarjev.

Vodja rešilne ekspedicije

na „Krasinu“ je ruski profesor Samojlov, predsednik Ruskega instituta za raziskovanje arktičnega ozemlja. To je zelo prijazen gospod, izvrsten učitelj in izredno sposoben organizator. Sodeloval je že pri 13 polarnih ekspedicijskih, ki so raziskovale Spitzbergo in Novo Zemljo.

Samojlovičev namestnik je prof. Vladimir Berjoskin, vodja geofizične opazovalnice v Leningradu in hidrografske službe v celi Rusiji. Berjoskin je desna roka slovitega Multanovskega in na „Krasinu“ gledajo nanj vsi z največjim spoštovanjem.

Kapitan „Krasina“

Je poveljnik Eggi, pravi pravcati morskoli volk, ki je bil 11 let poveljnik na rusilcu ledu „Ljening“ ter se je z uspehom udeležil že nekaterih ruskih polar-

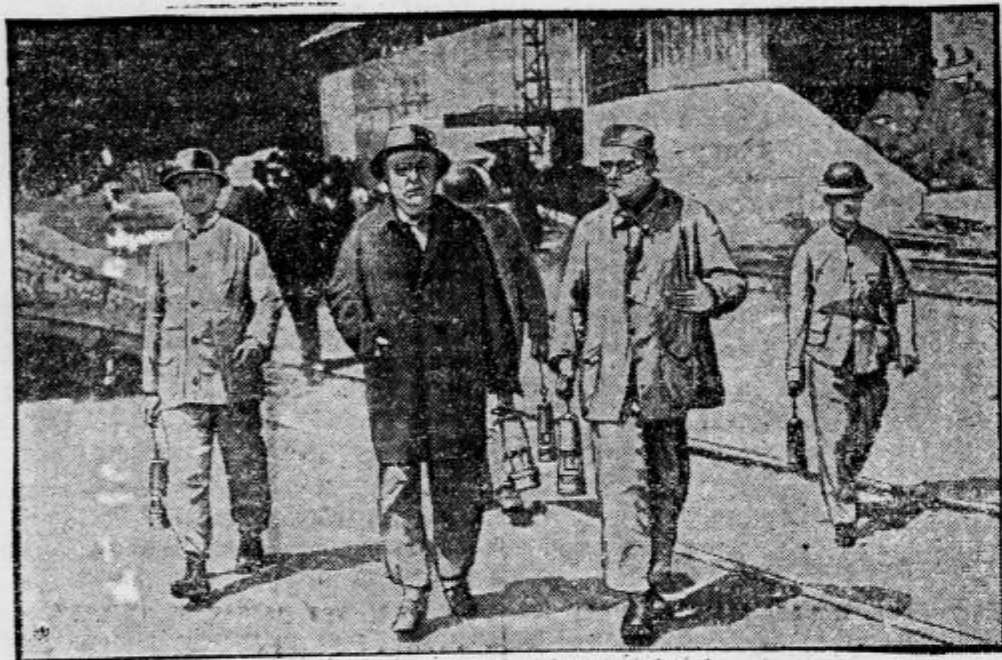
nih voženj. Enkrat je ostal na potovanju celih pet let. Kapitan prav nič ne dvomi, da bo „Krasin“ izvršil svojo nalogo, kakor se spodobi, ima pa pred drugimi to prednost, da se mu nikamor ne mudi in da se loti vsakega dela z veliko opreznostjo.

Na krovu „Krasina“ sta tudi dva inženjerja: Pavel Oras in Čuknovski, ki tvorita skupno s profesorjem Samojlovičem direkcijo ekspedicije. Oras je častnik ruske mornarice, znan tudi izven mej domovine. Čuknovski je najboljši ruski letalec. Star je jedva 30 let, ima pa za seboj že celo vrsto težkih poletov. Uporablja Junkersovo letalo s tremi motorji.

V celem znaša posadka „Krasina“ 138 mož. Ruska vlada je zbrala moštvo z najboljših ledolomcev, posebno z „Ljeninga“ in „Ermoka“. Ta posadka je vredna velike naloge, katero si je zastavila in katero bo najbrže dobro izvedla.

Na ladji so štirje radiotelegrafisti, več pilotov in strojnikov za Junkersovo letalo, poseben kinematografski operater, Norvežan prof. Hoel in sedem zastopnikov ruskega tiska, to so dopisniki največjih ruskih listov. „Krasin“ porabi na dan 130 ton premoga in ostane v operacijski bazi lahko 14 dni.

Življenje na „Krasinu“ poteka jako prijetno. Na ladji se tiska vsak dan buletin, ki nosi ime „Naša ekspedicija“ ter prinaša poročila o zemljepisnih in meteoroloških opazovanjih ter o dogodkih, ki jih oznanjajo valovi po radiu.

K rudniški katastrofi na Francoskem

V rudniku Bocho-la-Molière se je pripetila težka katastrofa, ki je zahtevala 55 človeških življenj. Delavstvo je mnenja, da tiči krivda v tehnično opremljenih varnostnih pripravah. Minister za delo Tardieu je takoj po katastrofi obiskal rudnik in se udeležil komisijonalnega ogleda. Na sliki ga vidimo, ko se vrača iz rova.

Nova teorija o blaznosti

Istvan Hollos, psihopatolog na Madžarskem, je izdal knjigo „Za rumenimi zidovi“, v kateri skuša na nov način razložiti nastanek duševnih bolezni, pokazati podrobnosti med čustvenim svetom blaznikov in normalnih ljudi ter razbiti v prvi vrsti vse predsodke, ki jih goji javno mnenje napram duševnim bolnikom.

Vsak človek, pravi Hollos, je doživel v svojem življenju neko dobo s čudovitimi vsemožnostimi in halucinatoričnimi izpolnitvami vsake želje; dobo mladosti, ko je človek verjel, da je bog, vladar ali junak samo zato, ker je tako mislil. Kdor to sanjo uresniči, je junak; kdor jo more opisati, je pesnik; a kdor ji znova in dokončno zapade je — blaznik.

Vsaka duševna bolezen pomeni umik v to dobo, umik pred življenjem, ki mu človek ni več dosegel. Značilno je, kar piše velik blaznež: „Zavil sem jadra!“ To je zaključek, do katerega pride vsakdo izmed teh nesrečnikov, le da se mu vdajo nekateri z bojem in besnenjem, drugi pa s topostjo. Pobeg iz zunanega sveta v lastno bistvo se izvrši torej na različnih način, a vsi blazniki si ustvarijo po tem pobegu namesto resničnosti nekakšen nadomestni svet iz halucinacij. Pri blaznikih zelo pogosta gesta, da si zakrijejo glavo z odejo, je prispevka

tega pobega. Mnoge individualnosti so bile oškodovane v svojem razvoju že za mlada in siloma pograne v ta nadomestni sanjski svet, zlasti v tem primeru, če odrasli niso hoteli opaziti njih klice spolnosti in seksualne radovednosti.

Z drugimi besedami bi lahko dejali, da je duševna bolnost vrnitev v prado, ko so bili nagoni še vsegamočni, ko je človeštvo svojemu sovraštvu in svojim poželjem dajalo pristojo pot. Če pomoče blaznik oblačila s seboj, tedaj je to znak praganostnega upora proti presilnemu pritisku sedanje seksualne morale, pradozna barbarska revolucija proti oblačilu in družabni laži; pobeg preko vseh družabnih dolžnosti in zapovedi v svobodo pračloveštva. Več odkritosrčnosti napram tem praganostnim — to je boljša zabrana duševnih bolezni nego hinavščina.

Ne samo posamezniki, tudi množice lahko zapadejo premoči takšnih nagonov. Kaj sta vojna in revolucija drugo, če ne izraz teh masnih psihov? Barbarski praganostni sovraštva je klica za vojno navdušenje, izrod neovirane togotnosti brez pravnih obveznosti. Tudi tu bo moralo postati človeštvo odkritosrčnejše v presojevanju ostankov iz barbarskih časov, če si bo hotelo ustvariti kulturo, ki ne bo obgrajeno zopetno zapadanje vanje.

Odkritosrčnost in razumevanje sta

najboljša zdravnik individualnim kakor masnim psihozam. Nasilje, s katerim so blaznost nekoč „kurirali“, ne pomaga nič — do tega spoznanja smo že prišli v naših časih. Potruditi se moramo, da se poglobimo v mišljenje blaznikov, v tisto zamegljeno otroško dobo človeštva, v katero so se povrnili.

To je v kratkih potezah osnova Hollosove teorije. Nekaj resnice je na nji, vsekakor in bo gotovo storila precej dobrega za presojevanje in zdravljenje duševnih bolezni. Njena napaka pa je gotovo ta, da ne upošteva čisto nič organske vzroke teh bolezni in da jih vseh torej tudi razložiti ne more.

Našim čitateljem in prijateljem!

V današnjem „Jutru“ pričujemo na dveh straneh pregleden cenik in nazorne vzorce inseratov in osmrtnic v našem listu. Upamo da bomo s tem ustregli mnogim našim čitateljem in prijateljem, ki so nam že ponovno izražali željo, da bi cene za „Jutrove“ inserate in osmrtnice splošno razglasili in pojasnili.

Prosimo vse cenjene naročnike, da oba cenika hranijo za slučaj potrebe in jih pokažejo tudi drugim, ki bi se zanimali za oglaševanje v „Jutru“. Cene naših oglasov so prilagojene našim socialnim in gospodarskim razmeram in postavljene tako, da omogočajo oglaševanje vsem slojem. Manjši inserati so tako poceni, da se jih lahko poslužijo pač vsakdo, večji oglasi (čež četrt strani), ki so reprezentativnega značaja, pa omogočajo podjetjem, da z njimi vrše kar najuspešnejšo reklamo za sebe.

Z objavo cenika hočemo v bodoče preprečiti tudi mučne nesporazume, ker se je že večkrat zgodilo, da je ta ali oni v nepoznavanju cen naročil inserat ali osmrtnico, ki sta bila za njegove razmere predraga. Na drugi strani pa mnogi niso vedeli, da je mogoče naročiti oglas ali osmrtnico tudi za majhen znesek in so se zato vzdrževali oglaševanja.

Tako upamo, da bomo z današnjo objavo cenikov ustregli najširšim krogom interesentov za inserate in osmrtnice v „Jutru“.

Inseratni oddelek „Jutra“

Nobile je izgubljen za slavo

Iz Rima poročajo, da je dospel s posebno pošto tjakaj prvi originalni rokopis generala Nobila, katerega je žalostni vodja ponesrečene ekspedicije poslal mornariškemu ministrstvu. Poročilo je neki tako žalostno, da se je Mussolini nad njim globoko zamislil. Nobile sporoča, da je položaj posadke na ledu brezupen in da tudi ni upati na rešitev trojice, ki se je ločila od nje, ga ter je nastopila pešpot, da bi dosegla ljudi in človeška bivališča.

V Italiji si nihče več ne prikriva, da je ta ekspedicija doživela strahovit poraz in da je fašistični režim kompromitiran in blamiran pred svetom. Situacijo skušajo nekoliko omiliti s pisanjem, da je Nobile sedaj po katastrofi težko bolan in popolnoma depimiran, ker je doživel tako strašen polom svojih sanj in načrtov o severnem tečaju.

Da je mož resno bolan in da ni več za rabo, o tem pričata še dve nadaljnji dejstvi. General se je ponudil poveljniku „Krasina“, da bi ga vzel s seboj na ladjo. Obljubil je svojo pomoč pri reševanju Viglierijeve skupine. Poveljnik „Krasina“ pa je ponudbo odklonil, kiti Nobila ni mogoče vzeti ne kot svetovaleca ne kot moža dejanja več resno v poštev.

Verjetno je tudi, da si general na tihem želi, da bi se od njegove posadke nihče ne rešil, ker bi bilo potem njegovo stališče napram svetu lažje in bi ostala resnica svetlu lahko vedno prikrita. Drugo zabeležke vredno dejstvo je, da ni najti Nobilovega imena več v nobenem komunikativnem italijanske vlade. Inozemski tisk sodi, da so rimski potentati izločili Nobila popolnoma iz svojih računov in da se ga hočejo otrestiti sedaj, ker jim je nakopal blamažo. Stvar ni brez podlage in bi bila lahko čisto verjetna.

Italijani skušajo svojo blamažo, ki so jo doživeli s severnim tečajem, zakriti s transoceanskim poletom v južno Ameriko, toda nesreča sili zopet skozi drugo verzel v njihove vrste. General Armani, šef italijanskega generalnega štaba za zrakoplovstvo je ponesrečil na letovišču v Nettunu. Hotel je pokazati, da sam obvlada letalo in je prijel za krmilo. Podčastnika in monterja je dvignil s sedežev in jima je dodelil vlogo opazovalcev. Med tem se je zgodila nesreča. General ni znal upravljati s krmilom. Letalo se je prekucnilo, motorji so eksplodirali in aeroplan je treščil na tla v plamenih. Na zemlji se je razbil, general, letalski podčastnik in strojnik pa so pri tem dobili nevarne opekline.

O Amundsenu ni nobenih pozitivnih vesti. Češka firma Bata je po svojem zastopniku v Oslu javila rešilnemu komiteju, da se pridružuje reševalni akciji za Amundsena in je že prispevala znatno vsoto v rešilni fond.

Specijalni zdravniki za letalce

Ameriške vojaške oblasti so sklenile, da bodo dale izobraziti posebno vrsto zdravnikov, ki bodo zdravili samo letalce in zrakoplovce. Področje teh zdravnikov bo zelo razsežno, kajti letanje postavlja velike zahteve na telesno in duševno silo ljudi, ne oziraje se na mnoge druge nevarnosti, ki jim grozijo na zračni poti. Takšen specialist bo moral biti specialist za očesne, ušesne in srčne bolezni, predvsem pa za živčne. Potem pa poznajo letalci danes že svoje posebne bolezni, ki jih je treba tudi dobro proučiti. Vrh vsega bo novim specialistom naloženo, da se sami naučijo voditi zračna vozila.

Jubilej pionirja svetovne industrije mila.

Sredi prošlega meseca je praznoval inženjer dr. H. Schicht 25 letnico svojega delovanja. Jubilar, ki je šef in vodja istoimenega podjetja, uživa v svoji domovini Češkoslovaški, a tudi dru-

god v svetu velik ugled, kajti on je ne le imejatelj velike firme svetovnega slovesa, ampak tudi prvovrsten gospodarski strokovnjak in eden od najboljših čeških poznavalcev kemične industrije.

Dr. Schicht se je rodil dne 1. februarja 1880. na severnem Češkem blizu Liberec. Najprej je obiskoval realko, potem je študiral na tehnikah v inozemstvu (Dunaj, Charlottenburg). Prav tedaj, ko je začel pisati svojo doktorsko disertacijo, ga je oče pozval, naj stopi v podjetje. To je bilo l. 1903. Schicht je sprejel ponudbo in je takoj prevzel službo kemika. Takrat so se pojavljale velike in važne novotarje v industriji maščob. Georg Schicht je hotel sina uvesti v praktično delo in je to tudi storil z najboljšim uspehom.

Po očetovi smrti je mladi inženjer prevzel vodstvo tvrdke. Postal je predsednik delniške družbe. Pritegnil je k sodelovanju tudi svojega mlajšega brata Georga Schichta. Oba sinova sta vložila vse svoje sile v podjetje, ki ga je zasnoval njun oče. Dr. Schicht je leta 1908. zgradil prvo tvornico za strjevanje masti na evropskem kontinentu.

Prišla je svetovna vojna, prišel prekrat. Oba sta napravila Schichtovemu podjetju mnogo škode. Posebno mučno je bilo, da so nove razmere odrezale Schichtove tvornice od dotodanih tržišč v Jugoslaviji, Avstriji, na Madžarskem in drugod. Vendar se lastnik podjetja ni plašil truda ne stroškov, da bi popravil velike nedostatke časa. Premagal je zapreke, ki so mu bile na poti. Domači industrialci so priznali njegovo podjetnost s tem, da so ga postavili na čelo svoje organizacije.

Tehnična visoka šola v Brnu je priznala Schichtove zasluge s tem, da ga je imenovala za častnega doktorja. Današnji lastnik Schichtove firme lahko s ponosom zre na svoje uspešno življenjsko delo, ki je tekom 25 let rodilo toliko uspehov ter položilo temelje za še mogočnejši razmah firme v bodočnosti.

Samomor na električnem stolu

Trgovec Otto Weihe v Chicagu je trpel že dalj časa na neznosni živčni bolezni. Zdravljenje z električnim tokom mu ni zaleglo. Svojim prijateljem pa je izjavil večkrat, da se bo baš z elektriko ozdravil za vselej. Šele sedaj so zvedeli, kaj je Weihe s tem prav za prav mislil. Našli so ga namreč mrtvega na električnem stolu, ki si ga je sam zgradil. Vzel je naslanjač in ga prenesel v kopalnico, k nogam je postavil dva kovinasta likalnika, na sedišče je pritrdil srebrno ploščo, jo spojil z napeljavno za električno luč, privezal motoriz na kljuko za odpiranje toka in poplavljal kopalnico z vodo. Nato se je sčel do nagega, si privezal likalniko k nogam, sedel na srebrno ploščo, z bosi simi stopali je stopil na mokra tla, potegnil je za motoriz — in je bil v hipu ubit. To je menda prvi slučaj prostovoljne smrti s to strašno raboljske pripravo.

Vila „L'Eglantine“ v Sainte-Margueritti pri Marseillu, kjer so našli zadavljeno zadnjo žrtvo drugega Landruja, gđ. Focéjevo. Kakor znano so motiča že erotični v „Alibi“. Njegova prava ime ni Focéjeva. Dr. H. Pral, temveč Pierre Rey.

Nenavadna požlva

Mesto Bauske ob reki Aafi na Letonskem je obiskala neobičajna neareča. Radi neurja se je zvalilo v bližnjem gozdu kakšnih 50.000 obsekanih debel v reko in se napotilo proti mestu. Vsi mostovi so oblegnali od ogromne mase lesa, nekaj hiš se je zrušilo. Na sliki vidimo most, ki ga bo vsak hip podrla.

Dr. Seiplova kapitulacija pred Mussolinijem

Velik odpor parlamentarnih klubov proti samolastni akciji dr. Seipla. — Auriti na povratku. — Novi pravosodni minister

Dunaj, 5. julija. d. Na klubovi seji velenemskih poslancev je klub predsednik napravil v razpravo izjave državnega kancelarja o južnotirolskem vprašanju ter je sporočil, da bo dr. Seipl na eni prihodnjih sej glavnega odbora podal zaupna sporočila. V političnih krogih menijo, da bo mogoče o odnosih do Italije razpravljati šele, ko bo došel na Dunaj italijanski poslanik Auriti. Kakor se izve, namerava državni kancelar razpravljati o tej zadevi na posebni seji glavnega odbora, ki bi se vršila prihodnji teden.

Zveza socijalno demokratičnih poslancev je na svoji zadnji seji sprejela nastopni sklep: Zveza socijalno demokratičnih poslancev in zveznih svemikov ugotavlja, da je zvezna vlada, ne da bi bila informirala narodnega sveta in glavnega odbora o pogajanjih z italijansko vlado, sklenila pogajanja o južnotirolskem vprašanju z izmenjavo not, ki so do sedanjih sporodilnih italijanske vlade predstavljajo popolno kapitulacijo zvezne vlade ter popolno opustitev stališča, ki ga je zavzela zvezna vlada in narodni svet dne 23. februarja v

južnotirolskem vprašanju. Zveza ugotavlja, da bi mogla ta pogajanja povzročiti na Južnem Tirolskem največje razočaranja, ter čustva, da je nemški narod južne Tirole popolnoma izročen fašističnemu nasilstvu. Dolžnost zvezne vlade je, da takoj predloži avstrijskemu narodu in narodnemu svetu, ki sta bila dosedaj izključno navezana na sporodilo italijanske vlade, izmenjavo not. Zveza socijalno - demokratičnih poslancev si pridržuje nadaljnje parlamentarne akcije, ter pozabla svoje predsedstvo, naj sporoči predsedstvu narodnega sveta, da takoj skliče glavni odbor in naj se na dnevni red stavi južnotirolsko vprašanje.

Dunaj, 5. julija. s. Kakor poročajo večerni listi, je italijanski poslanik Auriti sredi odpotoval iz Rima ter dospe jutri zjutraj na Dunaj.

Dunaj, 5. julija. d. Velenemška ljudska stranka je designirala za mesto pravosodnega ministra podpredsednika gornjeavstrijskega vodstva stranke, deželnega poslanca dr. Franceta Slamo.

Kongres slovanskih ognjegascsev v Pragi

Zastopane so tudi Francija, Anglija in Belgija. — Nemški boj kot kongresa. — Krasna vaja in resničen požar. —

Praga, 5. julija. h. Danes dopoldne je bil tu odprt mednarodni kongres ognjegascsev ob navzočnosti zastopnikov raznih evropskih držav med njimi mnogoštevilni zastopniki iz Jugoslavije, Bolgarske in Poljske, Jugoslovanske gasilske zveze v Ljubljani je zastopal g. Josip Turk. Navzoči so bili tudi delegati iz Francije, Belgije in Anglije.

Dopoldne se je na stadionu vršila silajna vaja ognjegascsev ob prisotnosti predsednika republike Masaryka in številnih članov vlade. Nemci se kongresa ne udeležujejo, češ da je kongres predvsem kon-

gres slovanskih ognjegascsev in da sta na njej zastopani tudi Francija in Anglija.

Silajna je izbruhnila v času, ko se je dopoldne vršila ognjegasna vaja na stadionu velik požar v neki papirni tovarni v bližini Prage. Na mesto požara so takoj odhite praški ognjegasci. O požaru so bili avizirani tudi ognjegasci na stadionu ter so vsi jugoslovanski in poljski ognjegasci častniki odhite k požaru. Občinstvo na stadionu je prvotno smatralo, da gre za novo namenoma provizirano vajo. Požar v papirni tovarni je bil pogasen tekem 1 ure.

Reichstag odobril vladno izjavo

Berlin, 5. julija. (ba.) Po končani debati je državni zbor z 261 glasovi proti 134 odobril vladno izjavo. Glasovanja se je vzdržalo 28 poslancev. Proti so glasovali komunisti, nemški nacionalci, narodni socialisti in krščanski nacionalci. Glasovanja se je vzdržala gospodarska stranka in nekatere manjše skupine. Tekom današnje debate je državni kancelar Müller - Franken ponovno obrazložil napram pomislekom nemških nacionalcev stališče vlade v vprašanju izpraznitve Porenja. Nadalje je poudarjal, da nima vlada nikakega poudara v vprašanju vzhodnega Locarna in vzhodnih problemov spreminjati svoje dosedanje stališče. Vlada se bo zavzela za velikim zanimanjem za rešitev šolskega vprašanja v gornji Šleziji. Državna vlada bo prihodnji teden s sodelovanjem dosedanjih nemških zastopnikov pri pogajanjih za nemško poljsko trgovsko pogodbo zavzela napram tej pogodbi svoje stališče.

Polleten moratorij za Bolgarijo

Sofija, 5. julija. s. Ministrski predsednik je danes sporočil v zbornici, da je medzvezniška reparacijska komisija uradno sporočila vladi, da je pariška komisija sklenila, dovoliti Bolgariji šestmesečni moratorij za obveznosti, ki izvirajo iz reparacij. Na podlagi tega sklepa se odgodi plačilo 5 milijonov zlatih frankov, ki zapade 1. oktobra 1923. Ministrski predsednik je poudarjal, da znašajo stroški, ki jih je imela vlada zaradi potresa, nad 1,5 milijarde levov.

Romunski glas o zblizanju Avstrije z Malo antanto

Bukarešta, 5. julija. s. Največji gospodarski dnevnik »Argus« piše: Ako se Avstrija ne priključi gospodarskemu sistemu Male antante in ako gleda samo na Nemčijo, se mora to večnoma pripisovati napakam gospodarske politike Male antante. Zavezniki bodo sicer poskušali preprečiti zblizanje med Avstrijo in Nemčijo, vendar pa se skoraj ne bo moglo preprečiti juridično priznanje tega dejstva, ako bo priključitev faktično že izvršena.

Miren »rdeči dan« v Pragi

Praga, 5. julija. h. Za danes so se napovedovali večji izgredi s strani komunistov, vendar pa je dan potekel popolnoma mirno. Na mestnih ulicah se je opazilo mnogo ljudi, ki so nosili komunistična znamenja, vendar pa nikjer ni prišlo do kakih neredov ali izgredov.

Za sodelovanje med delodajalci in delojemalci

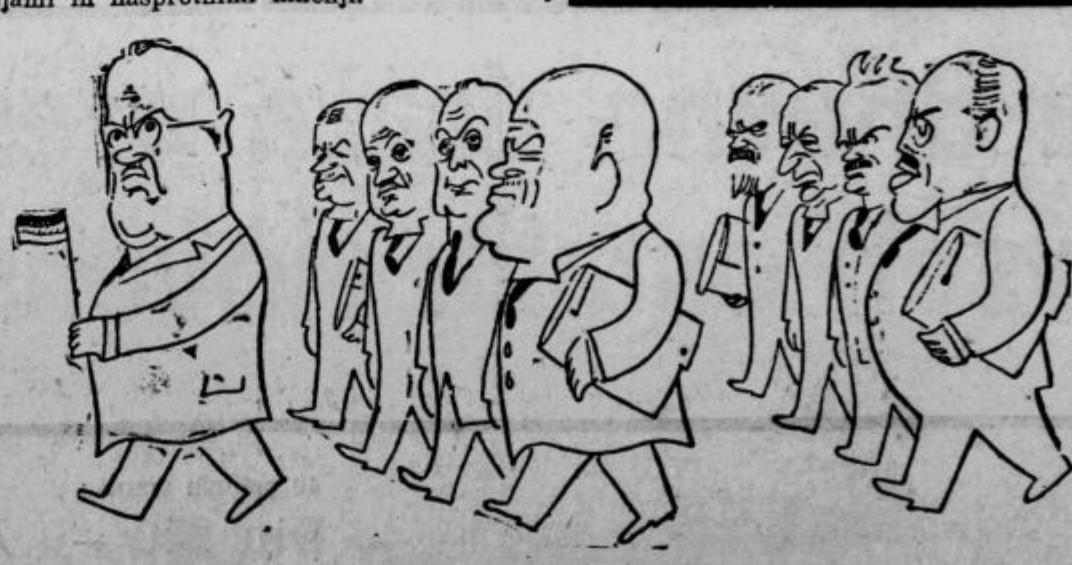
London, 5. julija. (lo.) Po dolgotrajnih razpravah, ki so trajale nad šest mesecev, je mešani odbor zastopnikov delavskih organizacij in velikih angleških industrij predložil poročilo. Odbor je splošno znani rod imenom Turner - Mond, ker sta dala pobudo za ustanovitev tega odbora zastopnik industrij Alfred Mond in zastopnik delavstva Ben Turner. Odbor šteje 50 članov. Njegovo poročilo vsebuje šest resolucij, ki pomenjajo velik korak naprej na poti srečnejših odnosov med delodajalci in delojemalci. V resolucijah se poudarja med drugim, da je potrebna predvsem racionalna organizacija produkcije in prodaje ter pametne kreditne politike. Nadalje predlagajo resolucije, naj se ustanovi narodni industrijski svet, ki bi obstojal iz zastopnikov delojemalcev in delodajalcev in ki naj bi izboljšal industrijsko organizacijo. Svet bi opravljal tri glavne funkcije: zasedal bi vsako četrtletje in razpravljal o splošnih vprašanjih industrije in njenega napredka. Nadalje bi moral ustanoviti pravni odbor in določiti direktive za proučevanje industrijskih problemov.

Podpis italijansko-madžarske trgovinske pogodbe

Rim, 5. julija. (ri.) Ministrski predsednik Mussolini in madžarski poslanik Dehory sta podpisala trgovinsko pogodbo.

Delo varnostnega odbora

Zeneva, 5. julija. (be.) Varnostni odbor Društva narodov je zaključil svoje zasedanje s prvim čitanjem načrta kolektivne pogodbe za preprečitev vojne, ki je izdelal na pobudo nemških delegatov redakcijski odbor. Načrt predstavlja kompromis med nemškimi idejami in nasprotnimi mnenji.

Nova nemška vlada

Sprejdan državni kancelar Müller-Franken. Prva vrsta: Zunanji minister Stresemann, gospodarski minister Curtius, poštni minister Schlichter, vojni minister Gröner. — Druga vrsta: finančni minister Hülferding, notranji minister Severing, minister za promet in zasedona ozemlja Gütard, minister za delo Wissel.

Novosti iz licealne knjižnice v Ljubljani

(Priobčujo dr. Jože Glonar.)

XIX.

Ackermann R.: Neuere Forschungen über Byron. Heidelberg 1908. (II 45.141—1.) Baudouin de Courtenay, J. I. N.: Zarys historii jezika polskiego. Warszawa 1922. (41.638.)

Beck J.: Banjaluka — Jajce. Wien 1908. (44.624—4.)

Behrend Fr.: Geschichte der deutschen Philologie in Bildern. Marburg 1927. (II 44.603.)

Bernays U.: Soziologie des Wissens. Leipzig 1925. (II 42.678—1.)

Bleibtren K.: Aspern. München 1904. (41.479.)

Brandenburger C.: Die ältesten brasilianischen Drucke. Mainz 1925. (II 42.208.)

Brugmann K.: Ein Wörterbuch der sprachwissenschaftlichen Terminologie. Heidelberg 1909. (II 45.141—1.)

Bulgaria Self - Revealed. Documents collected by V. Kuhne. London 1919. (41.604.)

Class H.: Deutsche Geschichte. Leipzig 1910. (41.379.)

Cvetković B.: Dubrovački dvor. U Zagrebu 1922. (II 44.802.)

Dopsch A. & W. Levee: Die landesfürstlichen Urbare Nieder- und Oberösterreichs aus dem 13. und 14. Jh. Wien 1904. (II 44.812.)

Eckhardt E.: Über Wortspiele. Heidelberg 1909. (II 45.141—1.)

Forderung an Lehrer der Trivialschulen in den oest. Staaten. Wien 1926. (41.596.)

Gmajner J.: Savremeni hrvatski pokop za narodno ujedinye. Jeneva 1918. (41.552.)

Grantoff O.: Neuer Geist im französischen Unterrichtswesen. Leipzig 1925. (II 42.678—1.)

Guyon B.: Grammatica, esercizi e vocabolario della lingua slovena. Milano 1902. (41.630.)

Hirsch P.: Die Mehrheitssozialisten. Berlin 1921. (II 42.021—3.)

Hofkander, Gotthard genealogischer, nebst diplomatisch - statistischen Jahrbuch. Gotha, 1764— (41.619.)

Instruktion für die Volkstreckungsorgane. Wien 1910. (41.543.)

Jovanović Lj.: O prošlosti Bosne i Hercegovine. Beograd 1903. (41.557.)

Kidd J.: Price List of Printing Inks. London 1914. (41.613.)

Kovačević Lj. in Lj. Jovanović: Istorija srpskoga naroda. Beograd 1893. (41.328—7,21.)

Kulturbilder aus dem Simplizissimus. München 1905. (41.609.)

Leutner F.: Das Recht im Kriege. Wien 1880. (41.487.)

Lippich F.: Theorie des Erddruckes und Bestimmung der Stärke von Stütz- und Futtermauern. Laibach 1875. (41.511.)

Marković B.: Ha-e narodno ujedinye. Ženeva 1918. (41.552.)

Matka Cpncka 1826—1926. Moskva 1927. (III 44.797.)

Mercier des Bordes et de Grigny, J.: Ad novam Taciti editionem aliquot notae. Paris 1590. (41.658.)

Meyer - Lübke W.: Aufgaben der Wortforschung. Heidelberg 1909. (II 45.141—1.)

Mordić J.: Zagreb i okolica. Zagreb 1927. (44.772.)

Müller H. v.: Geschichte des Festungskrieges von 1885 — 1905 einschliesslich der Belagerung von Port Arthur. Berlin 1907. (41.465.)

Orsi P.: Oslabožene i ujedinye Italije. Beograd 1909. (41.517.)

Pesmarica. Zbirka narodnih in drugih pesmi. V Gorici 1920. (44.785.)

Poche, R. Fr. v.: Nordamerika und China. Wien 1890. (II 41.407.)

Protokoll der bishöflichen Versammlung in Wien vom 11. bis zum 18. Oktober 1906. Olmütz 1907. (II 41.402.)

Reichwein G.: Das Problem der Pädagogik bei J. G. Fichte. Leipzig 1925. (II 42.678—1.)

Roethe G.: Deutsche Reden. Leipzig 1927. (44.619.)

Schmidt H.: Die Ständentwicklung und ihre Abarten für den Amateur- und Fachphotographen. Halle a. S. 1914. (41.348—69.)

Slava, Stara, i veličina. Slavne zadužbine srpskih careva, kraljeva i velmoža u srednjem veku. Beograd, 1926. (41.586.)

Spasojević J.: Le roi Nicolas et l'union du Montenegro avec la Serbie. Geneve 1918. (41.527.)

Stojanović M.: O jugoslovenskom pokretu i potreba novog političkog orijentisanja u životu naroda. Jeneva 1917. (41.541.)

Strohl v. Ravensberg, F.: Die Landwehr Anno Neun. Wien 1909. (41.393—10.)

Strossmayer. Koledar. Zagreb, 1908— (II 44.538.)

Sturzenegger K.: Serbisches Rotes Kreuz und internationale Liebestätigkeit während der Balkankriege 1912/13. Zürich 1914. (41.507.)

Šišić F.: Priručnik izvora hrvatske historije. U Zagrebu 1914. (II 44.820.)

Tommaso N.: Iskrice. U Zagrebu 1888. (41.604.)

Vasiljev A. V.: Комяков и слаянское дело. Санктпетербург 1877. (41.489.)

Wray D. A.: The Geology & Mineral Resources of the Serb - Croat - Slovene State. London 1921. (III 44.795.)

Ziegler Th.: Friedrich Nietzsche. Berlin 1900. (41.516.)

Danski špijon v Nemčiji

V Berlinu so aretirali Danca Lem-bourna, ki so mu prišli na sled, da špijonira v korist svoji državi. Pred preiskovalnim sodnikom je izpovedal, da mu je danski špijonski urad naložil to delo. Predvsem bi moral poizvedeti, če ima Nemčija tajno vojaško letalstvo ki ji je po mirovnih pogodbah prepovedano, in kako je organizirana nemška državna bramba. Da bi lažje dosegel svoj namen, si je osvojil neko berlinsko stenotipistino in jo zalagal z denarjem. Preiskava še ni zaključena.

Vodnikova družba je ena naših največjih kulturnih institucij

Razpust grške zbornice in nove volitve

Kako je sestavljena nova Venizelosova vlada. — Volitve bodo že v avgustu

Atene, 5. julija. d. Včeraj je designirani ministrijski predsednik Venizelos izročil državnemu predsedniku Konduriotisu novo ministrijsko listo. Zunanje ministristvo je prevzel Argyropoulos, notranje ministristvo Zavitzinos, finančno ministristvo Maris, pravosodno ministristvo Petridis, mornariško ministristvo Mianlis, vojno ministristvo Sophulis, prosvetno ministristvo Panditas, prometno ministristvo Christomanos, gospodarsko ministristvo Vurulidis, poljedelsko ministristvo

Kannavis in ministristvo za narodno blaginjo Emmanetidis. Novi ministri so že prisegli.

Kabinet se ne bo predstavil zbornici, temveč bo izdal ukaz, po katerem bo razpuščena zbornica ter razpisane nove volitve. Ta dekret bo izšel v soboto. Ker predpisuje ustava, da se morajo pri razpuščitvi parlamenta nove volitve vršiti v 45 dneh, se bodo volitve vršile najbrže 26. avgusta. Za volitve v senat še ni določen termin.

Strašna nesreča ali zločin v zraku

Tragična smrt belgijskega finančnika Löwensteina

Na poletu iz Anglije v Belgijo je padel iz letala v morje na še nepojasnen način bankir Löwenstein. — Velika panika na londonski in berlinski borzi

Pariz, 5. julija. (be.) Bruseljski dopisnik »Mandina« poroča, da je padel znan finančnik Löwenstein, ki je letel iz Croydona v Bruselj, iz letala. Med Dunkirkom in Ostende je Löwenstein odprl nepravna vrata, padel v morje in utonil. Pilot je nadaljeval z letalom pot in zapazil nesrečo šele danes ob 1.30. Pilot je nato pristal v Dunkirku, odkoder je javil nesrečo v Bruselj.

Bruselj, 5. julija. s. Zena ponesrečenega bankirja Löwensteina je odpotovala v Calais. Po izjavi letalca Drawa, ki je večkrat vodil Löwensteinovo letalo, se je letalo najbrže nahajalo v bližini 500 m, ko se je zgodila nesreča. Domneva se, da se je Löwenstein nehoti naslonil na zunanja vrata, ki so se odprla in da je padel v globlino. Poleg Löwensteina so bili na letalu 2 angleška tajnika, 1 sluga in 2 tipikarici. Z druge strani pa dvomijo, da je Löwenstein zamejval vrata ter opozarjal na to, da so izhodna vrata pri vseh letalih taka, da jih med vožnjo zaradi zračnega pritiska ni mogoče odpreti. Ako bi šlo samo za pomoč, bi bil moral Löwenstein to takoj opaziti.

Croydon, 5. julija. g. Strokovnjaki izjavljajo, da ni verjetno, da bi bil Löwenstein zamenjal vrata. Pritisk zraka pri odpiranju je tako velik,

da je odpiranje vrat skoraj nemogoče.

London, 5. julija. (lo.) Vest, da je padel finančnik Löwenstein iz letala, je imela velik odmev na današnji borzi. Löwenstein je bil zelo zainteresiran v električnih podjetjih in v industriji umetne svile. Njegova smrt je imela na tečaj teh papirjev zelo velik vpliv. Upravni svet teh industrijskih podjetij je izdal poročilo, da je njihova finančna pozicija trdna. Löwenstein je razpolagal z velikanskim imetjem. Udeležen je bil pri gospodarskih podjetjih v več državah in je razpolagal s celim brodomvrem privatnih letal.

Način njegove nesreče se zdi malo čuden in se ne more razumeti, kako je mogel Löwenstein odpreti nepravna vrata in pasti v morje. Njegovi prijatelji trde, da je bil Löwenstein zelo raztresen, razven in slučajnih, ko je šlo za trgovske posle. Löwenstein je padel v morje iz višine 4000 čevljev in je zelo težko, da bi našli njegovo truplo. Pokojnik zapuška vdovo in sina.

Berlin, 5. julija. (be.) Zaradi nenadne smrti belgijskega finančnika Löwensteina je nastala na tukašnji borzi velika panika. Akcije umetne svile so padle za 50%, ki so se pa pozneje zopet popravile. Tudi drugi vrednostni papirji so močno trpeli.

Fašistična tragedija na severu

»Krasin« prodira zelo počasi. — O Amundsenu še vedno ni vesti. — Nobilovi živci. — Kaj pravi Nobile o katastrofi »Italie« in o usodi ponesrečencev

Rim, 5. julija. (ri.) Uradni komunikacije javlja, da je skupina Viglieri spremenila svoj položaj in da je 80 stopinj 21 minut severno in 72 stopinj 45 minut vzhodno. Ruski lo-milec ledu Krasin je naletel na ogromne mase ledu in prodira zelo počasi. Poizvedovanje za Amundsena se nadaljuje, vendar dosedaj brezuspešno. Vse iskanje francoskih in norveških ladij v bližini Medvedovega otoka je bilo zaman.

Rim, 5. julija. g. Agenzia Stefani javlja, da je Viglieri poročal, da je njegova skupina 5 milj od mesta, kjer je bila včeraj. Letalo Marina je včeraj ob 6. zvečer odletelo iz Tromsda proti Severnemu rtu, da bi ugotovilo, ali odgovarja vest, da so našli Amundsena, resnici. Vendar pa se poizvedovanja zaradi slabega vremena niso mogla izvesti do konca.

Kodani, 5. julija. d. Iz Alesunda prihaja poročilo, da je Nobile prosil poveljnika ruskega ledolomilca »Krasin«, naj ga vzame s seboj pri iskanju še pogrešenih članov »Italie«. Poveljnik »Krasina« pa je odklonil to prošnjo z utemeljitvijo, da so Nobilovi živci slabi.

Rim, 5. julija. g. General Nobile sporoča s parnika »Città di Milano« glede brodoloma zrakoplova »Italia« naslednje: Tik pred

katastrofo sem pričel premišljevat, ali ne bi bilo mogoče, da so nekateri ventili zaradi zmrznjenja ostali odprti. Dal sem mehaniku Alessandriniju nalog, naj pregleda vse ventile. Komaj je Alessandrini napravil nekaj korakov, je zrakoplov trčil v led. Domneval sem, da se je raztrgal ovoj zrakoplova. Zrakoplov je takoj šel v zrak ter se preokrenil za 110 stopinj. Kmalu nato pa je izginil v megli. Zame ni ostojal noben dvom, da bo mogoča »Italia« ostati le kratke čas v zraku. Ko je »Italia« trčila na led, sem opazil na stebrih zrakoplova Arduina, ki je nas, ki smo zaostali, gledal zelo preplašeno, vendar pa ni bil ranjen. Menim, da je takoj poskušal da bi zrakoplov pristal. »Italia« je ostala v zraku najbrže samo pol ure. Iz dima, ki smo ga videli 20 minut po katastrofi na horizontu, bi lahko sklepali da se je »Italia« vnela. V tem slučaju ni bilo nobenega upanja več, da bi se mogli naši tovariši rešiti. Ako bi Bog dal, da bi se vse osebe ali vsaj del posadke mogel rešiti, bi bilo to mogoče v okrožju 20 km. Ako pa bi se na ozemlju 20 km ničesar ne našlo, bi to pomenilo, da oni dim, ki smo ga videli, nima ničesar opraviti z »Italio«. V tem slučaju bi se morala poizvedovanja razširiti še na 20 km.

Smrt sovražnika čsl. naroda

Praga, 5. julija. h. Včeraj je umrl na svojem posestvu pri Bad Tissingen na Bavarskem grof Mat Coudenhove, zadnji praški deželni predsednik. Star je bil 63 let. Coudenhove je bil imenovan na mesto praškega deželnega predsednika, ker je bil znan kot zvest ovrsta dunajskih mogotcev. Svojo nalogo je v Pragi rešil prav dobro. Delal je na vse kriplje proti češko-slovaškemu narodu ter povsod propagiral velenemsko idejo. V dnevi osvobodjenja leta 1918 ni bil v Pragi in se je vrnil šele 29. oktobra, kjer se je najprej upiral narodnemu odboru ter hotel nastopiti proti ljudstvu. Narodni odbor pa ga je interniral ter nato izgnal.

Vohunska afera v Romuniji

Bukarešta, 5. julija. g. V zadevi umora ruskega urednika Jakoboviča je preiskovalni sodnik ugotovil, da je ga. Kalontay, v čije stanovanju je bil Jakobovič ustreljen, bila v vohunski službi sovjetske vlade. Pred preiskovalnim sodnikom je imenovala več ruskih osebnosti iz Kišineva, ki so bile tudi v službi sovjetske vlade. Za danes pričakuje senzacionalne aretacije. Cenzura je prepovedala vsem listom poročati o tej zadevi, da se ne bo motila preiskava.

Sedaj so se spravili tudi na Reko!

Rim, 5. julija. d. Kakor poroča »Tribuna«, objavlja uradni list dekret, po katerem se razširja odredba glede italijanizacije imen tudi na Reko.

Italijanizacija albanskih šol

Rim, 5. julija. g. Kakor poroča »Messaggero«, so bili nastavljeni v vseh šolah Albanije italijanski telovadni učitelji.

Iz letalskega sveta

Dublin, 5. julija. (be.) Irska armada je poklonila nemškimi prekooceanskim letalcem častni meč. Slavnosti so prisostvovali častniki, domobranski minister in armadni poveljniki.

Rio de Janeiro, 5. julija. ob 11.30 po rimskem času, oziroma ob 10.30 po zapadno evropskem času sta letalca Ferrarin in De Prete dospela na obalo Brazilije. Po vsej verjetnosti bosta pristala v Port Natalu, kjer je že pripravljeno za pristaneke letala. Vendar pa ni izključeno, da ne bosta nadajevala polet do Rio de Janeiro.

Zvezdoslovski kongres

Haag, 5. julija. (be.) Tu se je otvoril mednarodni astronomski kongres.

Dr. Seiplova kapitulacija pred Mussolinijem

Velik odpor parlamentarnih klubov proti samolastni akciji dr. Seipla. — Auriti na povratku. — Novi pravosodni minister

Dunaj, 5. julija. d. Na klubovi seji velenemskih poslancev je klubov predsednik spraval v razpravo izjave državnega kancelarja o južnotirolskem vprašanju ter je sporočil, da bo dr. Seipl na eni prihodnjih sej glavnega odbora podal zaupna sporočila. V političnih krogih menijo, da bo mogoče o odnosih do Italije razpravljati šele, ko bo došel na Dunaj italijanski poslanik Auriti. Kakor se izve, namerava državni kancelar razpravljati o tej zadevi na posebni seji glavnega odbora, ki bi se vršila prihodnji teden.

Zveza socialno demokratskih poslancev je na svoji zadnji seji sprejela nastopni sklep: Zveza socialno demokratskih poslancev in zveznih svetnikov ugotavlja, da je zvezna vlada, ne da bi bila informirala narodnega sveta in glavnega odbora o pogajanjih z italijansko vlado, sklenila pogajanja o južnotirolskem vprašanju z izmenjavno not. Zveza socialno - demokratskih poslancev si pridržuje nadaljnje parlamentarne akcije ter poudarja svoje predstavo, naj sporoči predsedstvu narodnega sveta, da takoj skliče glavni odbor in naj se na dnevni red stavi južnotirolsko vprašanje.

Dunaj, 5. julija. s. Kakor poročajo večerni listi, je italijanski poslanik Auriti sredi odstopa iz Rima ter dospe jutri zjutraj na Dunaj.

Dunaj, 5. julija. d. Velenemška ljudska stranka je designirala za mesto pravosodnega ministra podpredsednika gornjeavstrijskega vodstva stranke, deželnega poslanca dr. Franceta Slamo.

Razpust grške zbornice in nove volitve

Kako je sestavljena nova Venizelosova vlada. — Volitve bodo že v avgustu

Atene, 5. julija. d. Včeraj je designirani ministri predstojnik Venizelos izročil državnemu predsedniku Konduriotisu novo ministriško listo. Znanje ministrstvo je prevzel Argyropoulos, notranje ministrstvo Zavitzinos, finančno ministrstvo Maris, pravosodno ministrstvo Petridis, pomorsko ministrstvo Mavliu, vojni ministrstvo Sophoulis, prosvetno ministrstvo Pontas, prometno ministrstvo Christomanos, gospodarsko ministrstvo Vurulunis, pojedelsko ministrstvo

Kannavis in ministrstvo za narodno blaginjo Emmanouilidis. Novi ministri so že prisegli.

Kabinet se ne bo predstavljal zbornici, temveč bo izdal ukaz, po katerem bo razpuščena zbornica ter razpisane nove volitve. Ta dekret bo izšel v soboto. Ker predpisuje ustava, da se morajo pri razpustitvi parlamenta nove volitve vršiti v 45 dneh, se bodo volitve vršile najbrže 26. avgusta. Za volitve v senat še ni določen termin.

Strašna nesreča ali zločin v zraku

Tragična smrt belgijskega finančnika Löwensteina

Na poletu iz Anglije v Belgijo je padel iz letala v morje na še nepojasnjeno način bankir Löwenstein. — Velika panika na londonski in berlinski borzi

Pariz, 5. julija (be.). Bruseljski dopisnik »Médina« poroča, da je padel znani finančnik Löwenstein, ki je letel iz Croydona v Bruselj, iz letala. Med Dunkirkom in Ostende je Löwenstein odprl nepravna vrata, padel v morje in utonil. Pilot je nadaljeval z letalom pot in zapazil nesrečo šele danes ob 1.30. Pilot je nato pristal v Dunkirku, odkoder je javil nesrečo v Bruselj.

Bruselj, 5. julija. s. Žena ponesrečenega bankirja Löwensteina je odpotovala v Calais. Po izjavi letalca Drava, ki je večkrat vodil Löwensteinovo letalo, se je letalo najbrže nahajalo v bližini 500 m, ko se je zgodila nesreča. Domneva se, da se je Löwenstein nehoti nasklonil na zunanja vrata, ki so se odprla in da je padel v globlino. Poleg Löwensteina so bili na letalu 2 angleška tajnika, 1 sluga in 2 tipikarici. Z druge strani pa domnijo, da je Löwenstein zamenjal vrata ter opozarjal na to, da so izhodna vrata pri vseh letalih taka, da jih med vožnjo zaradi zračnega pritiska ni mogoče odpreti. Ako bi šlo samo za pomoč, bi bil moral Löwenstein to takoj opaziti.

Croydon, 5. julija. g. Strokovnjaki izjavljajo, da ni verjetno, da bi bil Löwenstein zamenjal vrata. Pritisk zraka pri odpiranju je tako velik,

da je odpiranje vrat skoraj nemogoče.

London, 5. julija (lo.). Vest, da je padel finančnik Löwenstein iz letala, je imela velik odmev na današnji borzi. Löwenstein je bil zelo zainteresiran v električnih podjetjih in v industriji umetne svile. Njegova smrt je imela na tečaj teh papirjev zelo velik vpliv. Upravni svet teh industrijskih podjetij je izdal poročilo, da je njihova finančna pozicija urdna. Löwenstein je razpolagal z velikanskim imetjem. Udeležen je bil pri gospodarskih podjetjih v več državah in je razpolagal s celim brodom prvih letal.

Nacin njegove nesreče se zdí mogoč čuden in se ne more razumeti, kako je mogel Löwenstein odpreti nepravna vrata in pasti v morje. Njegovi prijatelji trde, da je bil Löwenstein zelo raztresen, razven v slučajih, ko je šlo za trgovske posle. Löwenstein je padel v morje iz višine 4000 čevljev in je zelo težko, da bi našel njegovo truplo. Pokolnik zapušča vdovo in sina.

Berlin, 5. julija (be.). Zaradi nenadne smrti belgijskega finančnika Löwensteina je nastala na tukajšnji borzi velika panika. Akcije umetne svile so padle za 50%, ki so se po poznejši zopet popravile. Tudi drugi vrednostni papirji so močno trpeli.

Fašistična tragedija na severu

»Krasin« prodira zelo počasi. — O Amundsenu še vedno ni vesti. — Nobilevi živci. — Kaj pravi Nobile o katastrofi »Italie« in o usodi ponesrečencev

Rim, 5. julija. (ri.). Uradni komunikacije javljajo, da je skupina Viglieri spremenila svoj položaj in da je 80 stopinj 21 minut severno in 27 stopinj 45 minut vzhodno. Ruski lomelec Krasin je naletel na ogromne mase ledu in prodira zelo počasi. Poizvedovanje za Amundsena se nadaljuje, vendar dosedaj brezuspešno. Vse iskanje francoskih in norveških ladij v bližini Medvedovega otoka je bilo zaman.

Rim, 5. julija. g. Agencija Stefani javlja, da je Viglieri poročal, da je njegova skupina 5 milj od mesta, kjer je bila včeraj. Letalo Marina je včeraj ob 6. zvečer odletelo iz Tromsda proti Severnemu rtu, da bi ugotovilo, ali odgovarja vest, da so našli Amundsena, resnici. Vendar pa se poizvedovanje zaradi slabega vremena niso mogla izvesti do konca.

Kodanj, 5. julija. d. Iz Alesunda prihaja poročilo, da je Nobile prosil poveljnika ruskega ledolomilca »Krasin«, naj ga vzame s seboj pri iskanju še pogrešenih članov »Italije«. Poveljnik »Krasina« pa je odklonil to prošnjo z utemeljitvijo, da so Nobilevi živci slabi.

Rim, 5. julija. g. General Nobile sporoča s parnika »Città di Milano« glede brodoloma zrakoplova »Italia« naslednje: Tik pred

katastrofo sem pričel premišljevali, ali ne bi bilo mogoče, da so nekateri ventili zaradi zmrznjenosti ostali odprti. Dal sem mehaniku Alessandriniu nalog, naj pregleda vse ventile. Komaj je Alessandrini napravil nekaj korakov, je zrakoplov trčil v led. Domneval sem, da se je raztrgal ovij zrakoplova. Zrakoplov je takoj šel v zrak ter se preokrenil za 110 stopinj. Kmalu nato pa je izginil v megli. Zame ni ostajal noben dvom, da bo mogla »Italia« ostati le kratak čas v zraku. Ko je »Italia« trčila na led, sem opazil na stebri zrakoplova Arduina, ki je nas, ki smo zaostali, gledal zelo preplašeno, vendar pa ni bil ranjen. Menim, da je takoj poskušal da bi zrakoplov pristal. »Italia« je ostala v zraku najbrže samo pol ure. Iz dima, ki smo ga videli 20 minut po katastrofi na horizontu, bi lahko sklepali da se je »Italia« vnela. V tem slučaju ni bilo nobenega upanja več, da bi se mogli naši tovariši rešiti. Ako bi Bog dal, da bi se vse osebe ali vsaj del posadke mogel rešiti, bi bilo to mogoče v okrožju 20 km. Ako pa bi se na ozemlju 20 km ničesar ne našlo, bi to pomenilo, da oni dim, ki smo ga videli, nima ničesar opraviti z »Italio«. V tem slučaju bi se morala poizvedovanja razširiti še na 20 km.

Smrt sovražnika čsl. naroda

Praga, 5. julija. h. Včeraj je umrl na svojem posestvu pri Bad Tissingen na Bavarskem grof Mat Coudenhove, zadnji praški deželni predsednik. Star je bil 63 let. Coudenhove je bil imenovan na mesto praškega deželnega predsednika, ker je bil znan kot zvest opreda dunajskih mogotcev. Svojo nalogo je v Pragi rešil prav dobro. Delal je na vse kriplje proti češkoslovanskemu narodu ter povsod propagiral velenemsko idejo. V dnevnih osvoboditvah leta 1918 ni bil v Pragi in se je vrnil šele 29. oktobra, kjer se je najprej upiral narodnemu odboru ter hotel nastopiti proti ljudstvu. Narodni odbor pa ga je interniral ter nato izgnal.

Vohunska afeta v Romuniji

Bukarešta, 5. julija. g. V zadevi umora ruskega urednika Jakoboviča je preiskovalni sodnik ugotovil, da je ga. Kalontay v čije stanovanju je bil Jakobovič ustreljen, bila v vohunski službi sovjetske vlade. Pred preiskovalnim sodnikom je imenovala več ruskih osebnosti iz Kišineva, ki so bile tudi v službi sovjetske vlade. Za danes pričakuje senzacionalne aretacije. Cozura je prepoovedala vsem listom poročati o tej zadevi, da se ne bo motila preiskava.

Sedaj so se spravili tudi na Reko!

Rim, 5. julija. d. Kakor poroča »Tribuna«, objavlja uradni list dekret, po katerem se razširja odredba glede italijanizacije imen tudi na Reko.

Italijanizacija albanskih šol

Rim, 5. julija. g. Kakor poroča »Messaggero«, so bili nastavljeni v vseh šolah Albanije italijanski toledovni učitelji.

Iz letalskega sveta

Dublin, 5. julija (be.). Irski armada je poklonila nemškemu prekoceanskim letalcem častni meč. Slavnosti so prisostvovali častniki, domobranski minister in armadni poveljniki.

Rio de Janeiro, 5. julija o. Danes ob 11.50 po rimskem času, oziroma ob 10.50 po zapadno evropskem času sta letalca Ferrarin in De Prete dospela na obalo Brazilije. Po vseh verjetnostih bosta pristala v Port Natalu, kjer je že pripravljeno za pristanek letala. Vendar pa ni izključeno, da ne bosta nadaljevala polet do Rio de Janeiro.

Zvezdoslovski kongres

Haag, 5. julija. (be.). Tu se je otvoril mednarodni astronomski kongres.

Kongres slovanskih ognjegascsev v Pragi

Zastopane so tudi Francija, Anglija in Belgija. — Nemški boj kot kongresa. — Krasna vaja in resničen požar. —

Praga, 5. julija. h. Danes dopoldne je bil tu odprt mednarodni kongres ognjegascsev ob navzočnosti zastopnikov raznih evropskih držav med njimi mnogoštevilni zastopniki iz Jugoslavije, Bolgarske in Poljske, jugoslovensko gasilsko zvezo v Ljubljani je zastopal g. Josip Turk. Navzoči so bili tudi delegati iz Francije, Belgije in Anglije.

Popoldne se je na stadionu vršila sijajna vaja ognjegascsev ob prisotnosti predsednika republike Masaryka in številnih članov vlade. Nemci se kongresa ne udeležujejo, češ da je kongres predvsem kon-

gres slovanskih ognjegascsev in da sta na njej zastopani tudi Francija in Anglija.

Slučajno je izbruhnil v času, ko se je popoldne vršila ognjegasca vžaba v stadionu velik požar v neki papirni tovarni v bližini Prage. Na mesto požara so takoj odhiti praški ognjegasci. O požaru so bili avizirani tudi ognjegasci na stadionu ter so vsi jugoslovenski in poljski ognjegasci častniki odhiti k požaru. Občinstvo na stadionu je prvotno smatralo, da gre za novo namenoma provizirano vajo. Požar v papirni tovarni je bil pogazen tekot 1 ure.

Reichstag odobril vladno izjavo

Berlin, 5. julija. (be.). Po končani debati je državni zbor z 261 glasovi proti 134 odobril vladno izjavo. Glasovanja se je vzdržalo 28 poslancev. Proti so glasovali komunisti, nemški nacionalci, narodni socialisti in krščanski nacionalci. Glasovanja se je vzdržala gospodarska stranka in nekatere manjše skupine. Tekom današnje debate je državni kancelar Müller - Franken ponovno obrazložil napram pomislekom nemških nacionalcev stališče vlade v vprašanju izpraznitve Porenja. Nadalje je poudarjal, da nima vlada nikakega povišja v vprašanju vzhodnega Lokarna in vzhodnih problemov spreminjati svoje dosedanje stališče. Vlada se bo zavzela za velikim zanimanjem za rešitev šolskega vprašanja v gornji Šleziji. Državna vlada bo prihodnji teden s sodelovanjem dosedanjih nemških zastopnikov pri povzemanju za nemško poljsko trgovsko pogodbo zavzela napram tej pogodbi svoje stališče.

Polleten moratorij za Bolgarijo

Sofija, 5. julija. s. Ministrski predsednik je danes sporočil v zbornici, da je medzvezniška reparacijska komisija uradno sporočila vladi, da je pariška komisija sklenila, dovoliti Bolgariji šestmesečni moratorij za obveznosti, ki izvirajo iz reparacij. Na podlagi tega sklepa se odgodi plačilo 5 milijonov zlatih frankov, ki zapade 1. oktobra 1929. Ministrski predsednik je poudarjal, da znašajo stroški, ki jih je imela vlada zaradi potresa, nad 1,5 milijarde levov.

Romunski glas o zbliznanju Avstrije z Malo antanto

Bukarešta, 5. julija. s. Največji gospodarski dnevnik »Argus« piše: Ako se Avstrija noče priključiti gospodarskemu sistemu Male antante in ako gleda samo na Nemčijo, se mora to večnoma pripisovati napakam gospodarske politike Male antante. Zavezniki bodo sicer poskušali preprečiti zbliznanje med Avstrijo in Nemčijo, vendar pa se skoraj ne bo moglo preprečiti, kajti dejstvo tega dejstva, ako bo priključitev dejstvo, če se izvršeno.

Miren »ređci dan« v Pragi

Praga, 5. julija. h. Za danes so se napovedovali večji izgredi s strani komunistov, vendar pa je dan potekel popolnoma mirno. Na mestnih ulicah se je opazilo mnogo ljudi, ki so nosili komunistična znamenja, vendar pa nikjer ni prišlo do kakih neredov ali izgredov.

Za sodelovanje med delodajalci in delojemalci

London, 5. julija. (lo.). Po dolgotrajnih razpravah, ki so trajale nad šest mesecev, je mešani odbor zastopnikov delavskih organizacij in velikih angleških industrij predložil poročilo. Odbor je splošno znan rod imenovan Turner - Mond, ker sta dala pobudo za ustanovitev tega odbora zastopnik industrij Alfred Mond in zastopnik delavstva Ben Turner. Odbor šteje 50 članov. Njegovo poročilo vsebuje šest resolucij, ki pomenjajo velik korak naprej na poti srečnejših odnosov med delodajalci in delojemalci. V resolucijah se poudarja med drugim, da je potrebna predvsem racionalna organizacija produkcije in prodaje ter pametne kreditne politike. Nadalje predlagajo resolucije, naj se ustanovi narodni industrijski svet, ki bi obstojal iz zastopnikov delojemalcev in delodajalcev in ki naj bi izboljšal industrijsko organizacijo. Svet bi opravljal tri glavne funkcije: zasedal bi vsako četrtletje in razpravljal o splošnih vprašanjih industrije in njenega napredka. Nadalje bi moral ustanoviti pravni odbor in določiti direktive za proučevanje industrijskih problemov.

Podpis italijansko-madžarske trgovinske pogodbe

Rim, 5. julija. (ri.). Ministrski predsednik Mussolini in madžarski poslanik Dehory sta podpisala trgovinsko pogodbo.

Delo varnostnega odbora

Zenova, 5. julija. (be.). Varnostni odbor Društva narodov je zaključil svoje zasedanje s prvim čitanjem načrta kolektivne pogodbe za preprečitev vojne, ki jo je izdelal na pobudo nemških delegatov redakcijski odbor. Načrt predstavlja kompromis med nemškimi idejami in nasprotnimi mnenji.

Poostritev stavkovnega položaja v Grčiji

Atene, 5. julija. g. Pogajanja, ki jih je vodila posredovalna komisija, da bi se končala stavka, so bila zaradi nepopustljivosti obeh strank prekinjena. S tem je položaj še bolj poostrjen. Delodajalci so odpustili moštvi dveh parnikov, ki so pričeli stavkati.

Strašna vremenska katastrofa v poljski Šleziji

Katovice, 5. julija. s. O vremenski katastrofi v vzhodni gornji Šleziji prihajajo še le sedaj prve vesti, ker so bile telefonske zveze od včeraj popoldne prekinjene. Zetev je skoraj popolnoma uničena. V rybnickem okraju je vihar skoraj 300 hišam odnesel streho. 16 oseb je bilo ranjenih. Vihar je napravil veliko škodo zlasti v gozdih. V neki tovarni v Katovicah, ki so jo popravljali, se je zrušil oder. Pri tem je bil en delavec ubit. Tudi pri novem poslopiju palače vojvodstva se je zrušil oder. Vsi delavci so se rešili, razen 4, ki so stali na odru, vendar pa jih je rešila požarna bramba. Po dosedanjih cenitvah znaša škoda približno 25 milijonov zlotov.

Velika vročina v Ameriki in Mehiki

Newyork, 5. julija. g. Skoraj v vseh državah unije vlada velika vročina, ki je zahtevala več človeških žrtev. Dosedaj je 15 oseb umrlo. Iz Bostona javljajo 6 smrtnih slučajev. Od pacifiške obale pa 7. V Newyorku je temperatura nekoliko padla, vendar pa so 4 osebe umrle zaradi vročine. Iz Darwera in Detroita javljajo 3, iz Kansasa pa 1 smrtni slučaj.

Mexico City, 5. julija. (be.). V več delih države vlada silna suša. Poginilo je vsled vročine mnogo živine in mestoma je letina popolnoma zgorela.

Chamberlain o angleškem stališču v aktualnih vprašanjih

London, 5. julija. (lo.). Na tozadevno vprašanje je izjavil zunanji minister Chamberlain v spodnji zbornici, da bo lahko poročal o tangerskem statusu prihodnji teden. Material, ki ga je izdelal odbor strokovnjakov v Parizu, tvori še vedno predmet proučevanja angleške vlade. Na vprašanje, ako bo vlada pristala na nove Kellogove predloge glede protivojne pakta, je minister izjavil, da proučuje te predloge vlada in dominijoni, zaradi česar niso sedaj na mestu nadaljna pojasnila. Na vprašanje glede političnega položaja v Egiptu je Chamberlain izjavil, da ne more zadevno podatki nikakega pojasnila, ker vlada ni pri teh dogodkih udeležena.

+

Potrji globoke žalosti na znanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je zapustil naš nad vse ljubljeni soprog, oče, stari oče, brat, stric in svak, gospod

Alojzij Smrke

posestnik in gostilničar

dne 5. t. m. po daljšem trpljenju, previden s tolažili svetle vere.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 7. julija t. l. ob 8. uri zjutraj iz hiše žalosti na pokopališče v Žužemljerku.

Maša zadušnica se bo darovala v soboto 7. julija t. l. ob 8. uri zjutraj v farni cerkvi v Žužemljerku.

V Žužemljerku, dne 5. julija 1928.

Zalujoca rodbina SMRKE in ostali sorodniki.

Novosti iz licealne knjižnice v Ljubljani

(Priobčuje dr. Jože Glonar.)

XIX.

Ackermann R.: Neuere Forschungen über Byron. Heidelberg 1909. (II 45.141-1.)

Baudouin de Courtenay, J. I. N.: Zarys historii języka polskiego. Warszawa 1922. (41.638.)

Beck J.: Banjaluka — Jajce. Wien 1908. (44.624-4.)

Behrend Fr.: Geschichte der deutschen Philologie in Bildern. Marburg 1927. (II 44.803.)

Bernays U.: Soziologie des Wissens. Leipzig 1925. (II 42.678-1.)

Bleibtreu K.: Aspern. München 1904. (41.479.)

Brandenburger C.: Die ältesten brasilischen Drucke. Mainz 1925. (II 42.208.)

Brugmann K.: Ein Wörterbuch der sprachwissenschaftlichen Terminologie. Heidelberg 1909. (II 45.141-1.)

Bulgaria Self - Revealed. Documents collected by V. Kuhn. London 1919. (41.504.)

Class H.: Deutsche Geschichte. Leipzig 1910. (41.379.)

Cvijetković B.: Dubrovački dvor. U Zagrebu 1922. (II 44.802.)

Dopsch A. & W. Levec: Die landesfürstlichen Urbare Nieder- und Oberösterreichs aus dem 13. und 14. Jh. Wien 1904. (II 44.812.)

Eckhardt E.: Über Wortspele. Heidelberg 1909. (II 45.141-1.)

Forderung an Lehrer der Trivialschulen in den oest. Staaten. Wien 1826. (41.596.)

Gmajner J.: Savremeni hrvatski pokret za nacionalno ujedinjenje. Jelenova 1918. (41.552.)

Grantoff O.: Neuer Geist im französischen Unterrichtswesen. Leipzig 1925. (II 42.678-1.)

Guyon B.: Grammatica, esercizi e vocabolario della lingua slovena. Milano 1902. (41.630.)

Hirsch P.: Die Mehrheitssozialisten. Berlin 1921. (II 42.021-3.)

Hofkalender, Gotha'scher genealogischer, nebst diplomatisch - statistischen Jahrbuch. Gotha, 1764- (41.619.)

Instruktion für die Volkstreckungsorgan. Wien 1910. (41.543.)

Jovanović Lj.: O prošlosti Bosne i Hercegovine. Beograd 1901. (41.557.)

Kidd J.: Price List of Printing Inks. London 1914. (41.613.)

Kovačević Lj. in Lj. Jovanović: Istopnja srpskoga naroda. Beograd 1893. (41.328-7.21.)

Kulturbilder aus dem Simplizissimus. München 1905. (41.609.)

Leutner F.: Das Recht im Kriege. Wien 1880. (41.487.)

Lippich F.: Theorie des Erddruckes und Bestimmung der Stärke von Stütz- und Futtermauern. Laibach 1875. (41.511.)

Marković B.: Ha-ve narodno ujedinjenje. Jelenova 1918. (41.552.)

Matka Cernka 1826-1926. Homn Sad 1927. (II 44.797.)

Mercier des Bordes et de Grigny, J.: Ad novam Taciti editionem aliquot notae. Parisiis 1590. (41.658.)

Meyer - Lübke W.: Aufgaben der Wortforschung. Heidelberg 1909. (II 45.141-1.)

Modrić J.: Zagreb i okolica. Zagreb 1927. (44.772.)

Müller H. v.: Geschichte des Festungskrieges von 1885 - 1905 einschliesslich der Belagerung von Port Arthur. Berlin 1907. (41.465.)

Orsi P.: Ослобођење и уједињење Италије. Beograd 1909. (41.517.)

Pesmarica. Zbirka narodnih in drugih pesmi. V Gorici 1920. (44.785.)

Poche, R. Fr. v.: Nordamerika und China. Wien 1890. (II 41.407.)

Protokoll der bishöflichen Versammlung in Wien vom 11. bis zum 18. Oktober 1906. Olmütz 1907. (II 41.402.)

Reichwein G.: Das Problem der Pädagogik bei J. G. Fichte. Leipzig 1925. (II 42.678-1.)

Roethe G.: Deutsche Reden. Leipzig 1927. (44.619.)

Schmidt H.: Die Ständentwicklung und ihre Abarten für den Amateur- und Fachphotographen. Halle a. S. 1914. (41.348-69.)

Slava, Stara, i veličina. Slavne zadužbine srpskih careva, kraljeva i velmoža u srednjem veku. Beograd, 1926. (II 44.586.)

Spasojević J.: Le roi Nicolas et l'union du Montenegro avec la Serbie. Geneve 1918. (41.527.)

Stojanović M.: O jugoslovenskom pokretu i potreba novog političkog orijentisanja u životu namje. Jelenova 1917. (41.511.)

Strobl v. Ravelsberg, F.: Die Landwehr Anno Neun. Wien 1909. (41.393-10.)

Strossmayer. Koledar. Zagreb, 1906- (II 44.538.)

Sturzenegger K.: Serbisches Rotes Kreuz und internationale Liebestätigkeit während der Balkankriege 1912/13. Zürich 1914. (41.507.)

Cenik oglasov v „Jutru“, veljaven do preklica.

43 petitnih vrst/III
Din 392.—

Inseratni davek Din 5.—

V sleherni kot

naše domovine, seže Vaš glas potom inserata v „Jutru“. Ni mesta, trga in vasi, kamor ne bi prihajalo v številnih izvodih „Jutro“. Neprecenljive vrednosti so zato „Jutrovi“ oglasi.

40 petitnih vrst/II
Din 200.—

Inseratni davek Din 5.—

Slika

iz življenja nemoder-
nega trgovca, ki ne
ve ceniti „Jutrovih“
oglasov.

20 petit vrst/III
Din 150.—

Inseratni davek
Din 3.—

Na potovanju

je „Jutro“ vsakomur
najboljši tovariš. V
vsakem osebnem
vozu najdete po več
izvodov „Jutra“, kar
dokazuje izredno pri-
jubljenost „Jutra“. Zato
inserirajo poznavalci
naših časopisnih raz-
mer edinole v „Jutru“.

Din 225.—

30 petitnih vrst/III

Ins. davek Din 5.—

20 petitnih vrst/I
Din 40.—

Inseratni davek
Din 1.—

10 petitnih vrst/II
Din 20.—

Inseratni davek
Din 1.—

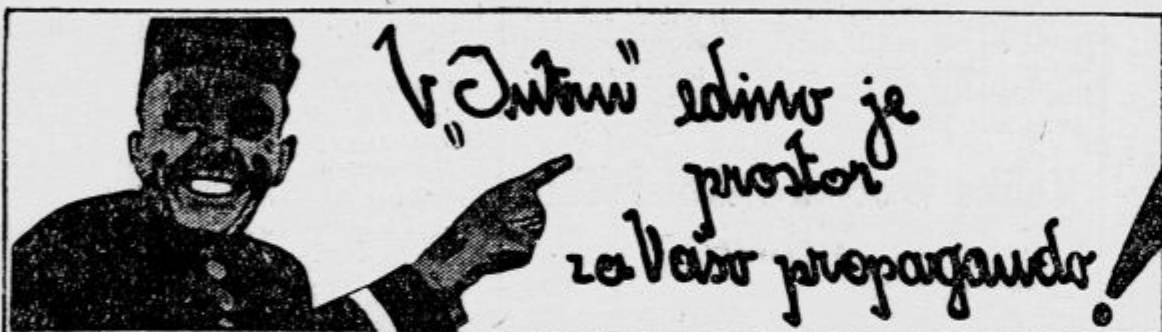
ORSEG

oglasa ni merodaj-
ni za uspeh. Važna je
sestava besedila za
oglas, ki naj prite-
gne čitateljevo oko.
Najvažnejše je pa to
da se mora oglas pri-
obiti vedno v naj-
bolj razširjenem listu.

V Sloveniji je to „Jutro“.

Hitite

po sročko k
čadružni hranilnici r. z. o. z.
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 19.
šte Vas sreča!

„Jutru“ edino je
prostor
za vašo propagando!

12 p. vrst/IV
Din 120.—

Inser. davek
Din 1.—

PRVO OPRAVILO PRI ZAJUTREKU JE ČITANJE „JUTRA“

Udobno čita vsako zanimivo novost. Tudi
inseratne strani „JUTRA“ se z velikim
zanimanjem pregleda, ker vzbujajo
zanimanje za nakup in prodajo, ki se
pojem čez dan vdejslvi. Zato spadajo Vaši oglasi v „JUTRO“

15 petitnih vrst/IV
Din 150.—

Inseratni davek Din 3.—

Čitateljice „Jutra“

so gotovo
najboljše od-
jemalke obla-
čitnih in dru-
gih življenj-
skih potreb-
ščin. Pova-
bite jih z
oglas v svojo
trgovino.

27 nat vrst/II
Din 135.—

Dav. Din 3.—

TISOČE
DRUŽIN
doživlja
najprijetnejše
urice, ko čita-
jo priljubljeno
„JUTRO“

Te družine lahko pridobite v krog svojih odjemal-
cev, če jih opozorite na svojo tv. z oglas v „JUTRU“—

Din 360.—

30 petitnih vrst/IV

Inseratni davek Din 5.—

USPEH in SREČA
TRGOVCA
sta združena
z „JUTROVIMI“
oglas

28 p. vrst/IV
Din 336.—

Inser. davek
Din 5.—

ZANIMANJE

za „Jutrove“ oglase je vsesplošno.
Dnevno prejema oglasni oddelek „Jutra“
pohvalna priznanja inserentov.

30 p. vrst/II

Davek Din 3.—

Iščemo nabavnih virov

za to in ono blago... Takih vprašani
prejemamo mnogo, a jih ne rešujemo,
ker je dolžnost vsakega podjetnika, ako
hoče ohraniti svoj obstoj, da inserira.

40 petitnih vrst/II
Din 200.—

Inseratni davek Din 5.—

10 petitnih vrst/I
Din 20.—

Inseratni davek
50 par

30 petitnih vrst/I
Din 60.—

Inseratni davek
Din 1.—

Jutrova dnevna tiraža presega skupno
naklado vseh ostalih slovenskih dnevnikov

15 petitnih vrst/X
Din 450.—

Inseratni davek Din 5.—

10 petitnih vrst/X
Din 250.—

Inseratni davek Din 5.—

„Edinstvo KDK je trdno kot granit“

Gdgovor Svetozarja Prbičevića na napade beograjskih hegemonistov in na njihove poskuse, da razcepijo KDK.

— Beograd, 5. julija. Radikalna »Samouprava« je objavila besen in ostuden napad na Svetozarja Prbičevića. (Članek je seveda ponatisnil tudi ljubljanski »Slovenec«. Op. ur.) V odgovor na ta članek je dal Prbičević včeraj novinarjem daljšo izjavo, v kateri pravi med drugim:

»Jasna je stvar, kakaj jim gre. Cilj teh napadov in kampanja je ta, da se me predstavljajo kot eksperta, ki je kriv, da se odnosi postružajo. Cilj teh napadov je nadalje ta, da se seje nezaupanje med Srbi in Hrvati preko, ki so združeni v KDK. Beograjski politiki so hoteli obdržati svoje dosedanje pozicije sile in oblasti, so krivi, da smo mi složni in da se ne koljemo ter da ne morejo na naš račun brezbržno vladati. Ti beograjski politiki so prejel javno govorilo in pisali: »Prbičević je slišan, on je velik nacionalist, mi bi radi šli z njim, toda obžalujemo, ker ne moremo. Ne moremo pa zato, ker je rdeč robc za Hrvate.« Sedaj pa sem jaz skupaj s svojimi prijatelji in Hrvati in ker smo z njimi v dvorci zajednici in ker vodimo skupno politiko, sem zopet jaz kriv, da ne morejo z nami in zopet vodijo kampanjo proti nam, nameto da bi bil Beograd srečen, ker so v sedanjem splošnem meteu vsi Srbi in Hrvati preko istega duha in iste politike. V tem članku se mi zamerja, ker sem sedaj skupaj s Stjepanom Radićem, čeprav smo se prej borili proti njemu. Res je, borili smo se, borili smo se za idejo in naša. Borili smo se za politične koncepcije. Ko pa smo videli, da naša borba služi hegemonizmu in da s svojo borbo samo uvrstujemo hegemonistični režim, ki izpodkopa same temelje države, smo si prožili roko za skupno politiko v interesu boljše bodočnosti celokupnega našega naroda. Današnji beograjski politiki pa bi radi videli, da se mi še dalje borimo in da zanje pobiramo kostanj iz ognja, da smo mi njihovi agenti in da s svojo medsebojno borbo uvrstujemo njihovo oblast.

Ko sva z Radićem uvidela, da brez naše zajednice ne moremo doseči enakosti in ravnopravnosti Hrvatov ter prečasnih Srbov v tej državi in da se z našo medsebojno borbo sistem neenakosti ali kakor bi dejal Ljuba Davidović, podrejenosti, samo uvrstjuje, smo se logično morali takoj najti skupaj za skupne velike cilje, za velike ideje, kakor sta enakost in enakopravnost.

»Samouprava« mi tudi zamerja, ker sem prišel govoriti, ko vsi ostali molče. G. Radić in jaz imava pač druge metode nego predstavniki današnjih srbijskih strank. Naša metoda je ta, da smo stopili v stik z narodom in da javno govorimo o svojih stališčih in zavzemamo svoje pozicije. Jaz sem govoril iz treh razlogov: 1. da so Hrvati na čistem, da so Srbi v prečasnih krajih v tem težkem položaju z njimi, 2.

da preprečimo mahinacije današnjih merodajnih činiteljev, ki so hoteli ustvariti srbsko fronto za uvrstitve svoje oblasti, in 3. da obvestimo javno mnenje o razmerah in razpoloženju duhov v onih krajih naše države, kjer je danes težnja položaja.

Namesto, da bi o tem stvarno razpravljali in da bi to resno ocenili, so se predstavniki vladajočih strank vrgli na malenkostne intrige in prozorne spletke, kakor dabi na Hrvatskem in v prečasnih krajih sploh mogli najti ljudi, ki bi jim hoteli nasesti v interesu Vukičevićeve hegemonistične beograjske politike ter cepiti edinstveno KDK. To naše edinstvo je sedaj trdnjeje kakor granit. Posvečeno je z žrtvami in izkušnjami ter je v interesu boljše bodočnosti našega naroda. Intriganti in špekulanti, ki se zaganjajo v to naše edinstvo, se bodo kmalu prepičali, da je njihov trud zaman. Najbližja prihodnost bo pokazala, da se mora vsakdo, ki se hoče pogajati s HSS, istočasno pogajati tudi s SDS in obratno. Mi nismo edini le na zunan, temveč tudi na znotraj.

Zamerjajo mi, da govorim o reviziji ustave. Revizija ustave pa je bila aktualna že davno pred tragedijo v Narodni skupščini. »Samouprava« je pozabila, da je dr. Milan Srđić februarja meseca polnil cel stolpce listov s svojimi argumenti za revizijo ustave. Razumljivo je, da je po tragediji v Narodni skupščini vprašanje revizije ustave postalo še bolj aktualno. »Samouprava« pozablja istočasno, da se je tudi zavzevala radikalne stranke, demokratska stranka, nedavno izjavila za revizijo ustave. V nekem listu se je nadalje omenilo, da smo bojkotirali cerkvo in vidovdanske proslave in se s tem pregrešili nad velikimi narodnimi svetinjami. Ni točno, da smo kar koli bojkotirali. Mi smo samo zastopali stališče, da v dnevi tako velike narodne nesreče niso bile primerne proslave in parade in da bi se moralo to odložiti na poznejši čas. Mi se čudimo, kako nam morejo podtikati, da smo proti spominski slavnosti Vidovega dneva in to ljudje, ki se opirajo na oblast V. Vukičevića, ki je svoječasno metal blato na svetli in veliki spomin carja Lazarja in na celo kosovsko epopejo z izjavo, da je dr. Korošec pametnejši od carja Lazarja, ker je zemeljsko carstvo postavil pred nebesko. Ako bi jaz in Stepan Radić izjavila nekaj sličnega, bi nas v Beogradu proglasili za narodna izdajalca. Naj se gospodje ne varajo. Mi vidimo, da vodijo kampanjo in ustvarjajo ožračje, iz katerega lahko vzraste še večja nesreča. Toda jaz in moji prijatelji se ne bomo preplašili in ne bomo niti za trenutek kolebali.

Klerikalna podivjanost

Včerajšnji »Slovenec« poroča, da so Srbi že na usodni dan umora v Narodni skupščini in potem vsak dan znova plakali nad žrtvami in z ogorčenjem in studom obsajali zločin, proseč in roče, naj bi krivavo dejanje ne zasedalo sovraštva med brati. Obenem pa se hudeje, da je naša javnost odločno obsajala pisanje klerikalnih listov na Slovenskem, ki so pač hinavsko obsajali zločin, niso pa imeli niti besedice obžalovanja za žrtve zločinca, ki je izšel iz srede vladne večine in je bil tovariš naših klerikalnih poslancev.

Iz pisave klerikalnih listov je odmevala edino žalost in razočaranje, da smrtonosni strel niso pogodili in podrl za večne čase obeh voditeljev KDK, poslancev Radića in Prbičevića. Zdej se Koroščevo glasilo čudi, kako da je to ostudno pisanje moralo naleteti na tako ogorčenje in skuša dokazati, da umor odobravalnega razpoloženja v klerikalnih vrstah ni bilo.

Z vseh strani pa nam dohajajo poročila, da so pristali dr. Korošča z veseljem sprejeli vest o usodopolnih dogodkih in skupščini in da so storiili vse, da bi naše ljudstvo ne bilo dalo niti najmanjšega izraza ogorčenju nad umorom in sočustvovanju z žrtvami.

V Krškem je mestni premoženjski odbor razobesil s svoje hiše št. 24 žolno zastavo. Prišel pa je neki klerikalni občinski mogotec in ukazal zastavo odstraniti. Odbor razobesil s svoje hiše št. 24 žolno zastavo in zaklenil dohod k njej. Razburjeni klerikalec je takoj tekel k orožništvu, na sresko poglavarstvo in celo na sodišče po pomoč, toda je povsod dobil zaslužen odgovor.

Iz Ljubne zopet poročajo, da so somišljeniki KDK izobesili črne zastave. Pri seji občinskega odbora je eden izmed njih predlagal izjavo sožalja, pa je njegov predlog klerikalna večina odklonila. Ko je isti naš somišljenik naprosil župnika, da bi dovolil zvonjenje po ubitem Pavlu Radiću in dr. Basariću, je vrli duhovnik odklonil zvonjenje, češ za tiste pretepače doli že ne bo zvonili. Ko so mu ponujali, da takoj plačajo zvonjenje, je dejal: »Nič ne pomagaj, niso naši!«

V St. Janžu se je zgodilo isto, samo da župnik ni hotel niti prevzeti naročene maše za pokojna poslance. Izgovarjal se je na vse mogoče načine, češ da mora zaradi zvonjenja pisati škofu, maše pa ne more opraviti, ker so vsi dnevi že oddani, dasi se navadno redno preloži navadna maša, ako kdo naroči radi pogreba črno mašo. Trikrat so se obračali farani na župnika radi maše, pa je vedno ostal nepopustljiv. Rekel je celo, da ne more služiti službe božje, ker gre za političen umor, kakor da bi pokojnika bila pri tem kaj kriva. Neki somišljenik KDK se je skliceval na preceđenec slučaje, ko so se v drugih krajih Slovenije že brale maše za oba poslance, toda božji namestniki je na vse to trdil svoje, da mora vprašati škofa.

Ni čuda, da nam iz iste župnije poročajo o treh klerikalnih kmetih, ki so na vsa usta odobraval zločin, ako celo označevalec vere in ljubezni vrši svoje sovraštvo preko groba.

Ubila poslance sta bila katoličana, toda »maša«, t. j. klerikalca nista bila, zato jima ne gre nikaka čast, ki se daje navadno pokojnikom! Ali ni to višek surovosti?

Italijanska propaganda pri nas in v inozemstvu

Otroci iz Madžarske in Jugoslavije v italijanskih kopalnicah.

V Trstu, v začetku julija. Fašizem se je letos s prav posebno vno mrgel na propagando v inozemstvu, predvsem na Madžarskem, kjer uživa fašistične ustanove vse mogoče povlastice s strani madžarskih državnih oblasti in vseh tistih krogov, ki vidijo v zvezi s fašistično Italijo jamstvo za gotovo uresničeno madžarski težnji po porušitvi sedanjih madžarskih meja in vzpostavitvi neokrnjene nekdanje veličine ozemlja krone sv. Stefana. V Jugoslaviji fašistične organizacije formalno ne obstoje, toda dejanski pa vendarle, skrivajče se pod krinko raznih nedolžnih nepolitičnih društev in udruženj ter prosvetnih in zabavnih ustanov, katere se vse nahajajo pod vrhovnim nadzorstvom generalnega tajništva za fašije v inozemstvu.

To generalno tajništvo je letos začelo prav posebno pozornost posvečati italijanski mladini v inozemstvu, a obenem z njo tudi oni drugonarodni mladini, katero je znalo privabiti v svoj delokrog, da bi potem nje širilo fašistične ideje o veličini fašistične Italije in njenih težnjah med tujim svetom. Italijanska vlada je skoraj na vseh sedežih svojih diplomatskih zastopstev ustanovila svoje italijanske šole, v katere poleg otrok svojih državljanov vabi tudi neitalijanske otroke, ki jim potem naklanja kar največje ugodnosti in udobnosti, samo da jih stalno privleče na te svoje ustanove, kjer jih da vzgajati v svojem duhu. Letos so vsem mogočim darilom, ko so jih bili deležni gojenci takih italijanskih šol tekom šolskega leta, dodali še izlete v Italijo, počitniške kolonije v Italiji, pogostevanja in razveseljevanja, vse na italijanske državne stroške in stroške velikih italijanskih mestnih občin, kamor prihajajo taki propagandistični izletniki.

Posebno skrb je v tem pogledu generalno tajništvo za fašije v inozemstvu posvetilo italijanskemu šolstvu v Budimpešti. Po njegovem prizadevanju je italijanska vlada povabila 130 otrok, od katerih jih je samo 21 Italijanov, vsi ostali pa so Madžari, vzeti iz osmih srednješolskih zavodov, na katerih je italijanska obvezen učni predmet, da prežive počitnice v Italiji.

In s kakimi svečanostmi so sprejemali te madžarske izletnike vspovsod po Italiji! V Trstu je bilo ob njihovem prihodu vse pokoncu, kar je fašističnega, od fašja samega pa vse do najvišjih predstavnikov državnih oblasti. Povsod govorijo, s katerimi se je proslavljalo italijansko-madžarsko bratstvo, ki mora prinesiti tako krivično okrnjeno Madžarski njene neizpodbitne pravice, in poudarjalo, da je bila Italija prva in edina, ki je nudila Madžarski svojo roko v pomoč. Eno je bilo tudi v Benetkah, kjer je zastopnik tamošnje provincialne fašistične federacije poudarjal, kako upravičen je madžarski odpor proti krivici, ki se godi Madžarski in kako zato tujec na vsak korak sliši v Madžarski izrek: »Nem, nem soha! (Ne, nikdar!)«. In madžarski izletniki so na te besede z nepomislno navdušenjem ponavljali ta vzkič.

Taki pozdravi in nagovori so sledili vspovsod, kamor so dospeli izletniki na svojem potovanju v Genovo in na zapadno italijansko rivijero, kjer prežive počitnice v duhu italijansko-madžarskega bratstva.

Če pa se je fašizem s tako vno mrgel na propagandiranje svojih idej na Madžarskem, je pač umljivo, da je bila njegova vnaša znatno večja tam, kjer gre za njegove neposredne interese, namreč pri nas, v Jugoslaviji, v naši Dalmaciji, na našem jadranskem otočju.

Kakor že rečeno, na našem ozemlju formalno ne obstoje fašistične organizacije,

toda dejanski pa vendarle. In take dejanske fašistične organizacije so predvsem italijanske šole na naših tleh. Pri nas ni organizacije fašističnih »balilovcev«, v fašističnem kroju, toda vsi otroci, ki zahajajo v te šole, so dejanski »balilovci«, se vzgajajo po »balilovski« in se tudi, kakor hitro zapuste naše ozemlje, javno proglašajo za »balilovce«. Generalno tajništvo za fašije v inozemstvu pa je poskrbelo letos, da bodu tudi ti »neodrešeni balilovci« preživeli počitnice v »narodu« matere Italije.

V soboto je s parnikom »Barletta« pristalo v Trstu 110 dalmatinskih »balilovcev« iz Splita in Šibenika. Med potoma so jih navdušeno pozdravili »že odrešeni bratje dalmatinskega Zadra«, kakor poroča tržaški »Popolo«, a v Trstu, »zgodovinski prestolnici vseh jadranskih Italijanov«, je bil sprejem teh »bodočih čuvarjev velike dedščine ins vetega poslanstva« naravnost veličanstven. Sprejel jih je generalni tajnik »Legge Nazionale«, kavarna »Speccchi« jih je počastila z zajtrkom, restavracija »Bonavia« z obedom, Cosulich pa jim je dal na razpolago izseljeniški hotel. Pozdravil jih je provincialni tajnik inž. Cobolli. Izletniki so položili v Oberdankovi celici venec z napisom: »Dalmatinski balilovci Viljemu Oberdanku«. Pogostili so jih še tu in tam in na Velikem trgu jim je množica prirejala ovacije z vzkiči: »Živela italijanska Dalmacija!« Zvečer so se odpeljali v Benetke, kjer so se ponovile tržaške manifestacije, kakor so se ponavljale na vsem njihovem potovanju v Piemont, kjer prežive počitnice.

Dalmatinskimi balilovci« bodo sledili »balilovci« iz Krka, ki se 3. t. m. vkrcajo v Reki in prispejo 4. t. m. v Benetke. Bo jih 80.

Generalno tajništvo za fašije v inozemstvu je torej storilo tudi pri nas svojo dolžnost: fašistična propaganda gre tudi pri nas bobnotno v cvet!

Vtisi iz Romunije

Pri voditeljih romunske opozicije

(Manlu, Mihalake, Madgearu.)

Kot udeleženec letnega občnega zbora »Novinarske Male antante«, ki se je letos vršila istočasno s konferenco zunanjih ministrov Jugoslavije, Češkoslovaške in Romunije v Bukarestu, sem smatral za svoje novinarsko dolžnost, da ne odidem prej iz gostoljubne, lepe romunske prestolnice, dokler se razen z uradnimi vladnimi krogi ne seznanim tudi z vodilnimi osebnostmi romunske opozicije, ki ji je dodeljena tako velika in važna vloga v javnem življenju sosedne prijateljske in zavezniške kraljevine.

Na banketu, ki so ga priredili romunski novinarji na čast svojim kolegom iz Jugoslavije in Češkoslovaške, mi je bil slučajno nakazan prostor zraven predstavnika narodno-kmečke stranke, poslanca Mihalakeja, ki deluje tudi kot novinar pri »nacionalno-caranističnem« časopisu. Mihalake je kmet in hodi obdeluje po seljaško v belih bregelah, s plateno, po rusko prepasano srajco. Le kloboč, suknič in čevlje mu je dalo mesto. Izobrazbo, in to precej visoko, si je priboril sam. Govori dobro nemško in tudi nekaj malega francosko. Dela vtis rednega, romunskemu kmečkemu narodu iskreno vdanega politika in ljudskega tribuna. Mihalake je voditelj romunskih kmetov v starih krajih kraljevine in je bil pred združenjem s sedmograško narodno romunsko stranko predsednik »caranistične« (kmečke) stranke. Kakor cela stranka je seveda tudi on v prvi vrsti odločen, neizprosen nasprotnik sedanje liberalne vlade gospoda Vintila Bratianu, ki jo dolži ustvolomstva, korupcije, nasilnega centralističnega izrabljanja in vseh težav in nesreč Romunije. Kakor vsi opozicijski novinarji se tudi on ni hotel udeležiti nobene oficijelne prireditve ob priliki konference Male antante. Iz razgovora z g. Mihalakejem pa sem dobil popolno prepričanje, da ni romunska kmečka opozicija nič manjša pristašica Male antante kakor sedanja vlada.

G. podpredsednik je bil prijazen, da se je odpeljal z menoj in še z enim tovarišem k predsedniku »narodno-kmečke stranke« g. Juliju Maniu, ki me je, uvedene ga po tako odlični osebnosti svoje stranke, prav ljubeznivo sprejel. Na vsa vprašanja, ki sem mu jih zastavil, je odgovarjal izčrpno in jasno. Mani je govoril, naravnost lakoničen je postal šele kasneje, ko so ga začeli izpraševati trije, medtem prispeli beograjski in češkoslovaški novinarji, ki jih je pripeljal poslanec Virgil Madgearu.

G. Maniu govori izvrstno nemški, slabše francoski. Po poklicu je odvetnik v Blaju na Sedmograškem. Pred vojno je bil poslanec v budimpeštanskem parlamentu in pozna osebno dobro našega Prbičevića in Radića. Med vojno je bil tri in pol leta na fronti, kjer je spoznal tudi naše slovenske kraje. Ob pretratu je bil predsednik narodne vlade v Transilvaniji in do 1. decembra 1918. tudi njen zunanji minister. Sedmograška vlada, kateri je predsedoval do 1. aprila 1920, je imela z bukreško vlado po ujedinenju, proklamiranem v Albi Juliji, skupno samo vojaštvo in zunanjo politiko, v vseh drugih zadevah je bila avtonomna. Šele ustavodajna skupščina je dokončala ujedinenje.

G. Maniu mi je razložil postanek in ustroj narodno-kmečke stranke, ki je produkt združenja demokratske stranke Take Joneasa s caranisti in z romunsko narodno stranko v Transilvaniji, obstoječo že od 1. 1848. G. Maniu je jako samozavesten, Prepričan je, da bi pri svobodnih volitvah dobila njegova stranka ogromno večino. Prav tako je gotovo, da bo v kratkem na ministrski predsednik Romunije, kakor je to zahteval kongres v Albi Juliji. Na vprašanje, kakšno zunanjo politiko bi vodila njegova vlada, mi je g. Maniu doslovno izjavil: »Romunska zunanja politika se

ne bi izpremenila, vsaj njen temelj in smernice ne. Mi smo pristaši Male antante, ki jo smatramo za naravno, joščno in organično. Veseli me, da je zavezala Mala antanta energično stališče napram Madžarski. Naša stranka bo sodelovala z Malo antanto resno, trdno in zvesto. Upamo, da se bo iz malega sporazuma razvil veliki sporazum. Romunska zunanja politika je stabilna. Ko pride naša stranka na vlado, bomo skušali stopiti v še ožjo politično zvezo s Poljsko in iskali bomo način sodelovanja narodov v Podunavju. Ne prikrivamo si težav, ki jih bomo imeli z Madžari.

Po končanem razgovoru me je gospod predsednik ljubeznivo spremljal na ulico in me naprosil, naj sporočim njegove pozdrave gg. Prbičeviću in Radiću, kateremu želi čim hitreje in popolneje ozdravljenje.

Sokol

Sokolsko društvo v Metliki je priredilo zadnjo nedeljo zvečer na letnem svojem telovadišču akademijo, ki je moralno in materialno vrlo uspešno ob prisotnosti mnogobrojne občinstva. Nastopili so vsi oddelki: oboja deca in naraščaj, članice in člani, vseh telovadečih oseb 94. To je dokaz, da more sokolsko društvo tudi v manjšem kraju vršiti pravo svojo nalogo, ako je njega vodstvo v dobrih in požrtvovalnih rokah in ako preveča društvo zdrav duh hotenja in volje po napredku. Spored se je razvijal naglo. Vsi nastopi so bili samozavestni, točni in precizni, kakor morejo biti samo ob dobri pripravljenosti. Oboja deca (20) je nastopila v ljubkih skupinskih vajah, ženski naraščaj (12) je brezhibno izvajal lepe vaje sestre načelnice, dečki (12) so se prav živahno razgibali v primernih igrah, moški naraščaj (6) pa je z izdatnimi prostimi vajami zaključil prvi del sporeda. V drugem delu je nastopilo članstvo, in sicer najprej članice (9) s snežnimi kepami prav dobro, potem vrsta članov (6) na drugo. Videli smo zdrava, krepka telesa, ki jih pravilno vzgaja telovadnica, a nekatere vaje so bile pretežke. Dvajsetorica članic je izvedla v lepi skladnosti posebne proste vaje sestre načelnice, člani (9) pa so telovadni spored završili z odlično izvedenimi skupinskimi vajami. Končno so se vse kategorije razvrstile v alegorično skupino, iznad katere se je na ščitu dvignila Jugoslavija, kažoč z mečem na neodrešeno zemljo. Zmiselnost in silovitost skupine je povečala žarka razsvetljava. Vse telovadne točke je spretno spremljala z igro na klavirju sestra Muchova, vmesno godbo pa je oskrbelo lepo izvežbana domača glasba pod dobrim vodstvom brata Drobniča. Čestitamo društvu na splošnem uspehu, prepričani, da stoji pred njim pod takim tehničnim vodstvom daljša pot smotrenega dela in stalnega napredovanja.

Izbirna telovadna tekma za Olimpijado v Amsterdamu. V soboto, 7. julija in v nedeljo 8. julija se bo na letnem telovadišču ljubljanskega Sokola v Tivoliju vršila izbirna tekma za vrsto jugoslovenskega Sokolstva pri telovadnih tekmah v Amsterdamu. V soboto se prične tekma ob 17. popoldne in bo obsegala kroge, konja in predpisani skok; v nedeljo pa ob 9. dopoldne in bo obsegala drog, bradljo, poljubni skok in prvi del prostih vaj. Tekma v prostih vajah bo v telovadnici v Narodnem domu. Tekmuje 14 telovadcev. Vstopnina vsakokrat po Din 5.

Dopisi

SLOVENSKA BISTRICA. V nedeljo 1. t. m. je napravil pevski zbor Čitalnice v Poljčanah izlet v Gor. Slovensko Bistrico, kjer je presenetil poslušalce s prav lepo ubranim petjem in to tem bolj, ker sestavljal zbor večinoma kmečki fantje in delavci.

SMARTNO OB PAKI. Pevsko društvo Smartno ob Paki je vprizorilo 29. VI. v dvorani gosp. Petriča opero »Mlada Breda« z zelo lepim uspehom. Vsi igralci in igralko so prednašali svoje vloge dovršeno, pred vsem pa sta briljirala gosp. Franjo Pirošek v vlogi Hamedu in ga. Ljilka Klančnikova v vlogi mlade Brede. Tudi Kasandra (g. Piano) je kreirala svojo vlogo naravnost izbornu. Marljivim igralcem, zlasti režiserju F. Klančniku kakor tudi pevovodju F. Klančniku ml., vsa čast in priznanje za njihov trud! Ker je bila ta prireditev v Smartnem prva te vrste, želimo, da bi nas zopet kaj kmalu presenetili s slično prireditvijo! 1244

D. M. v Polju. Otvoritev letnega telovadišča Sokola se bo vršila v nedeljo 8. t. m. ob 15.30. Otvoritev je združena z domačim letnim nastopom, po nastopu velika narodna veselica s plesom. Za dobra jedila in pijačo bo skrbel dobro znani vinski trgovec br. Grad iz Zg. Kašlja, za poskočnice pa br. godba Sokola I. iz Ljubljane. Prometne zveze na vse kraje zelo ugodne. Prireditelj v nedeljo vsi v Polje, da se navzpete vseh zemeljskih dobrot in podprete Sokola Polje v materijelnem in duševnem oziru! — Zdravo. 1242

POLJČANE. Narod. glasb. društvo »Zvon« je na predvečer praznika Petra in Pavla zapelo podobenko svojemu ustanovniku in častnemu članu g. Petru Magerlu na Viltušu pri Selnici. Graščak-jubilant je s solzami v očeh sprejel čestitke in častno diplomu ter ob tej priliki daroval društvu 2000 Din, za katere mu izreka odbor prisrčno zahvalo. Jubilantu na mnoga leta! 1243

POLZELA. Dne 29. junija se je vršil v Cimpermanovi dvorani občni zbor podružnice Jugoslovanske matice za okoliš Braslovce-Paka-Polzele in Gomilsko, in sicer ob zadovoljivi udeležbi. Došla pa je le bolj inteligencija, dočim je bil kmečki živelj pičlo zastopan, kar je vsekakor obžalovanja vredno. Polzeški diletantje so pod vodstvom g. Turnška najprej vprizorili v prid Jugoslovanski Matici veseloigro v 5 dejanjih »Matiček se ženi; povzročila je med občinstvom obilo smeha in zabave. Polzeški tamburaši so med presledki svirali jako spretno ter nas tako kratkočasili. Gmotni uspeh te gledališke predstave je bil prav zadovoljiv. Po izkrozu je imel podružnični predsednik g. Ivan Zorler iz Gomilske daljši govor, v katerem se je iskreno zahvalil diletantom in tamburašem za njihovo požrtvovalnost ter se potem spomnil zaslužnih bratov onstran granic. Izrekel je končno željo, naj bi se v vsakem kraju vprizorila letno vsaj ena gledališka predstava v korist Jugoslovanske Matici. Predsednikov govor je pozdravilo občinstvo z burnim ploskanjem. Potem je podal taj-

nško poročilo g. Karel Vranec iz Braslovca. Ugotovil je, da je število podružničnih članov v letu 1927 precej naraslo. Vrlo dobro je med drugim potekala nabiralna akcija. Mnogo zaslug imajo v tem pogledu ga. Paurova v Braslovcah, gđc. Rajnikova na Polzezi, župnik Presker, gđc. Pianaova na Paki in učiteljstvo na Gomilskem. Blagajniško poročilo je podal g. Tiršak, veletrgovec na Polzezi. Ugotovil je, da so se dohodki v primeri z letom 1926 podvojili. Tako je mogla poslati podružnica centralnemu odboru J. M. v Ljubljani za leto 1927 5125 Din. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor, ki se je še pomnožil z nekaterimi agilnimi člani iz okoliških krajev.

Naši onstran granic

— Slovenske knjige v političkih in orožniških pečeh. Pri hišnih preiskavah policaji ali orožniki kar zagrabijo knjige in jih odnesejo. Ne vrnejo jih nikdar več. Knjige raztrgajo in jih mečejo v peči. Kjer se jih nabere prav veliko, jih tudi prodajo trgovcem kot zaviljani papir. Plenijo vse vprek, kar jim pride pod roko, tudi slovnice in molitvenike, učiteljska Vizezlo v Ajdovščini se je spravila celo na katekize me. V žrtvi knjig se odlikuje zlasti idrijska škola policijske oblasti. V zaplemih pripada rekord mladinski knjigi »Prvi koraki«. Polno ovadov je bilo zaradi »Prvih korakov« na sodnih pa so se vse razblinile, ker je bila knjiga od politične oblasti dovoljena. Zaplenjenih knjig pa ne vrnejo. Tudi »Korakov« so precej odnesli. V kulturni Italiji tako nekulturno delo! Siguren znak, da hiti Italija z vrha kulture nazvodo.

— Prokuratorski izpit je napravil gospod dr. Josip Gruđen, odvetniški koncipijent v Gorici.

— Na svobodo je puščen urednik »Istarske Rijet« Ivan Mihovilovič. V zaporu je dobil obvestilo, da ga je kvestura prišla zaradi protinacionalne propagande in protitalijanskega čustvovanja in da je predlagala zanj konfinciacijo. V Trstu je imela 25. pr. m. komisija za konfinciacijo sejo, v kateri se je sklenilo, da se Mihovilovič ne konfinira. Po 12 dneh zapora so ga izpustili.

— Vrhpolje pri Vipavi zapustil v kratkem bivši zaslužni župan Ivan Lavrenčič. Prodaj je že skoro vse svoje obsežno possestvo, in sicer samim domačinom.

— »Dezerters«. Neki jugoslovanski državni uradnik, rojen na Primorskem, je hotel na grob svoje pred kratkim umrle matere. Prišel je domov in z očetom stopila na pokopališče. Ponudil se je dalj časa ob grobu svoje drage matere. Ko sta šla proti domu, ju je ustavil orožnik in zahteval od uradnika potni list in druge dokumente, potem mu je očital, da je dezerters, da se je odtelgnil vojaški službi v Italiji in da mora zaradi tega priti pred vojaško oblast. Zaman je bilo vse dokazovanje, da je jugoslovanski državljan in da je vojaško dolžnost že opravil v Jugoslaviji. Hotel ga je aretirati. Bilo je zvečer. Končno je orožnik na prošnjo očeta dovolil, da je šel sin z njim domov, z opozorilo, da se ne sme nikamor zganiti iz hiše. Drugi dan ga je hotel odpeljati v mesto v roke oblasti. Uradnik pa je pogrčel, ne da bi vedeli domači, izginil in je dolgi, nevarni ovinkih se mu je posrečilo, da je prišel srečno čez mejo... Nevarna je pot v Italijo in dobro naj vsakdo premisli, preden jo nastopi.

— Ne kruha, ampak svinca slovenskim delavcem. Zadnje čase kar odkrito čuvažajo fašisti italijanske delavce in delodajalce proti slovenskemu domačemu delavcu. Listi čič, katere razdeljujejo na tisoče med delavce, se glase takole: »Operai! I nostri fratelli Italiani in Jugoslavia soffrono la fame nel mentre i «Kriki» in Italia mangiano il nostro pane. Cio deve cessare. A voi il giudizio sul da farsi. L'Italia agli Italiani. Viva il fascismo.« (Delavci! Naši bratje Italijani v Jugoslaviji trpe lakoto, »Kriki« v Italiji pa jedo naš kruh. To mora nehati. Sodite vi sami, kaj vam je storiti. Italija — Italijanom! Zivijo fašizem!) »Mentre nostri fratelli sono disoccupati, nostri nemici jugoslavi mangiano pane italiano e tradiscono l'ospitalità italiana! Non diamo pane ma piombo ai traditori. Viva l'Esercito, Viva la Milizia.« (Naši bratje so brezposelni, naši jugoslovanski sovražniki pa jedo naš italijanski kruh in izdajajo italijansko gostoljubje. Ne kruha, pač pa svinca izdajalcem. Živela vojska, živela milicija).

— Na diake, ki študirajo v Jugoslaviji, bruhajo fašistični listi zopet ogenj in žveplo sedaj, ko so se vrnili domov. Posebno besen je pulski dnevnik »Azione...« »Ti dijadi ob zadnjih protitalijanskih demonstracijah niso šli v cerkev molit... Njihovi starši živijo od italijanskega kruha. Ako se ne motimo, se je vojna končala z zmago našega orožja. Sedaj moramo doseči zmago popolne nacionalizacije. Ti dijadi razkazujejo sedaj med nami svojo izobrazbo, slovensko seveda, in pripovedujejo o čudežih, ki so jih videli in morda tudi delali za sveto Jugoslavijo. Pozor, tovariši, stari in mladi in vsi, ki nosite črne srajce! Opozarjajte pristojne oblasti, da naj nadzorujejo te naraščajoče učenjake, ki zavračajo našo kulturo, biti moramo na straži in paziti! Ti propovedniki bodo našli godna tla za svojo propagando med nevednim ljudstvom. Glejmo na nje in ovačajmo jih!... Tako je napovedal pulski listič odkrito, kaj čaka prizadete dijake v sedanjih počitnicah.

— Občina Šmarjeta v Rožu na Koroskem je imela imenitnega župana. Ko je po zadnjih volitvah prevzel upravo občine novi občinski odbor, kateremu načeluje pošten domačin, se je izvršila revizija prejšnjega županskega poslovanja. Dognalo se je, da je bila občina oškodovana za 8319 šilingov. Prejšnji nemškutarski župan, eksponent Landbunda, je ponarejal denarne nakaznice, delal napačne vpise v knjigah, števili sprejeti zneski niso bili vpisani. Občina se je sedaj vknjižila za omenjeni znesek na posostvo prejšnjega župana in sodišče je zaselo vse njegovo premočino imetje. Zopet dokaz, kako zavaja nemškutarsko ljudu na kriva pota!

— S Koroškega. Za nadučitelja v Šmarjeti v Rožu je imenovan učitelj Fran Starčnik iz Podljubelja. Na kandidatih listi je bil na prvem mestu domačin Miha Herzel, ki je sposoben in ugleden učitelj. Ali želni šolski svet se ni oziral nanj, marveč je imenoval na nadučiteljsko mesto človeka, ki služi zvesto sistemu potujčevanja slovenskih otrok v ljudski šoli. To je nov znak, da nemški oblastniki v Celovcu sploh ne mislijo na to, da bi rešili naše šolsko vprašanje v spravilnem smislu. — Na

Cenik smrtnim oznanilom.

Da bodo naši naročniki čitatelji in prijatelji poučeni o cenah smrtnim oznanilom in zahvalam, priobčujemo, nekoliko vzorcev v raznih velikostih. V vsakem vzorcu je navedena cena. Prosimo vse cenjene čitatelje, da z zanimanjem pregledajo ta cenik, da bodo v dani priliki o cenah poučeni.

OGLASNI ODDELEK „JUTRA“.

S potrjim srcem javljam vsem znancem tužno vest, da je Vsemogočni poklical našega preljubljenega soproga, sina, brata, svaaka in zeta, gospoda

Jerneja Zeleznika

premikača drž. železnice

po dolgi, mučni bolezni, previdenega s tolažili sv. vere, dne 2. maja ob 1/2 na 2. v boljšo bodočnost.

Pogreb blagega pokojnika bo v četrtek, dne 4. maja t. l. ob 17. uri iz hiše žalosti, Koroška cesta 3, na mestno pokopališče na Pobrežje.

Sv. maša za dušnico bo darovana dne 5. maja 1927 ob 7. uri v stolni cerkvi.

V MARIBORU, 2. maja 1927.

Din 153 Anica Zeleznik, soproga. In ostali sorodniki.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša srčno ljubljenka, dobra soproga, mati, sestra in teta, gospa

Rezika Matjašič

trgovka z mešanim blagom

v petek, dne 18. t. m. po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 12. maja t. l. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Rimska cesta 20 na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 12. maja 1927.

Din 191— Globoko žalujejo ostali.

V globoki žalosti naznanjamo, da nam je danes zjutraj po kratki bolezni umrl predragi brat in stric oziroma svak, gospod

Anton Podkraišek

poštar in hišni posestnik

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v ponedeljek dne 8. t. m. ob 2 uri popoldne izpred hiše žalosti Tavčarjeva ulica št. 8, na pokopališče k Sv. Križu.

Blagemu pokojniku bomo ohranili tople spomin!

Ljubljana, dne 6. maja 1925.

Rodbine Podkrajšek, Košir, Klemenc.

Din 365—.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš srčno ljubljeni, nepozabni oče, gospod

Ivan Malič

gostilničar in mesar

danes, v sredo, dne 1. aprila 1926 zjutraj v 50. letu starosti po kratkem in težkem trpljenju preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo v petek dne 3. aprila 1926 ob 4. uri popoldne na pokopališče v Prevaljah.

Prevalje, dne 1. aprila 1926.

Din 605—.

Žalujejo ostali.

sokolsko društvo v Miru
avijska, da je umrl n. ego
član

Ivan Fajdiga

Pogreb se bo vršil jutro
dne 12. aprila.

Odbor.

20 petih vrst 1

Din 40—.

Inseratni davek

Din 1—.

Potrji globoke žalosti naznanjamo
tužno vest, da je najina srčno ljubljena hčerka

Mimi Mejač

dne 9. junija 1926 ob 2 uri popoldne
dne 9. junija 1928 ob 2. uri popoldne
mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v sredo, dne 10. junija 1928, iz bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 9. junija 1928

Ana in Ivan Mejač

Din 100—.

Prvo ljubljansko gasilno in reševalno društvo javlja tužno vest, da ga je danes za vedno zapustil njegov nepozabni član, tovariš

Ivan Bitenc

Pogreb dragega nam pokojnika se bo vršil v soboto, dne 6. maja t. l. ob pol 4. popoldne.

Njegov spomin bo neprestano bdel med nami in nas bodril k nadaljnjemu gasilskemu delovanju.

Ljubljana, dne 5. maja 1926.

Prostovoljno gas. in reš. društvo.

Din 180—.

„Posojilnica in hranilnica“ v Mariboru naznanja, da je umrl nje dolgoletni odbornik in mnogozaslužni predsednik, gospod

Jernej Zemljič

posestnik in trgovec v Mariboru itd.

Pogreb zasluženega pokojnika se bo vršil v torek, dne 3. t. m. ob 15. uri izpred hiše žalosti, Vrtna ulica števil. 13.

V Mariboru, dne 3. maja 1927.

1/2 strani Din 3.205—.

Polovica tega vzorca to
je 1/4 strani stane
Din 1.605—.

Odbor.

Naročila in ure dopisa
tičote se nalič oglašev
je poslati na Oglasi od
delek Jutra, Ljubljana.
Priloga št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v poročevalne in social
ne namene občinstva, vrata bresda 50 par. Naj-
manjši znesek Din 5. Priloga za šifro Din 5.

Mali oglasi

Uje pristojbina je uparila
ti obsema s naročilom, ar-
ce n oglašev se probajo
čkovno račun paita bra
nitica ljubljana, št. 1852

Ženske, dopisovane in oglašev broukega ali
reklarnega vrata: vrata bresda Din 5. Naj-
manjši znesek Din 10. Priloga za šifro Din 5.

Službe dobi

Kroj pomočnika
dobi o iznajemne sprejme
Ivan Gorjup, Vič 71. 22580

Gospodično
s boljšo izobrazbo, 18 let
dve majhnima dekli-
cama. Ponudbe na podru-
žnico Jutra v Mariboru
pod šifro Jutra. 22493

Tesače
za trane sprejme v trajno
delo takoj isena trgovina
v Bratu, Ljubljana, Sv.
Petra cesta 2. 22504

Trg. pomočnik
vešč. manufakturne stroke,
se sprejme takoj. Ponudbe
s naročbo plače in dorede
nlega službovanja na poštni
predal 25, Kranj. 22516

Natakarico
s primerno kaveljico 18 let
za prometno gostilno. Po-
nudbe na oglaševalni oddelk
Jutra pod Jutra. 22520

Dekle
mlado in pošteno, večje ne-
koliko gospodskih del
sprejme boljša družina
z redno plačilo. Ponudbe na
oglaševalni oddelk Jutra
pod šifro Jutra. 22528

Gospodinjlo
dobro in pridno, ki samo-
stojno gospoduje, za dve
osebi, isem za na veliko
poslovno. V postev pride
bolj neodvisna dama. Po-
nudbe na oglaševalni oddelk
Jutra pod Jutra. 22532

Poljski čuvaj
zdrav in zanesljiv, po mož-
nosti vstopke same, dobi
službo. Ponudbe na oglaš-
evalni oddelk Jutra pod
šifro Jutra. 22533

Kuharico
vajejo gospodinjstva, sprej-
mem. Ponudbe s prijavljeno
na podružnico Jutra v
Celju. 22547

Kletarja
prvotnega isem za takoj-
šnji nastop veljavno
vinom v Ljubljani. Proše-
le mora dokazati, da je
dovolj kletarsko znanje in
tudi je dalje časa praktič-
no izvrševal kletarstvo, ra-
zume se mora tudi na
razna vina. Večje družin-
sko stanovanje pri vrtni
razporeditvi. Ponudbe na
oglaševalni oddelk Jutra
pod šifro Jutra. 22518

Šivilje za pletenle
sprejemam. Naslov v oglaš-
evalni oddelk Jutra. 22531

Kroj. pomočnika
sprejme takoj za veliko de-
lo. Ludvik Wolhina, Vegova
ulica 8. 22580

Mizar. pomočnika
in 2 vajenca
sprejme takoj Alojzij
Andon, Ljubljana, Sola-
ska steza 2. 22627

Učena
sprejme v manufakturno tr-
govino tridna Ivan Crikli
v Ptaju. 22607

Mesarskega vajenca
možnega in isem pošteno
sprejme Verdir Janec, me-
sar in prekajevalec, Tržič,
Gorenjsko. 22427

Krepkega učenca
za kovaški obrt sprejmem
takoj. Naslov v oglaševalni
oddelk Jutra. 22589

Krajevne zastopnike
sprejemam, isem za Slove-
nijo. Pri sposobnosti fikani
in tekoči visoki prejemki.
Ponudbe na upravo Jutra
v Mariboru pod Lahko de-
lo. 22614

Mlado šiviljo
za šivanje pletenle sprej-
mem proti dnevni plači. Po-
nudbe na oglaševalni oddelk
Jutra pod Jutra. 22548

Vajenca
sprejemam. Naslov v oglaš-
evalni oddelk Jutra. 22648

Delovodjo
vestnega tesarja ali se-
delarskega mojstra isem za
takoj ali kasneje. Prednost
imajo le strokovnjaki. Na-
slov pove oglaševalni oddelk
Jutra. 22639

Pletiljo
dobro izurjeno za telovni-
ke, isem. Sprejemam pa tudi
učenko
za izdelovanje pletenle. Na-
slov v oglaševalni oddelk
Jutra. 22642

2 učenki
za strojno pletenje sprej-
mem. Naslov v oglaševalni
oddelk Jutra. 22649

Kuharico
ki zna slaščičarja
ki zna slaščičarja, isem
za letovišče posredno-
valnica Novaty v Ljubljani.
22663

Hiapca h konjem in

snažilca pribora
1850 hotel Strukelj. 22658

Trgovski
potniki

Fiksno plačo
in provizijo
nudimo velikim, v manufak-
turni stroki veziranim po-
tnikom za mesto Ljubljana,
za obisk prirediteljskega
Naslov v oglaševalni oddelk
Jutra. 22660

Pouk

Nemščino
ponujem praktično in lahko
umljivo. Konverzacija
Učne ure po izbiri dopol-
nje, popoldne in tudi lahko
večer. Honorar smerem
Prijava s natančnim naslo-
vom poslati na oglaševalni
oddelk Jutra pod Jutra.
A. Z. 381. 22496

Službe isče

Absolvent rud. šole
dobro risar, s enoletno ja-
mnersko prakso, žel pri-
merne službe. Ponudbe pro-
si pod šifro Jutra. 22514

Iščem službo
k boljši rodbini. Pomagala
bi pri vseh hišnih delih, v
kuhinja in bila pri otrocih.
Plača postanska stvar. Sa-
mo resne ponudbe na
oglaševalni oddelk Jutra
pod Jutra. 22456

Hišnik
oženjen, isem službo za ta-
koj. Naslov v oglaševalni
oddelk Jutra. 22619

Deklica
stara 14 let, žel službo pri
šivilji ali k otrokom. Na-
slov: M. Murko, Mari-
bor, Zrinjevega trg št. 6.
22618

Boljša deklica
stara 15 let, isem mesta v
trgovini, event. kje tudi v
pomesti gospodinjstva. Na-
slov v oglaševalni oddelk
Jutra. 22633

Natakarica
pridna in poštena, zmožna
kavelje, isem službo. Gre
tudi izven Ljubljane, ali
vzame gostilno na račun.
Ponudbe na upravo Jutra
v Mariboru pod Jutra.
22630

Natakarica
srednje starosti — zmožna
5000 Din kavelje, žel služ-
bo v mestu ali na delu.
Naslov v oglaševalni oddelk
Jutra. 22637

Pekovski pomočnik
mlad, vešč vsakega dela, isem
službo. Naslov v oglaševalni
oddelk Jutra. 22653

Automobil
stirledžen, fine znamke,
skoro nov, le 4000 km pre-
vožen, prodaja globoko pod
ceno tujce, ki odhaja v
inozemstvo. Poljska de-
la je prijaznosti drogerija Gre-
gorič, Ljubljana, Prešernov-
a ulica 5. 22570

Kolesa

Motorno kolo
Indian polje Scout, 750 cm
s priklopi in elektr. raz-
svetljavo, skoraj nov, pro-
da dr. Novoselsky, Sv.
Marjeta pri Moškanjcih.
22686

Damsko kolo
po ugodni ceni prodam. —
Naslov v oglaševalni oddelk
Jutra. 22597

Prodaj

Vrvarske izdelke
najboljše kvalitete kupite
najceneje v največji vrvar-
ni v Jugoslaviji: Tovarna
motovna in vrvarna, d. d.,
Komisijaka zaloga: Frane
Palme, Ljubljana, Gospo-
svoška cesta 7 — Celje:
Cankarjeva 7 in Maribor:
Koroška 8. 261

Hrastove parkete
vam dobavljamo najugodnejše
tovarna Alojzij Kano —
Mengeš. 20691

Pozor, peki!

Prodaj dobro ohranjen me-
šalni stroj (Mischmaschine)
na električni ali ročni po-
gon. Cena nizka. Ponudbe
na oglaševalni oddelk Jutra
pod Jutra. 22637

Brisalke za brivce
prvotne kakovosti, po-
stojajo iz trdega lesa z vlož-
kom in razno poceni pro-
dam. Naslov v oglaševalni
oddelk Jutra. 22616

Zrač. sesalno
in pipe za pivo prodam. —
Naslov v oglaševalni oddelk
Jutra. 22645

Pozor, peki!

Prodaj dobro ohranjen me-
šalni stroj (Mischmaschine)
na električni ali ročni po-
gon. Cena nizka. Ponudbe
na oglaševalni oddelk Jutra
pod Jutra. 22637

Brisalke za brivce
prvotne kakovosti, po-
stojajo iz trdega lesa z vlož-
kom in razno poceni pro-
dam. Naslov v oglaševalni
oddelk Jutra. 22616

Zrač. sesalno
in pipe za pivo prodam. —
Naslov v oglaševalni oddelk
Jutra. 22645

Pozor, peki!

Prodaj dobro ohranjen me-
šalni stroj (Mischmaschine)
na električni ali ročni po-
gon. Cena nizka. Ponudbe
na oglaševalni oddelk Jutra
pod Jutra. 22637

Brisalke za brivce
prvotne kakovosti, po-
stojajo iz trdega lesa z vlož-
kom in razno poceni pro-
dam. Naslov v oglaševalni
oddelk Jutra. 22616

Zrač. sesalno
in pipe za pivo prodam. —
Naslov v oglaševalni oddelk
Jutra. 22645

Pozor, peki!

Prodaj dobro ohranjen me-
šalni stroj (Mischmaschine)
na električni ali ročni po-
gon. Cena nizka. Ponudbe
na oglaševalni oddelk Jutra
pod Jutra. 22637

Radio-aparat

stirledžen, modernega siste-
ma, ki sprejema 40 postaj
v avdionu, kompleten, s
akumulatorm, anodno ba-
terijo ter 2 para slušal po
ugodni ceni prodam. Na-
slov pove oglaševalni oddelk
Jutra. 22459

Vesovi

Kočijo
pod pokrito, kotirni voz in
konjsko opremo kupim —
Ponudbe na oglaševalni oddelk
Jutra pod Jutra. 22560

Otroški voziček
poceni napredaj. Naslov v
oglaševalni oddelk Jutra.
22591

Pohištvo

Lepo spalnico
kompletno, za 2 osebi (po-
stelo s žimnicami), kopal-
no banjo, kuhinjske kreden-
ce in visoko svetiljko radi
solitve poceni prodam. —
Naslov v oglaševalni oddelk
Jutra. 22601

Antikvarično

pohištvo
stare oljnathe slike, porce-
lana, preproge, miniatre, sre-
bro, gobeline itd. kupim.
Ponudbe na upravo Jutra
v Mariboru pod Jutra. 22610

Trgovsko opravilo

z decimalko, dobro ohran-
jeno, prodaja Pantar, Ljub-
ljana, Znamenska ul. 4.
22621

Moderno jedilnico

lepo, po zelo ugodni ceni
prodam in se pripravam
sl. obdobju za cenjena
naročila vsakovrstnega po-
hištva. Josp Stofa, mizar-
stvo, Krasna, pošta Lako-
vica pri Domalah. 22670

Oblacila

3 moške obleke
(ena bela, letna) za srednje
postavo in panama klubok
ugodno prodam. Naslov v
oglaševalni oddelk Jutra.
22657

Knjige

Autenrieth
Technische Mechanik. Kie-
pert Differential u. Integral-
rechnung, Esselborn Elek-
trotechnik prodaja po ugodni
ceni Hinko Sever, Antiqua-
riar, Ljubljana, Stari trg
št. 34. 22564-a

Pridelki

Najboljši malinovec
vsko močino — tudi na
drobno nud. Brezalkohol-
na, poljska, Ljubljana,
Poljski nasip šte 10 B.
22444

Pristni malinovec

raspoložlj. po 17 Din kg
Andrej Cufar, Jesenice —
Gorenjsko. 21966

Malinovec

zajamčeno naraven, is do-
mačih gorskih malin, same
s rafinirano sladkorjem do-
ma zakuhana, kateri tehta
liter 130 kg, prodaja ce-
na Din 17 kg. Malnova
pristna oceda (čučca) po
Din 10 kg. Na razpolgo
imam tudi naravne mine-
ralne vode po konkurenčni
ceni. Lovro Rogelj, Vrhn-
ka. 22668

Les

Hrastovih pragov
500 km. 12 x 18 x 130 m
in 400 km. 230 in 230 m
prodaja takojšnja doba-
vo po ugodni ceni Ponudbe
pod Ribli 500 na oglaševalni
oddelk Jutra. 22593

Kupim

Pisarniški inventar
dobro ohranjen in lezno
blagajno kupim. Ponudbe
pod inventar na oglaševalni
oddelk Jutra. 22631

Pisalni stroji

Pisalne stroje
rabljene Underwood pro-
dam po ugodni ceni. Dopise
na oglaševalni oddelk Jutra
pod šifro Underwood. 22425

Družabnika

z najmanj 50.000 Din ka-
pitala želim za takoj k ren-
tabilni trgovini na delu.
Naslov v oglaševalni oddelk
Jutra. 22605

Kot družabnika

(dolgoletna samostojna pi-
sarstva moč) želim k ka-
pitalu do 60.000 Din v
izločeno podjetje. Dopise
na oglaševalni oddelk Jutra
na oglaševalni oddelk Jutra.
22606

Kot družabnika

(dolgoletna samostojna pi-
sarstva moč) želim k ka-
pitalu do 60.000 Din v
izločeno podjetje. Dopise
na oglaševalni oddelk Jutra
na oglaševalni oddelk Jutra.
22606

Kot družabnika

Perest

Krasno vilo
moderno, vsake davka pro-
sto, za 400.000 Din, kakor
več drugih vil in stano-
vanjskih hiš v Ljubljani
pri o. Realiteta, pisarna
Prvega društva hišnih po-
sestnikov, Ljubljana, Sa-
lendorova 6. 22486

Posestvo, ozir. hišo
manjšo, v ali v bližini Ma-
ribora ali Ljubljane kupim
Ponudbe na oglaševalni oddelk
Jutra pod šifro Jutra. 22590

Velika hiša
trnadstropna — moderno
zgrajena, v semljiski knji-
gi v dveh polovinah vklju-
čena, v najpomembnejši uli-
ci Sušaka je radi odhoda
napredaj — Omenjena tr-
nadstropna hiša ima 20
stanovanj — 2-3 sobani —
namreč vsake polovica
zgrajena ima po 10 stano-
vanj, v bližini st. 2 stanovanj in
dvorščice, kjer bi se dalo
zgraditi velike lokale za
gostilno, restavracijo ali
slično. Cena prvi polovici
posojila 550.000 Din, a dru-
gi polovici 500.000 Din —
odnosno vsemu posojilu
1.050.000 Din, od katere
vote je dolg 500.000 Dr.
hipotekami banki, ki se
odplačuje s 10% letno ku-
naj s obrestmi. Pri do-
bravitvi posojila je bila hiša
cenjena na 2.000.000 Din —
Naslov v oglaševalni oddelk
Jutra. 22460

Hišo tik Maribora
novozidano, s električno na-
peljavo in pogon in raz-
svetljavo, na lepem promet-
nem kraju, pripravno za
vsako obliko ali veliko sta-
novanje, prodam. Naslov v
oglaševalni oddelk Jutra.
22617

Vilo
v št. Viču za 120.000 Din.
hišo z restavracijo
vile, stavišča, pekarijo,
gostilno v Ljubljani in
posvestva
na Stajerkem in Kranj-
skem pred Realiteta pi-
sarja, Ljubljana, Kolovov-
ska 29. 22595

Hiša
poleg tega še dve poslo-
pi, dvorišče in vrt, na pro-
metnem kraju, 5 minut od
blagovnega kolonisa, pri-
pravno za skladišča, indu-
strijo ali obrt, radi družin-
skih razmer izredno ugodno
napredaj. Ponudbe na oglaš-
evalni oddelk Jutra pod šifro
Kolovov. 22623

Parcelo
3 ha, prodam potom družbe
(licitacije) dne 8. julija t.
l. ob 3. uri popoldne. Zem-
lja se nahaja pri lškem mo-
stu ob veliki cesti 22640

Lokali

Brivski salon
za gospode in dame, dobro
loč., v centru Beograda tak-
oj napredaj. Brada Petro-
vič, Beograd, Miloša vel-
kog 17. 22391

Obrtne trg. prostore
s stanovanjem oddam takoj
na glavni prometni cesti v
Ljubljani. Naslov v oglaš-
evalni oddelk Jutra. 22590

Skok, Cmok in Jokica

Izvirna pravljica s slikami za deco.
Solsala tetka Metka.

Lepe svitile prostore
pripravne za razne obrti,
zobotehniko, manjšo indu-
strijo, petarno ali pisarno.
v bližini gl. kolodvorja od-
dam. V prostorih je elek-
trika, plin in vodovod. Na-
slov pove oglaševalni oddelk
Jutra. 22429

Prazno sobo
s posebnim vzhodom, v sre-
dišči mesta odda Društvo
hišnih posestnikov, Salen-
drova ulica 6. 22459

Sobo
v sredini mesta, s posebnim
vzhodom, odda Društvo
hišnih posestnikov, Salen-
drova ulica 6. 22459

Delavnico
suho in svetlo, veliko okrog
60 m², s posebnim prostoro-
m za pisarno oddam na
Rimski cesti, Poljanjska daja
Jos. Vitek, Sv. Petra cesta
št. 13 (delikata). 22599

Vnajem

Veliko klet
suho, oddam takoj v najem
v centru Maribora. Kom-
and. Maribor, Aleksandrova
cesta 12. 22611

Majhno trgovino
s mešanim blagom in vino-
točem za stojišče goste, od-
dam v najem na zelo pro-
metni točki v Laškem sre-
zu, blizu železnice in to-
varne, pripravno za samec,
ki hoče ustanoviti eksti-
stenco. Za prevez blaga
je potrebno nekaj kapitala.
Ponudbe na oglaševalni oddelk
Jutra pod šifro Jutra. 22571

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritliklin,
solčno, takoj oddam za
800 Din mesečno. Naslov v
oglaševalni oddelk Jutra.
22646

Gosposko
stanovanje
3-4 sob s kopalnico in po-
mošni vrt, v razpisni zvezi
vsemu v najem. Ponudbe
pod št. 80 na oglaševalni
oddelk Jutra. 22644

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritliklin
isem v Spodnji Siskli. —
Ponudbe pod šifro Jutra.
22674

Sobe

Snažno sobico
s posebnim vzhodom oddam
takoj ali s 15. Naslov pove
oglaševalni oddelk Jutra.
22579

Sobo
s razpisnim na Kongresni
trg takoj oddam. Naslov
oglaševalni oddelk Jutra.
22571

Dvema osebama
(event. sakonskemu paru)
oddam po zmerjeni ceni s 1.
avgustom veliko opremlje-
no sobo s elektr. razsvet-
ljavo in direktnim vzhodom
iz veže, lahko tudi s so-
uporabo kuhinje in kopal-
nice. — Naslov v oglaševalni
oddelk Jutra. 22608

Sobo

lepo in solčno, zraven
Magistrata, z elektr. raz-
svetljavo in posebnim vzhodom
oddam enemu ali dveh
gospodoma. Naslov v
oglaševalni oddelk Jutra.
22653

Sobo

separirano, takoj oddam.
Naslov v oglaševalni oddelk
Jutra. 22667

Ženitve

Gospodič
srednjih let, na Nizozem-
skem, želi znanja s gospo-
dično Slovenko, v starosti
do 30 let, ki bi imela ve-
sejiti v in inozemstvu.
Zdrav in svetlo. Znanja 395
Zvezda. Znanja 35, Zelen-
ninar, Zivarna trgovina,
3000 Din, 40%, 3000 teden-
skega zaslužka, Din 50.000,
št. 30, 500 Din, 28, 25,
1928, 3000 teden. Znanja
dek, 25.000, 4800.

Gospod

v državni službi, srednjih
let, želi znanja, lastni-
lepega posestva v več-
jem mestu Slovenije, vred-
nim nad 150.000 Din. Želi
vred. pomagalje, ki bi
spoznati ženo v svrhu
družinske živote dobro-
srčno samostojno gospo-
dično ali vidov brez otrok,
v starosti do 38 let, s primer-
nim premoženjem, ki bi
imela vsejiti do gospodinj-
stva. Prednost imajo one
z dežele. Samo resne ponudbe
na oglaševalni oddelk Jutra
pod šifro Jutra. 22665

Stanley Weyman:

Rdeča kokarda

Roman.

Njegov blede obraz je bil mrk in prepaden; toda čudovito naključje, ki naju je bilo zvelo, mi je vrnilo upanje.

»Vsaj vi lahko nekaj storite!« sem mu kriknil na uho, krčevito stiskaje njegovo desnico. »Odsek noče ničesar ukreniti, čeprav vedo, da je zločin. Zločin je, prijatelj! To menda izprevidite?«

»Kaj pa morem?« je zastokal.

Izvil mi je roke in obupno vzkrilil z njimi proti nebu.

»Ogovorite jih.«

»Ogovorim naj jih?« je odvrnil. »Kakor da stekli psi odnehajo, če jih ogovorite! To ni mogoče, gospod. Danes bi ubili očeta in mater, če bi stopila med nje in njihovo osvetlo.«

»Kaj pa hočete napraviti?« sem vzklknil. »Kaj mislite storiti?« Zmajal je z glavo; razumel sem ga, da ne misli storiti ničesar in tudi ničesar ne more. Vse moje bitje se je uprlo temu.

»Morate! Treba je!« sem kriknil obupno. »Klicali ste vrağa, zdaj je vaša dolžnost, da ga ukrotite! Ali je to svoboda, ki ste nam govorili o njej? Ali je to tisto ljudstvo, ki ste se potezali zanj? Odgovorite mi in recite, kaj mislite storiti?«

Srdito sem ga tresel za komolec.

Župnik si je pokrtil obraz z roko.

»Bog nam odpusti!« je zamrmral. »Bog nam pomagaj!«

Prvič in edinkrat v svojem življenju sem ga pogledal z gne-

vom in zaničevanjem.

»Bog naj vam pomore?« sem vzklknil ves iz sebe. »Bog pomaga tistim, ki si pomagajo sami! Vse to ste vi zakrivali! Vi, da, vi! Vi ste to oznanjevali! In zdaj je na vas, da popravite svoj greh!«

Molčal je in trepetal. Strast, ki se je budila v meni sprlo ljudske okrutnosti, mu ni dajala opore in nedostajalo mu je poguma.

»Dajte, popravite!« sem srdito ponavljal.

»Saj ne morem do njih,« je zajecjal.

»Tedaj vam jaz utarem pot!« sem neusmiljeno odvrnil. »Za me-noj! Slišite, kako divjajo? Čas je, da zaigra tudi midva svojo vlogo!«

Tucat strelcev je počilo drug za drugim, skoro kakor salva. Njihovega učinka nisva mogla videti; toda zversko tuljenje množice me je opajalo. Kriknil sem abbéju, naj mi sledi, ter planil v metež.

Spet me je zgrabil, da bi me ustavil, in se z neizprosno trmo obesil name.

»Če hočete za vsako ceno tja, pojdite skozi hiše! Skozi hiše na oni strani!« mi je šepnil na uho.

Ko je to drugič ponovil, sem ga razumel; imel sem baš še toliko pameti, da sem šel z njim. Jadrno sva se izmotala iz gneče in planila v stransko ulico, ki je vodila ob zadnji strani hiš nasproti Saint-alaiškega dvorca. A midva nisva bila prva, ki sva ubrala to pot; tudi nekateri podjetni uporniki so se je bili domislili in so tako zasedli okna, skozi katera so streljali. Zato sva našla vrata mnogih hiš odprta; iz njih se je razlegalo vpitje in preklinjanje tistih, ki so jih bili zasedli. Toda najina pot po ulici ni bila dolga. Zavil sem v prva vrata, ki so se mi videla pripravna, odrinil gručo prestrašenih žensk in otrok ter krenil naravnost proti izhodu na ulico.

Več moških z divjimi, od smodnika počrnjenimi obrazi je streljalo skozi okno v pritličju. Ko sem šel mimo njih, se je eden okrenil in me je zagledal. Zaklel je in kriknil, naj se ustavim, ker bodo aristokratje streljali name, če se pokažem iz hiše. V svoji razdraženosti se nisem zmenil zanj; trenutek nato sem stal na ulici, sam sredi praznega, žarko osolnčenega prostora. Na vsaki strani, petdeset korakov od mene, so se raztezale strnjene vrste množice, a pred menoj se je dvigalo pročelje saintalaiškega dvorca v svoji mrki belini. Ko sem se pojavil, je šinil iz njega blisk muškete in kosmič belega dima.

Okoristil sem se z osuplostjo množice in dvignil roko. Nad mojo glavo je počil strel, za njim drugi; kos lesa je odletel od zelenih oknic hiše na oni strani. Nato je nekdo iz množice kriknil, naj prestande streljati; za trenutek je vse obmolknilo. Brez diha v ustih sem stal z vzdignjeno roko sredi žarke soparice. Prilika je bila čudežna, toda usta so mi bila izprva kakor nema in niso mogla izdaviti besede.

Nato pa, ko je začelo vstajati med množico zmedeno mrmranje, sem izpregovoril.

»Možje cahorški!« sem viknil. »V imenu trobojnice, prestandite!«

Trepetaje od razburjenja sem kakor navdahnjen zdajci krenil proti oblegani hiši ter vpričo vseh odpel kokardo z zaleka svoje suknje in jo obesil na trkalo glavnih vrat. Nato sem se obrnil.

»V ime trobojnice, naroda in cahorškega komiteta,« sem kriknil na ves glas, da bi me vsi slišali, »vzamem v last to hišo in vse, kar je v njej. Njeni prebivalci pridejo pred sodišče in pravici bo zadoščeno. Vas pa, ljudje cahorški, pozovem, da se mirno razidete na svoje domove. Komitet ...«

Ni pravi posestnik

če ne poseduje tudi naše srečke drž. razredne loterije. Nad 8000 igralcev bo igralo v 15. kolu na naše srečke. Kdor še nima srečke, naj jo čimprej kupi, ker se bo žrebanje prvega razreda vršilo že v ponedeljek. Srečk pa je le še malo razpoložljivih.

Kdor ne igra — ne dobi!

Srečke Zadrúžne hranilnice r. z. z. o. z. v Ljubljani se dobijo v

Oglasnem oddelku „Jutra“ v Prešernovi ulici št. 4

Ekspozituri Jutra v Šiški na Celovski cesti št. 53

v Marlboru pa v upravi „Večernika“, Aleksandrova c. 13

Strašne noči!

S smrtonosno zvijačnostjo čaka gnusna stenica na noč da se pripleze do svoje žrtve, katera mirno spi. Uniči tega nevarnega usiljivca predno postaneš žrtva njegovega strupenega uboda. Rabi FLIT — sigurna smrt stenic in vseh drugih hišnih insektov.

Brizgalnica FLITa očisti Vam v nekoliko minutah hišo od vseh strupenih muh, komarjev, stenic, bolh, ščurkov in mravlj. Prodre v vse špranje, kjer se insekti razvijajo in skrivajo ter uničuje njihova jajca. Brizgalnica FLITa ubija molje in ličinke, katere grizejo tkanino. FLIT varuje Vaše obleke. Uporaba je enostavna. Ne pusti madežev. FLIT je spopolnjen od kemikov svetovnega slovesa. Smrtonosen je insektom, toda ljudem neškodljiv. Dobiiva se povsod.

UGONABLJA: Muhe, Komarje, Mravlje, Stenice, Bolhe, Ščurke, Molje i. t. d.

Naprodaj trgovska hiša

15 minut oddaljena od glavne pošte. V hiši se nahaja gostilna, v kateri se stoč letno okrog 200 hektolitrov vina in mnogo piva; v hiši je tudi špecerij-ska trgovina, ki je tudi jako dobro vpeljana.

Hiša obstoji iz dveh trgovskih lokalov, dveh gostilniških lokalov, prostornega vrta za goste, ene kleti, ene šrambe in treh stanovanj ter iz prostornega hleva za živino.

Prodaja se z vsem inventarjem in zalogo, kakor se nahaja, za jako nizko ceno.

Cenjene ponudbe na oglasni oddelku „Jutra“ pod šifro „Kdor prej 000.000.“ Posredovalci izključeni.

8533

Baš sedaj je izšla prva številka nove (IV.) knjige te odlične tedenske revije, brez katere ne bi smela biti nobena slovenska hiša.

Kdor še ni naročen na »Življenje in svet«, naj se v lastnem interesu brez odloga naroči.

Zahtevajte »Življenje in svet« brezplačno na ogled!

UPRAVA »ŽIVLJENJA IN SVETA«

v Ljubljani, Prešernova ul. 54

Brzovjav.

FRANK I DRUG, Zagreb, Gunduličeva 40.

Alexandria, 300 36 29 19-45

V mednarodni tekmi trpežnosti med Madridom in Kopenhagenom, blizu 2500 kilometrov,

je zmagal Buick

v 45 urah in 10 minutah. Štirje naših so prišli na cilj pred vsemi drugimi konkurenti.

8548

General Motors Near East S. A.

L. Mikuš

MESTNI TRG ŠTEV. 15

Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic

Pri hudi vročini Vam nudim izbornu, hladčo pijačo znani

PICCOLI-jev MALINOVEC

vkuhan z najtinejšim sladkorjem; je naraven, brez umetne barve in ne vsebuje nikakih kemičnih dodatkov za konzerviranje.

Oddaja na drobno in veliko.

CENA NIZKA.

Lekarna DR. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska cesta. 8478

Strokovnjaki so si edini v tem, da so

»WECK«

čaje in aparati za vkuhanje najzanesljivejši.

Tovarniška zaloga »Weck« pri tridki

»FRUCTUS«, Ljubljana, Krekov trg 10/L. Celje: J. JAGODIČ. Maribor: K. LOTZ.

NAJCENEJŠA ZABAVA

so lepe povesti.

Naročite:

TOLSTOJ: Rodbinska sreča. Roman. — Broš Din 26.—, vez. Din 34.—

KERSNIK J.: Testament. Povest. — Broš. Din 18.—, vez. Din 26.—

KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE

v Ljubljani in Mariboru.

Zahtevajte brezplačni CENOVNIK s 1000 slikami!

A. KIFFMANN, Maribor št. 36-b.

Pri švicarski tvornici ur. Lastno izdelovanje okrovov in sestavljanje ur (remontaz).

Din 49°

ura na sidro (američka), nekoliko boljše izvršitve 65.—

3-letno jamstvo

Ure: Omega, Doxa in dr. znamenite ceneješe nego drugje

Din 64°

s enim zvoncec, s 2 zvoncec Din 69.—. Sletno jamstvo. Pošiljam po poizvetju. Za neodgovarjajoče vrnem denar nazaj.

MAKULATURNEGA PAPIRJA

Za trgovce, za obrtnike, za peke, za mesarje, za industrijo

kg 4 Din

večja množina

na razpolago po ugodni ceni

Naslov pove uprava »Jutra«.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo safe - denostits Ltd. Ltd. Brzovjave: Kredit, Ljubljana. — Telefon št. 2040. 2457 2548; Interurban 2706 2806